

Educația în România -

Azi

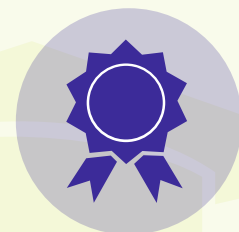

pentru

Simpozionul Județean

**Învățământul românesc
între tradiție și modernism
- ediția 2019 -**

Mâine

În organizarea
S.I.P. Județul Hunedoara

**Învățământul românesc
între tradiție și modernism
"Educația în România:
azi pentru mâine"**

**Învățământul românesc
între tradiție și modernism
"Educația în România:
azi pentru mâine"**

**Lucrările simpozionului "Învățământul românesc între tradiție și modernism"
desfășurat în cadrul manifestărilor "Săptămâna educației 2019"**

Simpozionul „Învățământul românesc între tradiție și modernism”, cea de a opta ediție, s-a desfășurat în cadrul manifestărilor „Săptămâna educației”, organizate de Sindicatul Învățământului Preuniversitar Județul Hunedoara în perioada 30 septembrie - 5 octombrie 2019.

Tema acestei ediții a simpozionului a fost *”Educația în România: azi pentru mâine”*.

Simpozionul s-a desfășurat sub coordonarea unei echipe formate din:

Paul Rusu

Victor Bratu

Coordonarea apariției acestui volum a fost realizată de Sindicatul Învățământului Preuniversitar Județul Hunedoara prin:

Victor Bratu

Paul Rusu.

Sindicatul Învățământului Preuniversitar Județul Hunedoara, coordonatorii simpozionului și coordonatorii acestui volum nu își asumă responsabilitatea cu privire la conținutul lucrărilor, acesta revenind autorilor.

Volumul nu cuprinde lucrările care nu s-au încadrat în tematica simpozionului. Verificarea prin sondaj a caracterului original al lucrărilor a condus la eliminarea din cuprinsul volumului a unei serii de lucrări.

ISSN 1844 - 203X

Deva, 2020

Sindicatul Învățământ Preuniversitar Județul Hunedoara

Deva, 330065, str. Gheorghe Barițiu, nr. 2

tel/fax: 0254 211 642

e-mail: sip@siphd.ro

<https://siphd.ro>

Educația în România: azi pentru mâine

După cum vă este bine cunoscut, dezbaterile despre politicile educaționale au fost și sunt destul de intense în societatea românească post-revoluționară, cu precădere începând de la finalul anilor '90, odată cu reforma demarată de Andrei Marga, ministru al educației, cea care a deschis un ciclul nesfârșit de schimbări, până într-acolo încât nu puține sunt vocile care vorbesc despre o „reformită cronică” a sistemului educațional românesc.

Fapt este că o parte tot mai importantă a societății a observat și observă legăturile strânse dintre calitatea educației furnizate și calitatea dezvoltării, a democrației și a nivelului de siguranță din societate. În același timp, s-au înmulțit perspectivele critice la adresa soluțiilor educaționale consacrate, considerate adesea perimate, deși eficiența tot mai scăzută a acestora este de identificat mai curând în factorii contextuali decât eficacității inerente.

Odată cu accentuarea tonului critic la adresa calității educației furnizate, măsurate tot mai adesea nu potrivit unor standarde și indicatori care să coreleze cu ansamblul societății românești, ci potrivit dispozițiilor și preferințelor personale ale diferiților factori (politici, administrativi, experți sau „experți” educaționali și până la orice persoană care are tangență directă sau indirectă cu sistemul educațional), multiplicați și aceștia indefinit (până într-acolo că decizia este influențată consistent nu de specialiști, ci doar de grupuri de presiune care ajung să se substituie, în mod mascat, decizional, unul dintre cele mai ilustrative exemple fiind cele legate de asociațiile elevilor și implicarea acestora în politicile educaționale, pe fondul confuziei între ceea ce le conferă legitimitate, reclamarea încălcării drepturilor ce le revin ca educabili, și deținerea expertizei în ceea ce privește politica educațională), s-a putut constata chiar o accelerare a transformărilor realizate.

Efectele? O privire generală va arăta foarte repede că, lăsând de-o parte câteva excepții și în pofida intențiilor pozitive, fiecare dintre reformele implementate și schimbările aduse nu a făcut decât să reducă și mai mult calitatea educației românești. Motivul principal, apreciem, se leagă chiar de incapacitatea de a elabora o politică educațională coerentă și completă, în realitate având de-a face, cu fiecare reformă promovată, doar cu listarea unor probleme și imaginarea unor soluții pentru acestea, ulterior implementarea acestora, dar fără a ține cont de faptul că, lipsind perspectiva de ansamblu, intervențiile punctuale nu au făcut decât să deregleze alte aspecte.

Desigur, s-ar putea spune, cunoaștem toate aceste lucruri. Ce este însă de făcut? Azi pentru mâine, după cum sună tema propusă în acest an în cadrul simpozionului „Învățământul românesc între tradiție și modernism”. Răspunsul, indiferent de cât de mult suntem de acord sau dimpotrivă este același: schimbare. Avem nevoie de schimbare în sistemul educațional românesc. Avem nevoie de reformă, iar din această nevoie s-au născut, se nasc și se vor naște diferite demersuri care să implementeze schimbarea. Nu există soluție pentru a bloca o astfel de perspectivă, așa încât, în realitate, problema este aceea a unei asumări transparente, conștiente și complete a nevoii de reformă, mai ales privind la cele mai ample demersuri realizate post-revoluționar în acest sens, respectiv reformele legate de numele lui Andrei Marga și Daniel Funeriu, din nefericire eşuate acestea ambele, chiar soldându-se în cele din urmă, date fiind anumite carențe proprii, absența unor reglementări acoperitoare și intervențiile ulterioare, cu o dereglare și mai acută a sistemului educațional. Cu alte cuvinte, singura alternativă viabilă este aceea a unei reforme a sistemului educațional, dar aceasta gândită și elaborată anterior implementării sale în cele mai mici amănunte, fără a neglija asigurarea unei finanțări acoperitoare.

Evident, în momentul în care scriem aceste rânduri un astfel de demers nu există și sunt destul de mici șansele ca el să fie elaborat. Ca atare, rămânând în jocul diferitelor inițiative, aducem în discuție în ceea ce urmează trei dintre acestea, fiecare mai mult sau mai puțin elaborată, la care adăugăm și un „exercițiu” propriu, ca tot atâtea încercări de gândi astăzi posibile arhitecturi educaționale ale sistemului de învățământ de mâine.

România Educată

Proiect al Președintelui României,
KLAUS IOHANNIS

„România Educată”, după cum se cunoaște, este proiectul național inițiat de Președintele României, prin intermediul căruia se dorește reaşezarea societății pe valori, respectiv dezvoltarea unei culturi a succesului bazată pe performanță, muncă, talent, onestitate și integritate.

Derularea proiectului a fost gândită sub forma a trei etape:

Prima etapă (2016-2017) a presupus o serie de opt consultări cu privire la viziunea și obiectivele de țară pentru educație și cercetare (dezbateri regionale), dezvoltarea și diseminarea unui chestionar online, 35 de evenimente de consultare organizate de terți etc.

A doua etapă (2017-2018) a pornit de la elementele de viziune identificate în etapa anterioară, pentru a continua consultarea cu privire la strategia pentru educație în orizontul 2018-2030, fiind constituite șapte grupuri de lucru cu rolul de a dezvolta un pachet de strategii detaliate pe teme apreciate ca prioritare.

A treia etapă (2018 -2020) presupune finalizarea rezultatelor proiectului în urma unei ample dezbateri publice asupra pachetului de strategii elaborate în precedenta etapă.

Deși derulat cu o relativă întârziere și acuzat adesea de inconsistență, proiectul a reușit să ajungă în etapa în care să propună dezbaterii publice „viziunea” rezultată din întregul demers în ceea ce privește viitorul educației românești. Astfel, la începutul lunii februarie au fost publicate, pe site-ul Administrației Prezidențiale, o serie de documente care încearcă să schițeze liniile directoare ale unei „reașezări” a educației naționale (toate documentele pot fi regăsite și pe site-ul <https://siphd.ro>):

patru documente de politică publică, elaborate de OECD, la solicitarea Comisiei Europene pentru a furniza expertiză Administrației Prezidențiale în cadrul acestui proiect, temele abordate fiind: cariera didactică, managementul școlar, echitatea în sistemul de educație și accesul la o educație timpurie de calitate; documentul „*Viziune și strategie 2018-2030*”, care formulează 12 deziderate pentru o Românie educată, propune două scenarii pentru restructurarea sistemului educațional și proiectează obiective specifice pentru fiecare nivel educațional; documentul „*Rapoartele celor șapte grupuri de lucru tematic*”, fiecare dintre rapoarte cuprinzând o

diagnoză a situației actuale a sistemului educațional, iar pornind de aici o serie de obiective pentru dezvoltarea acestuia în orizontul propus.

Ținând seama de scopurile pe care acest proiect și le-a propus și de implicațiile majore pe care implementarea sa le poate avea, încercăm în materialul de față să semnalăm o serie de aspecte, multe dintre acestea cu efecte potențiale pe care le apreciem ca pozitive, dar și popuneri care pot avea darul unei destructurări și mai accentuate a sistemului educațional românesc.

Astfel, supunem atenției dumneavoastră în primul rând cele două scenarii de restructurare a sistemului educațional. O analiză a acestora, va arăta foarte repede că SCENARIUL 1 ține cont de realitățile sistemului educațional românesc, încercând să propună rezolvarea unora dintre problemele cu care acesta se confruntă, în timp ce SCENARIUL 2 propune o restructurare consistentă a acestuia, încercată de altfel și prin forma inițială a legii nr. 1/2011 a educației naționale, idee care și-a dovedit de altfel neajunsurile, atât cât a ajuns să fie implementată, fără să fie indicate soluții pentru depășirea unor potențiale probleme deosebit de acute (de exemplu, modul în care s-ar asigura și susține continuarea studiilor de către absolvenții învățământului secundar inferior, unele studii mai vechi arătând că mai mult de jumătate dintre aceștia nu vor mai continua studiile liceale, sau justificarea accentului pus pe bacalaureatul internațional, în măsura în care sistemul public de educație trebuie să servească în primul rând intereselor societății românești și României).

Încercând, dintre multele obiective propuse, să desprindem pe cele care apreciem că ar putea avea efecte dintre cele mai benefice în ceea ce privește educația românească, am putea aminti (omitem trimiterea la documentele în care acestea apar, oprindu-ne doar la o enumerare succintă și selectivă a lor):

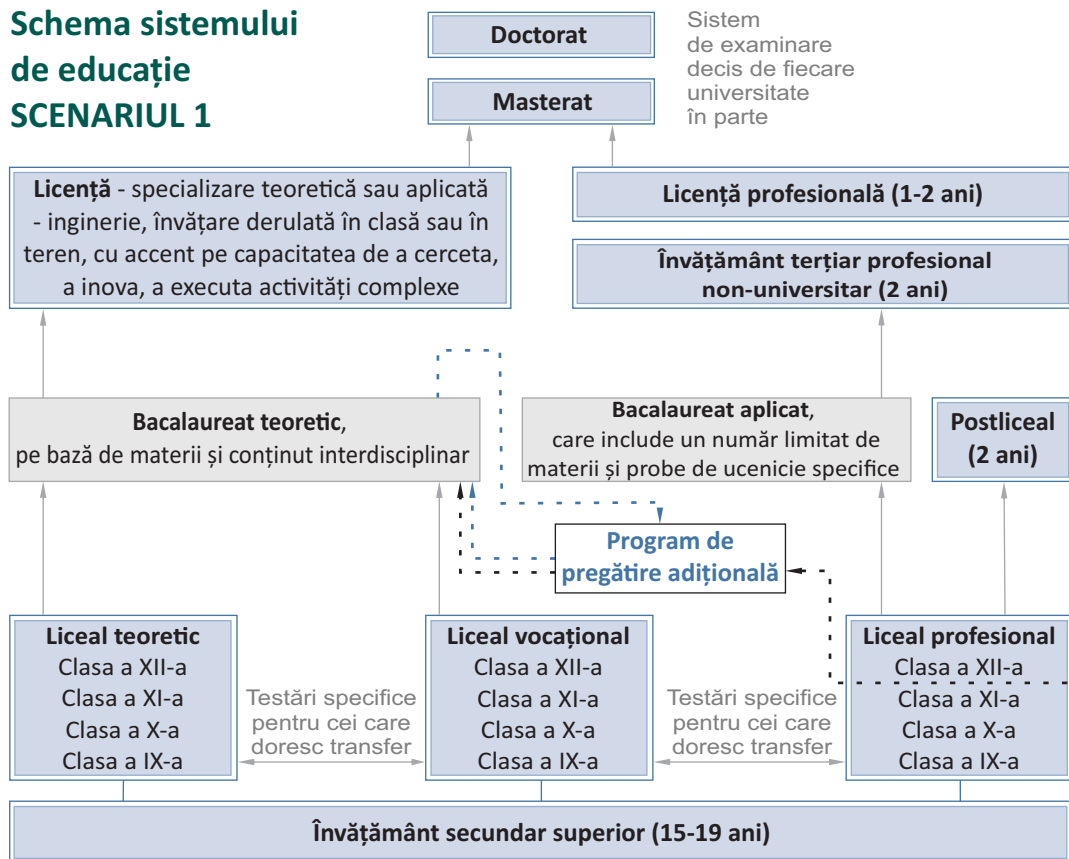
- 1. Cariera didactică:** creșterea ponderii practicii în formarea inițială (la minim 50% din timp); introducerea unui statut de stagiar pentru candidatul la cariera didactică; dublă sau triplă specializare în formarea inițială a cadrelor didactice; centralizarea atribuțiilor legate de dezvoltarea carierei didactice în cadrul unei singure instituții naționale; îmbunătățirea sistemului de salarizare în învățământ; creșterea accentului pus pe recompensarea performanței etc.
- 2. Echitatea sistemului educațional:** eliminarea oricăror

bariere de acces la serviciile educaționale;
 dimensionarea claselor/grupelor în sensul reducerii numărului de educabili; dotarea adecvată a claselor/grupelor; implementarea unui sistem de înregistrare și monitorizare a parcursului educațional în sensul constituirii unui portofoliu educațional integrat; programe de dezvoltare a managementului educațional; recunoașterea competențelor dobândite

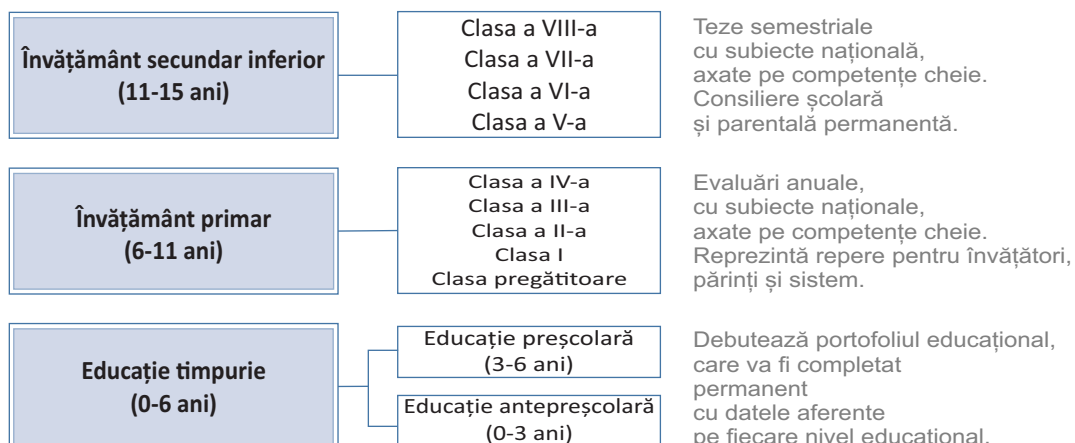
în alte contexte decât cele formale etc.

- 3. Profesionalizarea managementului educațional:**
 degrevarea managerilor educaționali de norma didactică (a „directorilor de studii”), reproiectarea sistemului de asigurare a calității educației; separarea funcțiilor de director de studii și director administrativ etc.

Schema sistemului de educație SCENARIUL 1

Evaluare standardizată la finalul clasei a VIII-a
Recomandare din partea consilierului școlar, în baza unui test psihometric înainte de finalizarea clasei a VIII-a (are rolul de a sprijini familia în alegerea celei mai bune opțiuni, rezultatul nu devine obligatoriu).
Repartizare computerizată în funcție de opțiuni (34% media de la evaluarea standardizată, 33% media tezelor naționale și 33% media mediilor anuale) **și rezultate la probele de aptitudini** (în cazul liceelor vocaționale și profesionale).

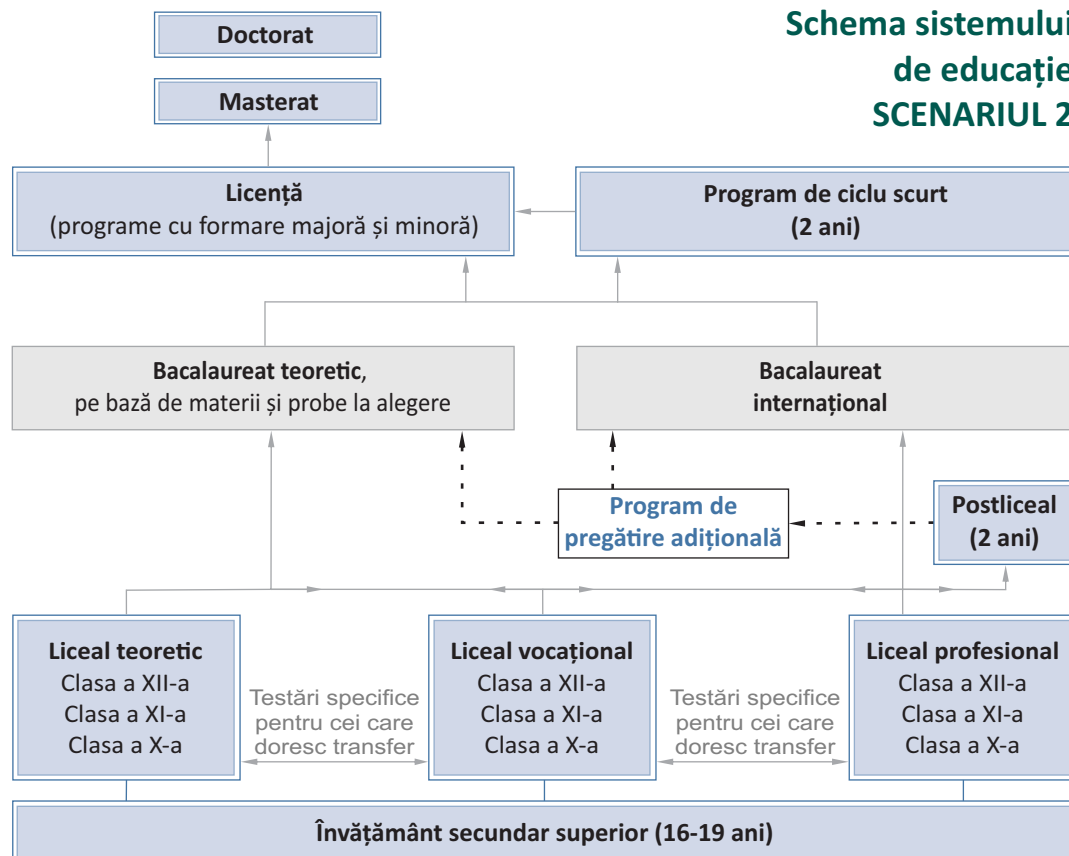
4. **Învățământul profesional și tehnic:** modernizarea dotărilor unităților de învățământ cu profil profesional și tehnic; revizuirea finanțării per capita a învățământului profesional și tehnic prin introducerea costurilor cu materiile prime și materialele etc.

universitare; creșterea progresivă a procentului din PIB alocat pentru educație și cercetare; digitalizarea proceselor educaționale; flexibilizarea programelor de studii; oferirea de pachete de sprijin potențialilor studenți etc.

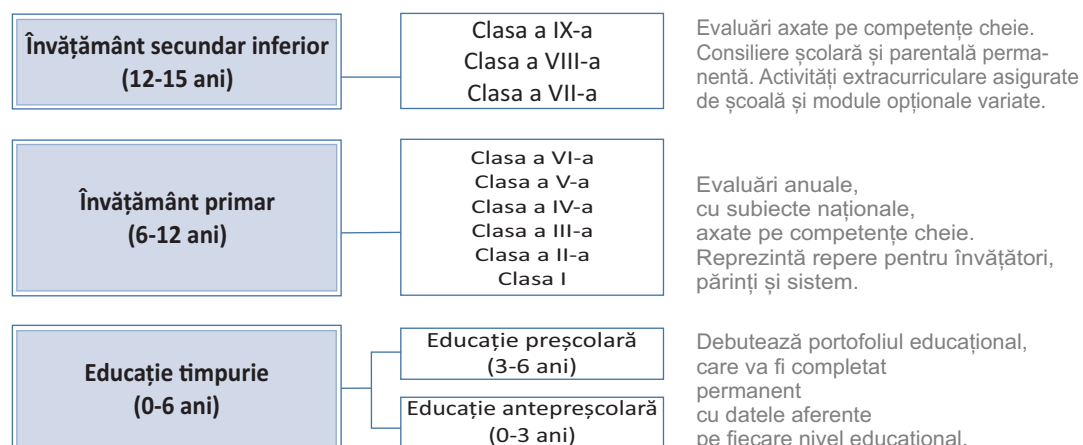
5. **Autonomie, calitate și internaționalizare în învățământul superior:** creșterea autonomiei

6. **O educație timpurie accesibilă tuturor:** finanțarea publică a educației ante-preșcolare; refacerea

Schema sistemului de educație SCENARIUL 2

Evaluare standardizată la finalul clasei a VIII-a
Recomandare din partea consilierului școlar, în baza unui test psihometric înainte de finalizarea clasei a VIII-a (are rolul de a sprijini familia în alegerea celei mai bune opțiuni, rezultatul nu devine obligatoriu).
Repartizare computerizată în funcție de opțiuni și evaluarea standardizată.
Rezultate la probele de aptitudini (în cazul liceelor vocaționale și profesionale) sau **interviurile de admitere** (în cazul liceelor teoretice).

normelor consilierilor în sensul reducerii acestora; asigurarea unei proporții de 5-10 copii/educator în creșe și grădinițe; finanțarea formării inițiale și continue etc.

7. Evaluarea elevilor și studenților: elaborarea standardelor de performanță și a descriptorilor de performanță, corelat cu programe noi, pentru toate disciplinele și nivelurile educaționale; dotarea cu echipamente care să permită digitalizarea evaluărilor; pregătirea cadrelor didactice pentru utilizarea metode electronice de evaluare; crearea infrastructurii pentru implemenarea portofoliului educațional digitalizat (inclusiv catalog electronic) etc.

Sunt de amintit însă și o serie de idei care, după cum experiența a dovedit-o deja, pot avea efecte preponderent negative: eliminarea barierelor de acces fizic în clădiri prin accesibilizarea spațiilor educaționale pentru educabili; creșterea ponderii de reprezentare cu drept de vot a elevilor și studenților în structurile decizionale și de conducere; guvernanta unităților de învățământ profesional și tehnic de către actorii relevanți; extinderea principiului confidențialității în ceea ce privește notele și poziția elevilor, inclusiv la nivelul evaluărilor curente etc.

Un fapt îmbucurător pentru noua viziune asupra viitorului educației românești este că încearcă, așa cum nu s-a prea întâmplat în celelalte proiecte de reformă, implementate sau nu, să gândească întregul sistemului educațional. Desigur, prin ceea ce propun documentele semnalate, suntem încă la nivel de principii și de obiective relativ generale, fiind de dorit ca înainte să se implementeze oricare dintre măsurile propuse, lucrurile să fie elaborate mai întâi până la nivel de legislație, principală și subsecventă (ordine de ministru, în special, indiferent dacă privesc regulamente, metodologii sau proceduri), precum și la nivel de suport logistic (dotări, resurse, inclusiv elaborarea bazelor de date și popularea acestora) și financiar (estimarea realistă a tuturor costurilor și alocarea sumelor necesare, chiar previzionarea unor cheltuieli mai mari, pentru a oferi posibilitatea unor reajustări care, cu evidență, vor fi necesare). În măsura în care nu se vor întâmpla toate acestea înainte de a trece la un proces de implementare, eșecul noii reforme va fi la fel de răsunător ca al precedentelor, percepția generală fiind de altfel, iar contraargumentele sunt greu de găsit, că orice reformă nu a făcut decât să conducă la o reducere a calității educației românești.

Educația ne unește

Lansată în data de 29 martie 2019 de către Ecaterina Andronescu, ministrul educației naționale la acea dată, viziunea sistemică „Educația ne unește” propune structurarea rolului educației, implicit rolul sistemului național de învățământ, pe cinci valori fundamentale: încredere, echitate, solidaritate, eficacitate și autonomie, care să se regăsească în cinci principii: centrarea pe elev, flexibilitate, calitate măsurabilă, colaborare, subsidiaritate.

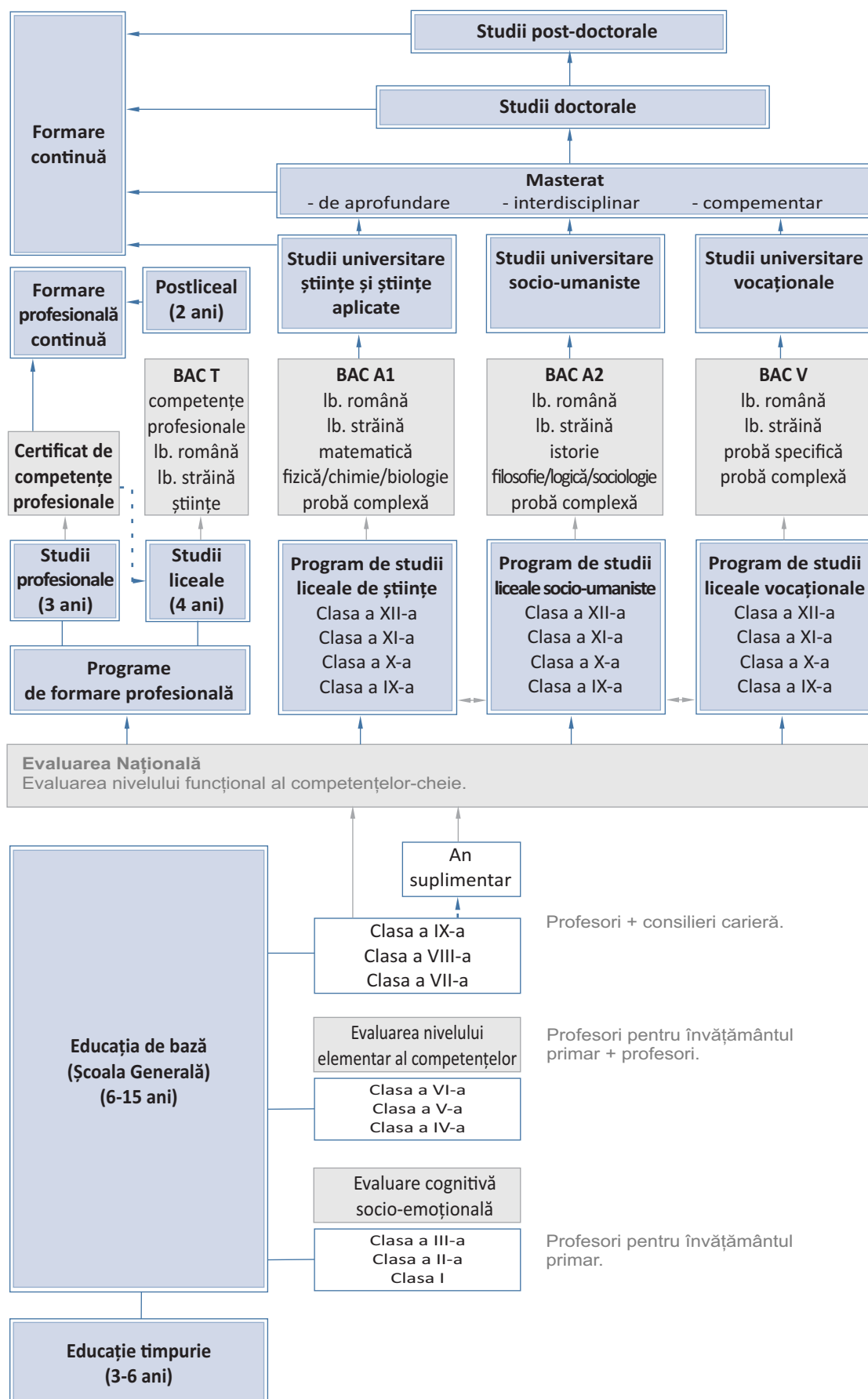
„Cred că educația este cel mai important capitol din viața fiecărui om, un veritabil liant social, iar educația, în general, și cu atât mai mult o educație a viitorului trebuie să conțină și să implice aceste valori. Școala este un model integrator. În jurul școlii adunăm părinții, în jurul școlii adunăm comunitatea și, din această perspectivă, este esențial să reclădim încrederea în școală. Încrederea este temelia unei construcții durabile de școală destinată unei societăți moderne”, a declarat ministrul Ecaterina Andronescu.

Fiind vorba despre o „viziune”, după cum s-a subliniat, proiectul nu era, la data lansării, deosebit de generos, conținutul său limitându-se la aspectele generale ale unei reforme sistemice a sistemului

educațional. De altfel, acesta, prin prisma evoluțiilor politice, care au condus la încheiere a mandatului de ministru, a rămas la acest nivel de dezvoltare.

Astfel, desprindem din cadrul său în primul rând ideea „construcției” prin intermediul învățământului obligatoriu a unui adult autonom, principalele principii directoare în acest sens fiind:

- învățământul obligatoriu începe la trei ani și se termină la vârsta majoratului;
- parcursul școlar duce la autonomizarea tânărului ca membru al societății din punct de vedere personal și profesional;
- parcursul școlar obligatoriu duce treptat de la starea de dependență a copilului de cei din jur la autonomia personală, economică și socială a viitorului adult. În primele etape, forma de organizare a învățării este directivă, controlată de cadrele didactice, urmărind o aliniere a competențelor beneficiarilor la nivelul standardelor definite ca fiind necesar funcționale;
- în etapele de mijloc, învățarea se organizează potrivit principiului de coparticipare a elevilor la elaborarea conținuturilor și la definirea traseului educațional, la crearea de relații de învățare între elevi și la asumarea treptată de către aceștia a rolului

- participativ crescând în procesul învățării;
- în etapa finală a parcursului școlar obligatoriu, în spiritul autonomiei personale, învățarea se organizează pe principiul delegării, în care elevii își organizează propria învățare cu sprijinul cadrelor didactice.

„Arhitectonic”, această viziune sistemică propunea o structurare a sistemului educațional precum în schema alăturată, relativ la aceasta fiind de subliniat faptul că

ține seama de realitățile acestuia, încercând integrarea unor opțiuni mai puțin fericite în dezvoltarea post-revoluționară a acestuia (cazul introducerii clasei pregătitoare în cadrul învățământului primar), dar și oferirea de soluții pentru unele probleme (bacalaureatul, respectiv diferențierea acestuia), fără însă a avea însă curajul de a renunța la aspecte care nu și-au dovedit în niciun fel relevanța (evaluările interne parcursului pus sub titlul de „educație de bază”, care vin pe urmele celor actuale de la finalul claselor a II-a și a IV-a).

România 2020-2030. Arhitectură curriculară

Inițiativa pusă sub acest titlu, în realitate un demers mai vechi actualizat, îl are ca promotor pe Marian Staș, promovat acesta, în special de o parte a societății civile, ca „specialist în educație”. Demersul, odată cu schimbarea guvernării în anul 2019, a reușit să întrunească și o anumită adeziune politică, la care s-au adăugat unele opțiuni din partea unor organizații ale societății civile (de exemplu, organizațiile de elevi), fapt care a condus la demararea unui proces care s-ar putea solda cu pilotarea noii „arhitecturi curriculare” propuse.

Primul pas în acest sens ar fi reprezentat de „activarea art. 26” din *Legea nr. 1/2011 a educației naționale*, cel care prevede stabilirea, prin hotărâre a Guvernului, a funcționării în sistemul de învățământ a unor unități-pilot, experimentale și de aplicație (un astfel de proiect a fost pus în dezbatere publică în data de 25 mai 2020). În măsura în care inițiativa primește „undă verde”, pilotarea va privi:

- „Arhitecturi curriculare din altă clasă decât actualele planuri-cadru;
- Modele de normare și carieră didactică din altă clasă decât actuala modalitate de normare și salarizare a cadrelor didactice;
- Modele instituționale centrate pe descentralizare și subsidiaritate reale, în concordanță cu prevederile *Pactului Național pentru Educație*, asumat de clasa politică în 2008 și nedenunțat de nici unul dintre partidele politice semnatare.”

Principalele repere ale acestei inițiative, așa cum pot fi descoperite în diferitele texte publicate de Marian Staș, în absența unui document încheiat, sunt:

- **Arhitectura curriculară**
 - **opt arii ale învățării:** Limbă, literatură, latină, cultură română; Istorie și geografie; Matematică, statistică, informatică aplicată; Arte, Educație estetică; Științele naturii și pământului; Om, societate, spiritualitate; Educație fizică, sport, sănătate; Multiculturalism, Limbi de circulație internațională;

- **8 discipline studiate/evaluate prin note** ce intră în calculul mediilor semestriale/anuale, dintre acestea **4-5 fiind obligatorii**, iar **3-4 discipline la alegerea elevului**;
- disciplinele la alegere pot funcționa pe colective (grupe) cu un număr cuprins între 12 și 25 de elevi;
- structurarea modulară a disciplinelor;
- **număr maxim de ore alocate: 25** în învățământul gimnazial și **30** în cel liceal, fiecare **disciplină de studiu având alocate 3-4 ore/săptămână**;
- posibilitatea studierii, în cadrul programului „școală după școală” și a altor discipline (2-4 semestrial), dar evaluarea în cazul acestora nu va intra în calculul mediilor semestriale/anuale.

Exemplu de plan curricular la clasa a V-a

Trunchi comun:

1. Limba și literatura română - 4 ore/săptămână;
 2. Matematică și informatică - 4 ore/săptămână;
 3. Istorie și geografie - 4 ore/săptămână;
 4. Educație fizică, sport - 3 ore/săptămână;
 5. Om, societate, educație spirituală - 3 ore/săptămână.
- La decizia elevului:
6. Științele naturii și pământului (unul/două module de biologie) - 2 ore/săptămână;
 7. Limba modernă 1 - 3 ore/săptămână;
 8. Artă, educație estetică (desen, sau muzică, sau arhitectură, sau artă fotografică) - 2 ore/săptămână.

Exemplu de plan curricular la clasa a IX-a

Trunchi comun:

1. Limbă, literatură, latină, cultură română - 4 ore/săptămână;
 2. Matematică și informatică (sau matematică și tehnologii) - 4 + 2 ore/săptămână;
 3. Istorie și geografie - 3 ore/săptămână;
 4. Educație fizică, sport - 3 ore/săptămână.
- La decizia elevului:
5. Științele naturii și pământului (fizică sau chimie sau biologie) - 4 ore/săptămână;
 6. Limbi de circulație internațională (limba 1 + limba 2) - 3 + 2 ore/săptămână;
 7. Artă, educație estetică (desen, sau muzică, sau

arhitectură, sau artă fotografică) - 2 ore/săptămână;
 8. Socio-umane, educație spirituală - 3 ore/săptămână.

consiliere, dezvoltare personală și orientare școlară/
 profesională (*coaching*).

Indiferent de clasă, se vor adăuga activități de

• **Cariera didactică**

Vârstă	Durată (ani)	Opțiuni de carieră	Pachet financiar lunar
18-22	4	Formare inițială pe filieră didactică	-
22-27	5	Activitate didactică la catedră (I)	500 euro
27	„Vreau să fiu profesor?” DA! Atunci...		
27-29	2	Master in Education (ani luați în calcul la vechime)	650 euro
29-34	5	Activitate didactică la catedră (II)	900 euro
34-35	1	An sabatic (cercetare pedagogică; training management educațional; management de proiecte) - an luat în calcul la vechime	650 euro
35	„Doresc să mai predau?” NU! și „Vreau să conduc școala?” DA! sau „Vreau să conduc proiecte educaționale?” DA! sau „Vreau să cresc alți dascăli?” DA! Atunci...		
35-43	max. 8	- Manager de școală (80% din normă; C.O.R.) sau - Manager de proiecte educaționale (80% din normă, C.O.R.) sau - Mentor/coach (80% din normă, C.O.R.) și - Activitate didactică la catedră (20 % din normă).	1200 euro
43-44	1	An sabatic (creare de manuale; vizite internaționale; networking) - an luat în calcul la vechime	600 euro
44-50	6	- Manager de proiecte educaționale (80% din normă) sau - Mentor/Coach/PTA (80% din normă) și - Activitate didactică la catedră (20 % din normă)	1500 euro
50	„Vreau să mai rămân în sistem?” NU!, atunci		
50-60	max. 10	- N salarii compensatorii și - Pensie incompletă , cu creștere progresivă până la cuantumul convenit la împlinirea vârstei de pensionare și - opțiuni DRU (consiliere pentru tranziția în carieră; cursuri de calificare-recalificare și reconversie profesională etc.)	10000 - 15000 euro
50 +	...	„ Senator de drept ”, în Sfatul Întelepților Școlii	250 euro

• **Descentralizare și subsidiaritate**

În absența unor texte/documente care să abordeze în mod explicit această problemă, redăm aici conținutul *Pactului Național pentru Educație*, adoptat în 2008, cel la care se face referire în numeroase rânduri.

Astfel, obiectivele asumate prin acesta erau:

1. Modernizarea sistemului și a instituțiilor de educație în perioada 2008-2013, astfel încât în viitor școala românească să fie competitivă pe plan european și global. (...) Schimbarea curriculară se cuvine întemeiată pe o analiză amănunțită și să fie însoțită de o strategie de implementare riguroasă [...]
2. Asigurarea în perioada 2008-2013, din alocarea bugetară anuală, a minimum 6% din PIB pentru educație și a minimum 1% pentru cercetare, pentru a

- așeza sistemele de educație și de cercetare pe o temelie financiară solidă, pe durată medie și lungă. Garantăm familiilor, elevilor și profesorilor că regulile sistemului de educație nu se vor schimba de la an la an, că acesta va fi finanțat constant în funcție de obiective clare și asumate transparent, de rezultate și indicatori de performanță stabiliți clar și distinct pentru fiecare nivel de educație. Garantăm, de asemenea, depolitizarea și profesionalizarea managementului instituțiilor de educație și de cercetare. [...]
3. Transformarea educației timpurii într-un bun public, realizarea unei educații școlare obligatorii de 10 ani și garantarea unui acces neîngrădit la educație gratuită până la absolvirea liceului [...]
 4. Descentralizarea comprehensivă - financiară, curriculară

și de resurse umane -, adaptarea curriculumului la nevoile specifice dezvoltării personale, la cerințele pieței forței de muncă și ale fiecărei comunități, în baza principiului subsidiarității. (...) Garantăm autonomia instituțiilor de învățământ susținute de comunitățile locale [...]

5. Adoptarea principiului „finanțarea urmează elevul/preșcolarul” în învățământul preuniversitar, respectiv a principiului „finanțării multianuale, pe cicluri și programe de studii și pe proiecte” în învățământul universitar. [...]

6. Adoptarea unei carte a drepturilor și libertăților în educație, care să garanteze accesul la o educație de calitate. [...]
7. Definirea unor arii de educație prioritară, pentru a depăși decalajul care separă în mod dramatic mediul rural de cel urban sau diferite categorii sociale de cetățeni din România. [...]
8. Educația permanentă va deveni baza sistemului educațional din România și va fi extinsă astfel încât până în 2013 să includă anual cel puțin 12% din forța de muncă activă a țării. [...]

Exercițiu de imaginație sistemică...

Cele trei proiecte/inițiative amintite mai sus sunt doar câteva dintre cele probabil vehiculate într-un context sau altul. Cu siguranță sunt dintre cele mai recente, altfel istoria post-revoluționară a educației românești numărând nenumărate, într-atât de multe încât reacția de adversitate față de încercările de reformă este destul de frecvent întâlnită.

Fie că este vorba despre aceste încercări, fie de oricare dintre cele trecute, se cuvine să recunoaștem că toate au încercat să ofere răspunsuri la problemele cu care se confruntă sistemul educațional românesc. Desigur, reușita în rezolvarea acestor probleme este cu totul și cu totul altceva, până într-acolo că se poate susține cu suficient de multe argumente că implementarea oricăreia dintre reformele a provocat mai multe neajunsuri decât a rezolvat problemele abordate.

Totuși, în pofida acestei constatări, vom încerca în finalul rândurilor de față, menite să deschidă acest volum, un exercițiu de imaginație cu privire la principalele aspecte aduse în discuție de inițiativele amintite.

Astfel, reluând o propunere mai veche, adusă în discuție atunci când s-a produs modificarea planurilor cadru pentru învățământul gimnazial (implementarea acestora urmând a se finaliza în anul școlar 2020-2021), apreciată aceasta ca „utopică” pentru posibilitățile și voința României, chiar dacă pe deplin dezirabilă pentru educația românească, vom încerca în ceea ce urmează să o adecvăm și să o dezvoltăm astfel încât să poată funcționa ca model comparativ de abordare.

• Condiții preliminare

1. Renunțarea la sistemul finanțării per elev și trecerea la o finanțare în funcție de standarde și nevoi a cheltuielilor de personal, a cheltuielilor pentru dotări și a celor materiale curente;
2. Implementarea unei viziuni curriculare diferite față de paradigma actuală doar în condițiile asigurării standardelor de personal, de spații și de dotări;
3. Adoptarea unor standarde stricte de personal, de spații și de dotări și finanțarea asigurării acestora la nivelul fiecărei unități de învățământ (inclusiv prin construcția, acolo unde aceste standarde nu pot fi asigurate, a unor spații noi).

• Cariera didactică

1. **Formare inițială universitară** (3 ani - licența);
2. **Master didactic** (2 ani) - remunerat prin bursă (salariul minim pe economie/lună);
3. **Stagiatura didactică** (1 an - se realizează la catedră, alături de un cadru didactic) - remunerat cu 1,5 salarii minime pe economie/lună;
4. **Cariera didactică - debutant** (5 ani) - remunerat cu minim 2 salarii minime pe economie;
5. **Cariera didactică - interludiu** (1 an - programe de formare, specializare în management educațional/proiecte etc.) - remunerat cu minim 2 salarii minime pe economie;
6. **Cariera didactică - dezvoltare** (8 ani) - remunerat cu minim 3 salarii minime pe economie *sau*
- management (8 ani - norma didactică redusă cu 80%) - remunerat cu minim 3 salarii minime pe economie;
7. **Cariera didactică - interludiu** (1 an - programe de formare, specializare în inspecție școlară/mentorat etc.) - remunerat cu minim 3 salarii minime pe economie;
8. **Cariera didactică - mentorat** (12 ani - norma didactică redusă cu 25%) - remunerat cu minim 4 salarii minime pe economie *sau*
- management (8 ani - degrevare totală) - remunerat cu minim 4,5 salarii minime pe economie *sau*
- inspecție școlară (8 ani - degrevare totală) - remunerat cu minim 5 salarii minime pe economie;
9. **Cariera didactică - an sabatic** (1 an la dispoziție) - remunerat cu minim 4 salarii minime pe economie;
10. **Decizie privind continuarea carierei didactice** - posibilitatea ieșirii din sistemul de învățământ cu plata de salarii compensatorii la nivelul unui an și asigurarea gratuită și indemnizată a unui program de recalificare (doar pentru carieră didactică completă);
11. **Cariera didactică - magister** (10 ani - norma didactică redusă cu 25%) - remunerat cu minim 5 salarii minime pe economie;
12. **Pensionare** (60 ani) - cu drepturi stabilite la minim 2,5 salarii minime pe economie (doar pentru o

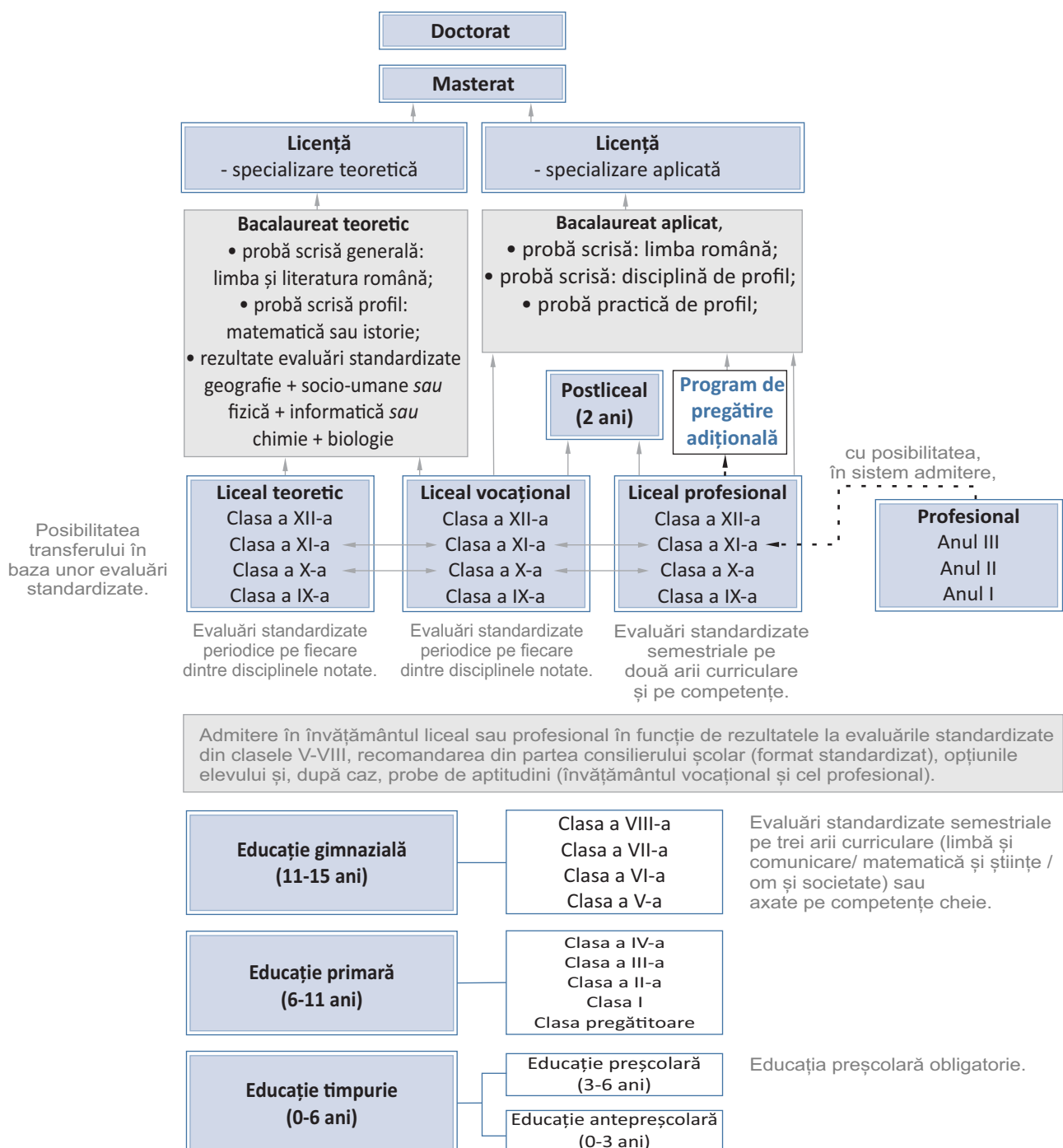
carieră didactică completă și fără a mai putea susține activități didactice).

Condiții de implementare:

- implementarea doar începând cu un anumit moment pentru generațiile viitoare;
- implementarea unui registru național al carierei didactice, cu urmărirea parcursului de formare, profesional și de carieră pentru fiecare persoană;
- extinderea activității de inspecție școlară astfel încât evaluarea anuală să fie realizată doar cu raportare la activitatea la catedră de către (obligatoriu și încrucișat) manager/magister/inspector școlar;

- eliminarea sistemului actual de carieră didactică, inclusiv eliminarea gradelor didactice și elaborarea unui sistem de compensare pentru cadrele didactice existente în sistem (de exemplu, asimilarea gradului II cu nivelul „dezvoltare” și a gradului I cu nivelul „mentorat”, inclusiv din punct de vedere salarial; acordarea anilor de „interludiu” și „sabatic”; posibilitatea blocării punctelor 10 și 12 pentru cei fără o carieră didactică care să acopere întreaga viață activă etc.)

• **Arhitectura educațională**

Condiții de implementare:

- elaborarea de standarde de evaluare pentru toate nivelurile educaționale, clasele și disciplinele notate;
- elaborarea unei baze de teste standardizate pentru toate nivelurile educaționale, clasele și disciplinele notate, cu acoperirea integrală a programelor școlare / testele vor fi accesibile pentru uz curent în activitatea didactică, în fiecare an școlar urmând a fi elaborate activitatea de evaluare baterii noi de teste;
- asigurarea capacității de supraveghere video-audio și înregistrare în toate sălile de clasă, evaluările standardizate urmând a fi realizate de către cadrul didactic de la clasă, dar cu arhivarea înregistrărilor;
- informatizarea fiecărui spațiu didactic.

Principii:

- Diferențierea, pentru învățământul gimnazial, liceal și profesional, între discipline de studiu și discipline formative. În cazul primei categorii se realizează evaluare prin notare (1-10), în timp ce în cazul disciplinelor formative activitatea este apreciată sub forma competențelor (diferențiere pe o scală de 5 calificative).
- Extinderea timpului petrecut în unitatea de învățământ, în sensul absorbției/generalizării unor inițiative precum „Școală după școală”, „Laptele și cornul”, „Masa caldă” etc., dar și ocuparea timpului educabililor în mod formativ, cu reducerea presiunii asupra familiei și societății.
- Flexibilizarea parcursului educațional pentru fiecare elev.
- Diminuarea fragmentării disciplinare.

• **Arhitectura curriculară**

Exemplu plan curricular gimnaziu

Aria curriculară	Disciplina de studiu/ formativă	Clasa				Tip evaluare	Observații
		V	VI	VII	VIII		
Limba și comunicare	Limba și literatura română	4	4	3	3	notare	activitate pe grupe
	Limba străină 1	2	2	2	2	competențe	
	Limba străină 2	2	2	2	2	competențe	
	Educație clasică*	-	-	2	2	competențe	Latina, Greca veche, Cultură și civilizație latină, Cultură și civilizație greacă
Matematică și științe	Matematică	4	4	3	3	notare	
	Biologie	2	2	2	2	notare	
	Chimie	-	2	2	2	notare	
	Fizică	-	-	2	2	notare	
Om și societate	Istorie	2	2	2	2	notare	
	Geografie	2	2	2	2	notare	
	Socio-umane	2	2	2	2	notare	
	Educație religioasă	1	1	1	1	competențe	confesional sau general
Arte și tehnologii	Educație tehnologică și informatică	2	2	2	2	competențe	formal și/sau non-formal
	Arte* (Educație plastică, Educație muzicală, Teatru, Dans etc.)	2	2	2	2	competențe	activitate pe grupe și/sau altfel decât formal (culb, cerc etc.); cu caracter opțional, până la numărul de ore alocat
Educație fizică și sport	Educație fizică și sport*	4	4	3	3	competențe	cu posibilitatea desfășurării și în contexte non-formale (club, echipă)
Consiliere și orientare	Consiliere și orientare/ Leadership / Coaching	1	1	1	1	-	formal și/sau non-formal
Total ore notare		16 (6d)	18 (7d)	18 (8d)	18 (8d)	program zilnic în intervalul 8-12	
Total ore competențe		12 (+1)	12 (+1)	13 (+2)	13 (+2)	program zilnic în intervalul 13-16	

Exemplu plan curricular liceu teoretic - matematică-informatică

Aria curriculară	Disciplina de studiu/ formativă	Clasa				Tip evaluare	Observații
		IX	X	XI	XII		
Limba și comunicare	Limba și literatura română	3	3	3	3	notare	
	Limba străină 1	2	2	2	2	competențe	activitate pe grupe
	Limba străină 2	2	2	2	2	competențe	
Matematică și științe	Matematică	4	4	4	4	notare	
	Biologie	2	2	2	2	notare	
	Chimie	2	2	2	2	notare	
	Fizică	2	2	2	2	notare	
Om și societate	Istorie	2	2	2	2	notare	
	Geografie	2	2	2	2	competențe	formal și/sau non-formal
	Socio-umane	2	2	2	2	competențe	formal și/sau non-formal
	Educație religioasă	1	1	1	1	competențe	confesional sau general
Arte și tehnologii	Informatică	3	3	3	3	notare	
	Arte*	1	1	1	1	competențe	formal și/sau non-formal, până la numărul de ore
Educație fizică și sport	Educație fizică și sport*	3	3	3	3	competențe	formal și/sau non-formal, până la numărul de ore
Consiliere și orientare	Consiliere și orientare/ Leadership / Coaching	1	1	1	1	-	formal și/sau non-formal
Total ore notare		18 (7d)	18 (7d)	18 (7d)	18 (7d)	preponderent în intervalul 8-12	
Total ore competențe		13 (+1)	13 (+1)	13 (+1)	13 (+1)	preponderent în intervalul 13-16	

Exemplu plan curricular liceu teoretic - filologie

Aria curriculară	Disciplina de studiu/ formativă	Clasa				Tip evaluare	Observații
		IX	X	XI	XII		
Limba și comunicare	Limba și literatura română	5	5	5	5	notare	
	Limba străină 1	4	4	4	4	notare	activitate pe grupe
	Limba străină 2	2	2	2	2	competențe	
	Educație clasică	2	2	2	2	notare	
Matematică și științe	Științe	2	2	2	2	competențe	formal și/sau non-formal, până la numărul de ore
Om și societate	Istorie	3	3	3	3	notare	
	Geografie	2	2	2	2	notare	
	Socio-umane	2	2	2	2	notare	
	Educație religioasă	1	1	1	1	competențe	confesional sau general
Arte și tehnologii	TIC	2	2	2	2	competențe	formal și/sau non-formal
	Arte	2	2	2	2	competențe	formal și/sau non-formal, până la numărul de ore
Educație fizică și sport	Educație fizică și sport	3	3	3	3	competențe	formal și/sau non-formal, până la numărul de ore
Consiliere și orientare	Consiliere și orientare/ Leadership / Coaching	1	1	1	1	-	formal și/sau non-formal
Total ore notare		18 (6d)	18 (6d)	18 (6d)	18 (6d)	preponderent în intervalul 8-12	
Total ore competențe		12 (+1)	12 (+1)	12 (+1)	12 (+1)	preponderent în intervalul 13-16	

Exemplu plan curricular liceu teoretic - științe umaniste

Aria curriculară	Disciplina de studiu/ formativă	Clasa				Tip evaluare	Observații
		IX	X	XI	XII		
Limba și comunicare	Limba și literatura română	4	4	4	4	notare	
	Limba străină 1	2	2	2	2	competențe	activitate pe grupe
	Limba străină 2	2	2	2	2	competențe	
	Educație clasică	2	2	2	2	notare	
Matematică și științe	Matematică	2	2	2	2	notare	
	Științe	2	2	2	2	competențe	organizate modular/ opțional și facultativ până la numărul de ore alocat
Om și societate	Istorie	3	3	3	3	notare	
	Geografie	2	2	2	2	notare	
	Socio-umane	3	3	3	3	notare	
	Educație religioasă	1	1	1	1	competențe	confesional sau general
Arte și tehnologii	TIC	2	2	2	2	competențe	formal și/sau non-formal
	Arte	2	2	2	2	competențe	formal și/sau non-formal
Educație fizică și sport	Educație fizică și sport	3	3	3	3	competențe	formal și/sau non-formal
Consiliere și orientare	Consiliere și orientare/ Leadership / Coaching	1	1	1	1	-	formal și/sau non-formal
Total ore notare		16 (6d)	16 (6d)	16 (6d)	16 (6d)	preponderent în intervalul 8-12	
Total ore competențe		14 (+1)	14 (+1)	14 (+1)	14 (+1)	preponderent în intervalul 13-16	

Exemplu plan curricular liceu teoretic - științele naturii

Aria curriculară	Disciplina de studiu/ formativă	Clasa				Tip evaluare	Observații
		IX	X	XI	XII		
Limba și comunicare	Limba și literatura română	3	3	3	3	notare	
	Limba străină 1	2	2	2	2	competențe	activitate pe grupe
	Limba străină 2	2	2	2	2	competențe	
Matematică și științe	Matematică	3	3	3	3	notare	
	Biologie	3	3	3	3	notare	
	Chimie	3	3	3	3	notare	
	Fizică	3	3	3	3	notare	
Om și societate	Istorie	2	2	2	2	notare	
	Geografie	1	1	1	1	competențe	formal și/sau non-formal
	Socio-umane	1	1	1	1	competențe	formal și/sau non-formal
	Educație religioasă	1	1	1	1	competențe	confesional sau general
Arte și tehnologii	Informatică	2	2	2	2	competențe	formal și/sau non-formal
	Arte	1	1	1	1	competențe	formal și/sau non-formal
Educație fizică și sport	Educație fizică și sport	3	3	3	3	competențe	formal și/sau non-formal
Consiliere și orientare	Consiliere și orientare/ Leadership / Coaching	1	1	1	1	-	formal și/sau non-formal
Total ore notare		17 (6d)	17 (6d)	17 (6d)	17 (6d)	preponderent în intervalul 8-12	
Total ore competențe		13 (+1)	13 (+1)	13 (+1)	13 (+1)	preponderent în intervalul 13-16	

Exemplu plan curricular liceu vocațional

Aria curriculară	Disciplina de studiu/ formativă	Clasa				Tip evaluare	Observații
		IX	X	XI	XII		
Limba și comunicare	Limba și literatura română	3	3	3	3	notare	
	Limba străină 1	2	2	2	2	competențe	activitate pe grupe
	Limba străină 2	2	2	2	2	competențe	
Matematică și științe	Matematică și științe	2	2	2	2	competențe	
Specialitate	discipline de profil	10	10	10	10	notare	
	activități aplicative	5	5	5	5	competențe	1 zi/săptămână
Om și societate	Istorie	2	2	2	2	notare	
	Geografie	1	1	1	1	competențe	formal și/sau non-formal
	Socio-umane	1	1	1	1	competențe	formal și/sau non-formal
	Educație religioasă	1	1	1	1	competențe	confesional sau general
Arte și tehnologii	TIC	1	1	1	1	competențe	formal și/sau non-formal
	Arte	1	1	1	1	competențe	formal și/sau non-formal
Educație fizică și sport	Educație fizică și sport	2	2	2	2	competențe	formal și/sau non-formal
Consiliere și orientare	Consiliere și orientare/ Leadership / Coaching	1	1	1	1	-	formal și/sau non-formal
Total ore notare		15 (6d)	15 (6d)	15 (6d)	15 (6d)	preponderent în intervalul 8-12 (4 zile)	
Total activități aplicative/practice		5	5	5	5	1 zi/săptămână	
Total ore competențe		13 (+1)	13 (+1)	13 (+1)	13 (+1)	preponderent în intervalul 13-16 (4 zile)	

Exemplu plan curricular liceu profesional

Aria curriculară	Disciplina de studiu/ formativă	Clasa				Tip evaluare	Observații
		IX	X	XI	XII		
Limba și comunicare	Limba și literatura română	3	3	3	3	notare	
	Limba străină 1	2	2	2	2	competențe	activitate pe grupe
Matematică și științe	Matematică și științe	2	2	2	2	competențe	
Specialitate	discipline de profil	10	10	10	10	notare	
	practica	5	5	5	5	competențe	1 zi/săptămână
Om și societate	Istorie	1	1	1	1	competențe	formal și sau non-formal
	Geografie	1	1	1	1	competențe	formal și/sau non-formal
	Socio-umane	1	1	1	1	competențe	formal și/sau non-formal
	Educație religioasă	1	1	1	1	competențe	confesional sau general
Arte și tehnologii	TIC	2	2	2	2	competențe	formal și/sau non-formal
Educație fizică și sport	Educație fizică și sport	2	2	2	2	competențe	formal și/sau non-formal
Consiliere și orientare	Consiliere și orientare/ Leadership / Coaching	1	1	1	1	-	formal și/sau non-formal
Total ore notare		13 (6d)	13 (6d)	13 (6d)	13 (6d)	preponderent în intervalul 8-12 (4 zile)	
Total activități aplicative/practice		5	5	5	5	1 zi/săptămână	
Total ore competențe		14 (+1)	14 (+1)	14 (+1)	14 (+1)	preponderent în intervalul 13-16 (4 zile)	

Condiții de implementare:

1. Asigurarea standardelor de spațiu (de exemplu, săli de clasă - numărul colectivelor de educabili; laboratoare - minim 3 spații pentru fiecare 8 colective de educabili; cabinete - numărul colectivelor de educabili; sală de sport - minim un spațiu pentru fiecare 8 colective de educabili; teren de sport - minim un teren pentru fiecare 8 colective de educabili; bibliotecă/CDI - minim 1 spațiu pentru fiecare 8 colective de educabili; spații pentru servirea mesei și spații recreative) și de dotări.
2. Asigurarea unor standarde de personal pentru fiecare unitate de învățământ, care să acopere integralitatea activităților, inclusiv în ceea ce privește personalul auxiliar: inginer de sistem, bibliotecar, animator, asistent social etc.
3. Flexibilizarea normei didactice și/sau transformarea în post întreg în limita, de exemplu, a 14-20 ore de activitate didactică. Fraționarea nu ar fi permisă decât până la o jumătate de post.
4. Reelaborarea tuturor programelor școlare și completarea acestora, în raport cu modul de realizare tradițional, cu standarde de evaluare pe niveluri de competențe și de notare.
5. Elaborarea și asigurarea pentru fiecare disciplină de studiu/număr de ore alocat/formă de evaluare a unor pachete educaționale, care să cuprindă minim: manual școlar (3 versiuni) și auxiliar didactic (minim 3 oferte - incluzând aici manualul cadrului didactic - cu secțiuni speciale de dedicate activităților remediale și celor de stimulare a performanței, culegeri de exerciții și probleme, extinderi etc.). În cazul disciplinelor formative se va asigura o baterie de suporturi de curs pe baza unor programe naționale, oferta națională trebuind să pună la dispoziție minim 8/arie curriculară/ciclu educațional.
6. Organizarea programului școlar în două secvențe: secvența 1, derulată între orele 8-12, va fi dedicată preponderent disciplinelor de studiu, numărul de ore rămas până la cel de 20 (respectiv 16 pentru învățământul liceal vocațional și profesional) urmând a fi alocat pentru activități corelate, în funcție de opțiunile elevilor - realizare teme, pregătire suplimentară, activități recreative, activități extrașcolare etc.; secvența 2, derulată între orele 13-16, va fi utilizată pentru disciplinele formative, timpul disponibil până la cel de 15 urmând a fi utilizat pentru activități corelate, în funcție de opțiunile elevilor - realizare teme, pregătire suplimentară, activități recreative, activități extrașcolare etc. Secvențele vor fi despărțite de o oră alocată servirii mesei și unor activități recreative la opțiunea elevului.
7. Posibilitatea ca disciplinele formative să se poată derula formal și/sau non-formal, în sensul că activitățile pot fi realizate în cadrul unor cluburi, cercuri, echipe etc., inclusiv în afara unității de

învățământ, cu recunoașterea, în condiții procedurale stricte, a activităților respective.

8. Oferta curriculară a școlii în cazul disciplinelor formative va fi numeric cel puțin dublă față de numărul de ore alocat.
9. Disciplinele formative se vor realiza în sensul reorganizării colectivelor de educabili în grupe de minim 12 educabili - maxim 18 educabili, în funcție de opțiunile acestora.
10. Consilierea și orientarea – realizată de consilieri psihologi și consilieri vocaționali, atât la clasă (constituire posturi în mod adecvat), cât și ca activitate de cabinet.

Lăsând în urmă demersurile precizate, ne putem întreba, încercând să ne apropiem de finalul acestor rânduri, care sunt cauzele care au condus învățământul românesc acolo unde este, dincolo de cele amintite deja.

Într-o încercare de inventariere a acestora, tocmai în ideea că o nouă reformă educațională, oricare ar fi aceea, trebuie să găsească în mod necesar loc unor abordări a acestor aspecte, am putea aminti:

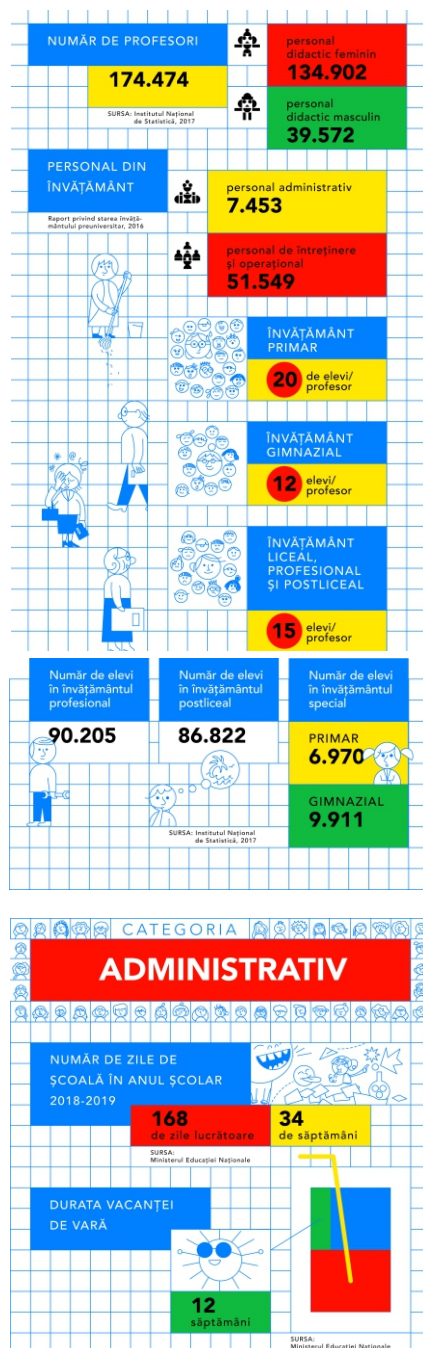
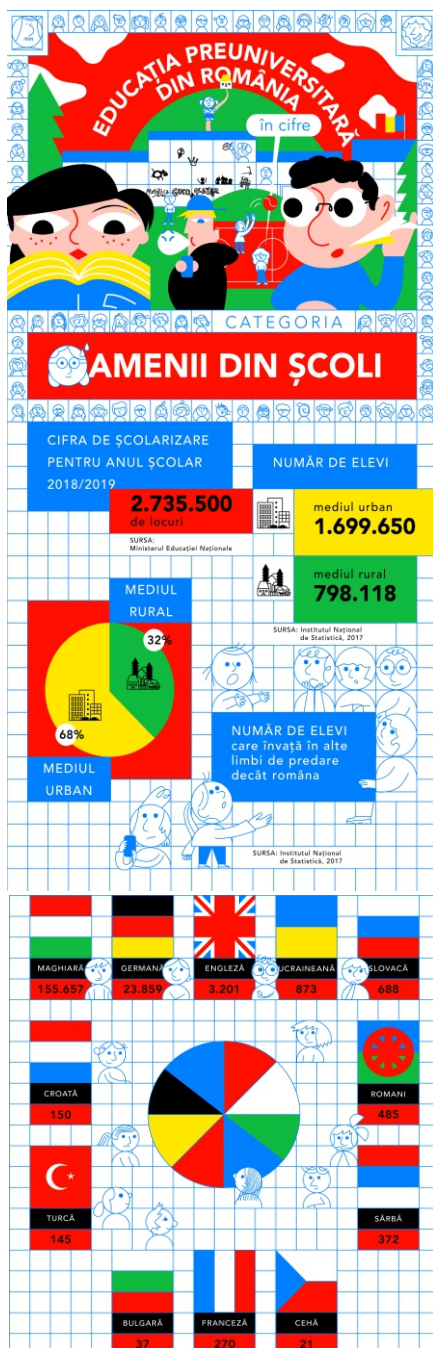
1. Incompletitudinea oricărui demers reformist, fapt care a avut darul de a accentua incorențele sistemice;
2. Capacitatea administrativă deficitară a ministerului educației și a inspectoratelor școlare, aceasta accentuată și prin procesele de descentralizare și subsidiaritate implementate, consecințele acestora, la nivelul unităților de învățământ traducându-se în blocaje instituționale și o politizare tot mai accentuată;
3. Diminuarea, mergând până aproape de dispariție, a programelor guvernamentale de sistem, singurele capabile să inducă o anumită standardizare minimală cu privire la spații, dotări și personal;
4. Inexistența unui flux informațional sistemic curent relevant pentru învățământul românesc, astfel încât o diagnoză a acestuia să aibă întemeierea necesară;
5. „Hemoragia” proiectelor locale, adesea realizate acestea în detrimentul activităților didactice, care, în absența unor anumite standarde minimale asigurate, inclusiv în ceea ce privește o finanțare adecvată nevoilor, nu a făcut decât să contribuie la dereglarea activității didactice;
6. Amplificarea, de corelat aceasta cu suprapunerea demersurilor reformiste parțiale și cu „hemoragia” inițiativelor și proiectelor locale, birocrăției (însăși demersurile de debirocratizare, gândite ca rezolvări de probleme particulare, nu au avut efecte pozitive, ba chiar dimpotrivă; două bune exemple în acest sens, având legătură directă cu ministrul aflat în funcție, Monica Anisie, fiind cele legate de diminuarea numărului de comisii sau de „tăierea hârtiilor”, în ambele cazuri ignorându-

se pe deplin cauzele propriu-zise;

7. Finanțarea deficitară constantă, cronică, a sistemului educațional, indiferent de aspectul luat în considerare: infrastructură, dotări, cheltuieli curente sau personal;
8. Modurile deficitare de recrutare (formarea inițială a cadrelor didactice și modul în care se constituie corpul profesoral, într-o anumită măsură persoane circumscrise destul de bine de următoarele cuvinte: „venind de nicăieri, ajungând unde se nimerește”), de motivare (salarizarea cadrelor didactice) și de formare continuă a personalului didactic (formală și ignorată din punct de vedere sistemic și financiar - cu excepția „proiectelor”, ai căror reali beneficiari sunt de fapt, la nivel

personal, inițiatorii) etc.

Am putea continua cu această enumerare, dar ea, ținând seama de contextul acestor rânduri, nu ar reuși să suplinească în niciun fel o diagnoză reală și completă a sistemului educațional românesc, ci ar rămâne doar ceea ce este, o enumerare, și aceasta realizată doar cu scopul semnalării faptului că ceea ce trebuie să gândim nu sunt doar probleme, indiferent care ar fi cele luate în discuție, ci ansamblul. Cu alte cuvinte, vom pune punct acestor rânduri, propunându-vă la final fragmente dintr-un infografic realizat de doamna Nicoleta Coșoreanu (preluat de pe <https://www.scoala9.ro/radiografia-educatiei-din-romania/196/> - data publicării 25.10.2018) cu privire la învățământul preuniversitar românesc.

Cuprins

Barb Valentina Maria - Școala Gimnazială „Ion Buteanu” Buceș <i>Educația în România: azi pentru mâine</i>	25
Bătrâna Ioana Roxana - Școala Gimnazială nr. 1 Hunedoara <i>Rolul educației în dezvoltarea personalității</i>	26
Bârlea Cornelia - Colegiul Național de Informatică „Carmen Sylva” Petroșani <i>Ce doresc și ce ofer copilului de lângă mine?</i>	27
Botici Irina - Colegiul Național Pedagogic „Regina Maria” Deva <i>Formarea gândirii critice prin învățarea vizibilă</i>	29
Ciobanu Viorel - Colegiul Național „Decebal” Deva <i>Cele trei Uniri - o privire sintetică</i>	32
David Alida-Claudia - Școala Gimnazială Luncoiu de Jos <i>Managementul educațional și provocările prezentului</i>	36
Florea Mariana Claudia - Colegiul Național „Carmen Sylva” Petroșani <i>Educația între tradițional și modern</i>	38
Gavrilă Elena - Colegiul Național Pedagogic „Regina Maria” Deva Vințan Emilia - Colegiul Național Pedagogic „Regina Maria” Deva <i>Educația în România - azi pentru mâine</i>	41
Gherasim Mircea Adrian - Colegiul Național „Iancu de Hunedoara” <i>Educația de mâine: a ști, a putea, a conștientiza</i>	43
Iozsa Diana Victorina - Școala Gimnazială „I.G. Duca” Petroșani <i>Educația tinerilor, un proces cu multe variabile</i>	44
Ivănuș Ersilia-Amalia - Colegiul Național Pedagogic „Regina Maria” Deva <i>Educația de azi - viitorul de mâine</i>	46
Jitea-Nicolae Andreea-Simona - Școala Gimnazială Bănița <i>Planul operațional de prevenire și reducere a absenteismului și abandonului școlar</i>	48
Lașiță Doina - Colegiul Național Pedagogic „Regina Maria” Deva Nistora Mihaela - Colegiul Național Pedagogic „Regina Maria” Deva <i>Educația în România la început de mileniu</i>	49
Mazilu Ramona Magdalena - Colegiul Național de Informatică „Carmen Sylva” <i>Educația în România - azi pentru mâine</i>	51
Mitrofan Amina - Liceul de Arte „Sigismund Toduță” Deva <i>Profesorul între predarea tradițională și cea modernă</i>	53
Moraru Aurelia Daniela - Școala Gimnazială nr. 4 Vulcan <i>Educația în România - azi pentru mâine</i>	55
Nariță Gabriela - Școala Gimnazială nr. 4 Vulcan <i>Educația în România - azi pentru mâine</i>	57
Nedescă Rodica-Marioara - Colegiul Național de Informatică „Carmen Sylva” Petroșani <i>Eficiența lecturii, necesitate sau delectare?</i>	59
Nițulete Carmen Florentina - Școala Gimnazială nr. 4 Vulcan <i>Educația, un drept al tuturor</i>	60
Păunescu Iuliana - Colegiul Național Pedagogic „Regina Maria” Deva Mitrescu Maria - Colegiul Național Pedagogic „Regina Maria” Deva <i>Educația de astăzi pentru generațiile de mâine în România</i>	62
Șteopan Daniela - L.T.T.F. „Anghel Saligny” Simeria Șteopan Radu-Dănuț - L.T.T.F. „Anghel Saligny” Simeria <i>Educația de azi și de mâine</i>	64
Tomuș Adriana - Școala Gimnazială „Sfânta Varvara” Aninoasa <i>Creativitatea în orele de lectură</i>	66

Trîncă Anișoara Antigona - Școala Gimnazială Nr. 7 Petroșani
Școala de astăzi, societatea de mâine

69

Barb Valentina Maria
Școala Gimnazială
„Ion Buteanu”
Buceș

Educația în România: azi pentru mâine

Educația reprezintă sau ar trebui să reprezinte o prioritate a fiecărui stat, deoarece conform definiției date de Platon, aceasta este „arta de a forma bunele deprinderi sau de a dezvolta aptitudinile native pentru virtute ale acelor care dispun de ele.” Astfel, cu cât nivelul de educație a unui stat este mai ridicat, cu atât acel stat este mai puternic.

Dezvoltarea educației, în general, și cea a învățământului, îndeosebi, au determinat apariția treptată, în fiecare țară, a unui ansamblu de instituții școlare de diferite grade, profile și forme, care au alcătuit sistemul de învățământ al acelei țări. Sistemul de învățământ reprezintă ansamblul coerent al instituțiilor școlare de toate gradele, profilele și formele, dintr-o anumită țară, care este conceput, organizat și funcționează în baza unor principii educaționale generale cu caracter organizatoric, iar unele și cu caracter juridic, precum și a unor standarde educaționale specifice fiecărui stat. Sistemul de învățământ asigură rezolvarea uneia dintre cele mai dificile și mai importante probleme socio-umane - educația și pregătirea tinerei generații, a forței de muncă, a specialiștilor. De aceea, în mod firesc, filosoful german Immanuel Kant spunea că „Educația este cea mai mare și mai grea problemă ce i s-a dat omului spre rezolvare”.

În România, învățământul este o prioritate națională, care funcționează după legi specifice (Legea învățământului). În țara noastră există un sistem de învățământ clasic, contemporan, mai exact tradițional, dar care se caracterizează prin deschidere și dinamism față de nou, dezvoltându-se și acționând în concordanță cu cerințele economico-sociale, cu progresul științifico-tehnic și cultural, cu aspirațiile poporului român, în condițiile societății civile și a statului de drept, democratic. În România învățământul realizează idealul educațional bazat pe tradițiile umaniste, pe valorile democrației și pe aspirațiile societății românești, contribuind la păstrarea identității naționale, lucrul cel mai important pentru societatea noastră. El dezvoltă ca ideal educațional o personalitate liberă, multidimensională, integrală, armonioasă, autonomă, demnă și creativă din toate punctele de vedere. În scopul integrării europene și al globalizării, sistemul de învățământ românesc este deschis relațiilor cu toate organismele internaționale de educație, ceea ce reprezintă un aspect deosebit de important pentru dezvoltarea și modernizarea sa, acest lucru venind în sprijinul educabililor.

Aceste aspecte fiind luate în considerare, putem spune că sistemul educațional în România îmbină foarte bine tradiționalul cu modernul, ceea ce este în favoarea elevilor. Eu consider că anumite părți din sistemul tradițional românesc trebuie păstrate, dar pentru a ține pasul cu societatea modernă în care trăim, trebuie aduse multe schimbări moderne care să vină în sprijinul educabililor. De exemplu, pentru dezvoltarea resurselor digitale, lucru prioritar în societatea zilelor noastre, trebuie pus accent pe însușirea abilităților de informatică și TIC. Totodată, este necesară dezvoltarea abilităților de comunicare în diferite limbi moderne. Acest lucru îi ajută să comunice cu persoane din diferite țări în vederea schimbului de experiență. Cunoștințele de TIC pot fi folosite la clasă în diferite feluri, ceea ce duce la o modernizare și la o mai mare eficiență în viitor. La clasă se pot folosi aceste metode moderne prin vizionarea de filmulețe și clipuri pe You Tube, prin folosirea materialelor PPT proiectate, etc. Utilizarea și folosirea manualelor și a lecțiilor interactive în timpul procesului instructiv-educativ va duce la un sistem educațional modern și eficient în viitor. Modernizarea sistemului de educație cu ajutorul TIC va duce și la o colaborare mai strânsă atât între școală și familie cât și între copii și părinți. O altă metodă modernă care a început să fie folosită tot mai mult și în România, și care duce la modernizarea sistemului educațional de la noi este utilizarea platformelor educaționale în vederea realizării diferitelor proiecte educaționale. Eu, de exemplu folosesc platforma eTwinning, și mă implic cu elevii în diferite proiecte educaționale eTwinning. Acest lucru îi ajută pe elevii implicați să își dezvolte atât abilitățile de comunicare în limba engleză, cât și cele de TIC. Totodată, acest lucru îi ajută pe elevi să afle despre cultura și tradițiile altor țări și să lege prietenii cu elevi din alte țări.

Aceste lucruri fiind spuse, putem afirma că educația din România zilelor noastre îmbină tradiționalul cu modernul într-o oarecare măsură, dar pentru o educație pentru viitor, trebuie adoptate cât mai multe metode moderne și atractive.

Bătrîna Oana Roxana
Școala Gimnazială nr. 1
Hunedoara

Rolul educației în dezvoltarea personalității

Prin educație se urmărește formarea unei personalități în concordanță cu cerințele obiective ale societății, dar și ale individului. Ca orice fenomen social, educația are în mod implicit și un caracter istoric. Ea a apărut odată cu societatea, evoluează și se schimbă în funcție de transformările ce se produc în cadrul societății.

În trecut, educația se referea doar la o etapă din viața omului, fapt datorat ritmului lent de dezvoltare a societății. Dar, chiar și în aceste condiții, marile personalități ale omenirii, au insistat pe ideea că educația este necesar să se exercite asupra individului, pe tot parcursul vieții sale. Seneca de exemplu, considera că și bătrânii trebuie să învețe, Comenius susține că pentru fiecare om viața este o școală, de la leagăn până la mormânt, iar Nicolae Iorga precizează că învățat este omul care se învață neconținut pe dânsul și învață neconținut pe alții. Deci, educația permanentă devine o necesitate a societății contemporane, reprezentând un principiu teoretic și acțional care încearcă să ordoneze o realitate specifică secolului nostru.

Cel mai important criteriu care impune și justifică educația permanentă este factorul social schițat de accelerarea schimbărilor, dinamismului, mobilitatea profesiilor, evoluția științelor, sporirea timpului liber, criza modelelor relaționale și de viață, precum și de creșterea gradului de democratizare a vieții sociale. Mai nou, necesitatea educației este impusă și de o serie de factori individuali cum ar fi necesitatea integrării dinamice a omului în societate, nivelul crescut al aspirațiilor individuale, sentimentul demnității personale, nevoia de încredere în viitor și în progres. Scopul fundamental al educației permanente este de a menține și de a îmbunătăți calitatea vieții și progresul.

Așadar, educația ca proces de modelare a personalității, realizat de familie, școală, societate are ca scop pregătirea educatului pentru educație. Autoeducația evidențiază faptul că omul nu reprezintă un produs inert al unor forțe externe sau interne. Ființa umană este în mare măsură rezultatul voinței proprii. Pregătirea pentru educație se realizează prin întreg procesul educațional. Începând cu primii ani de viață, se pun bazele prin formarea în familie a unor deprinderi de autoservire, igienico-sanitare, de comportare civilizată și a celor legate de activitățile școlare.

Se poate spune că educația care precede autoeducația oferă tânărului direcția devenirii sale, îi formează deprinderile și priceperile indispensabile unui caracter independent și îi cultivă încrederea în sine. Educația pregătește autoeducația într-un sens dublu: oferă o bază de lansare, prin sistemul de cunoștințe, priceperi și deprinderi se stimulează nevoia continuă de educație, de perfecționare. Menirea școlii, a activității profesionale constă în a provoca în conștiința educatului, nevoia de educație. Numai o angajare completă în ceea ce întreprinde personalitatea este capabilă să devină forța motrică care aduce progres de ordin cantitativ și calitativ în procesul educațional. O astfel de activitate a avut în vedere academicianul V. Pavelcu spunând că: nu există o sursă mai bogată în satisfacții decât aceea de te simți opera propriei tale personalități și sculptor al propriei tale ființe.

Pedagogia este știința socio-umană care studiază educația la nivelul funcției și a structurii sale specifice prin metodologii de cercetare specifice, care vizează descoperirea și valorificarea unor legități, principii și norme de acțiune specifice. Abordarea problemelor fundamentale ale pedagogiei presupune explicarea și înțelegerea conceptelor de bază ale domeniului, care pot fi aplicate, analizate, sintetizate, apreciate critic la nivelul științelor educației considerate fundamentale. În acest domeniu putem include:

1. Teoria generală a educației (care include disciplinele propuse în planul de învățământ al facultății, colegiului sau liceului de specialitate sub numele de Fundamentele pedagogiei și Teoria educației);
2. Teoria generală a instruirii (care include disciplinele propuse în planul de învățământ al facultății, colegiului sau liceului de specialitate sub numele de Didactica generală sau de Teoria și metodologia instruirii);
3. Teoria și metodologia curriculumului are ca obiect de studiu specific: proiectarea, realizarea și dezvoltarea activităților de educație și instruire organizate la nivelul sistemului și al procesului de învățământ;
4. Teoria și metodologia cercetării pedagogice are ca obiect de studiu specific: evidențierea fundamentelor epistemologice ale domeniului și a strategiilor de inovare necesare la nivelul activităților organizate la nivelul sistemului și al procesului de învățământ.

Ce doresc și ce ofer copilului de lângă mine?

Bârlea Cornelia
Colegiul Național de Informatică
„Carmen Sylva”
Petroșani

Activitatea educativă ce se realizează în școală nu poate fi separată, izolată de alte influențe educative ce se exercită asupra copilului.

Educația este cea care desăvârșește ființa umană, educația pe care copilul o primește în familie, în școală și de la comunitate.

Aspirațiile, rezultatele și sprijinul social și familial constituie trei aspecte ale unei interacțiuni dinamice între copilul individual și cercul său imediat.

Implicarea părinților joacă un rol semnificativ în cadrul intervenției școlare.

Acțiunile care implică părinții produc o schimbare în ambientul familiei și cresc aspirațiile, atât ale părinților pentru copiii lor, cât și ale copiilor înșiși.

Mediul familial este primul mediu educativ și socializator pe care îl cunoaște copilul și a cărui influență îi marchează esențial dezvoltarea ca individ. Legătura copilului cu familia este extrem de puternică și de neînlocuit.

Familia îndeplinește importante funcțiuni în procesul general al integrării copilului în mediul social, fapt ce se reflectă asupra dezvoltării sale:

- creează o dependență absolută a copilului față de membrii microgrupului familial din punct de vedere fizic, psihic, material ;
- impactul emoțional pe care îl exercită este maxim ;
- oferă primele modele comportamentale, creează primele obiceiuri și deprinderi ;
- creează un stil comportamental care se imprimă asupra întregii evoluții a individului ;
- influența educativă pe care o exercită familia face parte integrantă din viață.

Familia trebuie să înțeleagă că un copil nu este un televizor, o jucărie care poate fi reparată atunci când se strică. Copilul are un suflet care trebuie dezvoltat din toate punctele de vedere, astfel încât să fie capabil să răzbată în viață. Fiecare membru al familiei trebuie să devină sensibil la nevoile și sentimentele copiilor. Părinții trebuie să înțeleagă că ei pot influența comportamentul copiilor.

Părinții vor înțelege că regulile de educație diferă de la o familie la alta în funcție de copil, de problemele familiei, de concepția familiei despre viață și împlinirea ei.

Părinții trebuie să petreacă mai mult timp cu copiii, să le acorde mai multă atenție, să-i laude cât mai des, să-i recompenseze, dar să le stabilească și limite, să-i pedepsească.

Comunicarea dintre părinte și copil trebuie să fie bună și permanentă. Părintele va prezenta interes față de ceea ce povestește copilul. Împreună stabilesc care sunt problemele și cum pot fi rezolvate. Părinții trebuie să cunoască posibilitățile de înțelegere ale propriilor copii, să-i încurajeze.

Între recompensă și pedeapsă trebuie să existe un echilibru. Părinții trebuie să vadă din ce cauză a greșit copilul, să-l facă să înțeleagă unde a greșit. Adulții nu trebuie să-și piardă controlul, să-și descarce frustrările zilnice asupra copilului. O astfel de descărcare nervoasă lasă urme adânci în personalitatea copilului.

Copilul are nevoie de un mediu părintesc cald, liniștit. Părinții trebuie să ducă un mod de viață corect, echilibrat, să dea dovadă de o atitudine civilizată față de ei înșiși și față de cei din jur.

Unii părinți uită sau nu știu că în familie se asimilează și se formează stiluri, moduri de comunicare și interacțiune în grup, limbajul și modelele de limbaj, valori, atitudini și comportamente specifice vieții sociale.

Anumiți părinți nu cunosc influențele mediului familial în educarea propriilor copii. De vină pot fi: societatea, vremurile, grijile de zi cu zi sau poate chiar indiferența unora dintre părinți față de copii.

Părinții încearcă să le ofere copiilor o educație aleasă. Condițiile de viață ale copilului sunt influențate de comportamentul părinților în interiorul cuplului.

Părinții trebuie să facă din copii prieteni sinceri. Atașamentul între membrii unei familii nu trebuie să lipsească, chiar dacă uneori între părinți există neînțelegeri. Comportarea părinților față de copii nu trebuie să fie autoritară. Un tată aspru și autoritar poate genera tendința copilului de izolare sau revoltă.

Familia trebuie să aibă disciplina ei. Părinții nu trebuie să-și pedepsească copiii fără să le arate adevăratele motive. Toate problemele vieții se pot rezolva mai ușor într-un climat de prietenie și de înțelegere.

Există părinți care se supără dacă copilul îi tutuiește. Aceștia nu au însă dreptate. Familiaritatea contribuie la stabilirea prieteniei și nu trebuie interpretată ca fiind lipsă de respect.

Există părinți care azi permit copilului ceva, iar mâine interzic cu desăvârșire acel „ceva”. Sau, mai grav, o măsură luată de un părinte este contrazisă de celălalt părinte. Părinții trebuie să-și supravegheze copilul de la distanță, înlăturând, dacă este nevoie, prietenii nefaste. Ei trebuie să răspundă, fără a se enerva, la toate întrebările puse de copil.

Într-o familie trebuie să se combată geloziiile meschine între frați și surori.

*Ce doresc și
ce ofer
copilului de
lângă mine?*

Părinții au datoria să le explice copiilor că viața este o luptă, cu multe obstacole care se pot ivi în calea succesului. Ei nu trebuie să dea exemple de răutate, vanitate și egoism.

Tinerii, inclusiv școlarii, se confruntă cu diverse tipuri de violență. Abuzul copilului în familie îi distruge încrederea în sine și îi diminuează sentimentul că poate avea o contribuție pozitivă în societate.

Totul începe cu neglijența părinților, grija prea mare pentru ziua de mâine îi face pe aceștia să-și scape copiii de sub control și să nu mai dea atenție nevoilor și modului de comportare al copiilor.

Copiii pun în practică ce văd la televizor, în jurul lor și în familie: violența, neglijența, dezinteresul, răzbunarea.

Un alt factor frecvent este dezbinarea familiei copilului sau potențialele scandaluri provocate de gelozie, alcool și chiar droguri.

Marea problemă a școlii de azi este disciplina, lipsa educației familiale, lipsa minimului de moralitate.

Elevul intră în contact cu mediul școlar după ce se confruntă relațional cu societatea și mediul familial de proveniență.

Mediul școlar îi oferă copilului un prim mediu socializator de tip organizațional:

- introduce în relațiile copilului cu adultul o anumită distanță socială;
- oferă copilului un cadru social, bazat pe anumite reguli de conviețuire cu ceilalți;
- creează copilului posibilitatea de a se compara cu cei de vârsta lui;
- îl familiarizează pe copil cu microgrupul social în cadrul căruia învață să devină partener, să joace unele roluri sociale;
- îl obișnuiește pe copil cu programul orar, cu programul de viață, cu schimbarea mediului de existență;
- stimulează dezvoltarea autonomiei personale și a independenței.

Se constată că unele familii manifestă totală încredere în rolul pe care școala îl are asupra dezvoltării copilului, pe când altele sunt dezinteresate.

Cadrele didactice nu trebuie să-i trateze pe părinți ca pe copii, ci să colaboreze cu aceștia, să dialogheze, să nu critice, să nu sancționeze, ci să sugereze cu delicatețe, să facă recomandări.

Elevul este cel care învață mereu, aspirând să-și însușească noi și noi cunoștințe și experiențe de viață.

Școala nu reușește să desăvârșească acest proces, deoarece timpul școlii este limitat.

Pentru a forma și dezvolta personalitatea copilului, cadrele didactice intervin prin acțiunea educațională.

Dascălul este înainte de toate un exemplu atât în ceea ce privește volumul de informații, dar mai ales în ceea ce privește comportamentul.

Copiii se împart în trei categorii:

- copii care din încăpățănare, înfumurare sau neînțelegere refuză de la bun început sfaturile folositoare; ei vor ajunge să facă o mulțime de greșeli, să-și formeze greșit caracterul;
- copii care se prefac că sunt de acord cu sfaturile primite, dar în sinea lor nu-și manifestă adeziunea afectivă față de ele și nu le urmează; ei sunt copiii prefăcuți sau ipocriți;
- copii ascultători care înțeleg că este spre binele lor să primească și să aplice sfaturile bune.

Deci nu este de ajuns să auzi un sfat bun, să-l știi, ci trebuie să adopți o anumită atitudine pozitivă față de el și să vrei să-l aplici în evenimente concrete ale vieții.

Dascălul trebuie să găsească inedite forme de organizare a activităților educative. Pentru a evita un rău, copilul trebuie mai întâi să cunoască consecințele acestuia pe plan moral și social.

A avea un comportament civilizat și decent, serios și modest, a avea o atitudine morală ireproșabilă înseamnă să te respecți pe tine însuși. Fiecare dintre noi are datoria importantă de a fi un exemplu pentru alții.

Procesul de învățare se poate atribui deopotrivă atât cadrului didactic, cât și elevilor; aceștia învață împreună și, dacă ambii se încadrează într-o activitate comună, colaborând cu plăcere, roadele muncii de grup sunt stimulative.

Bibliografie:

Cerghit, I.; Radu, I.T.; Popescu, E.; Vlăsceanu, L. – *Didactica*, manual pentru clasa a X-a, școli normale, E.D.P., R.A., 1997

Nicola, Ioan – *Pedagogie*, E.D.P., R.A., București, 1992

Soica, Marin – *Pedagogie și psihologie*, Editura Gheorghe Alexandru, 2002

***, *Tribuna învățământului*, 2000

Formarea gândirii critice prin învățare vizibilă

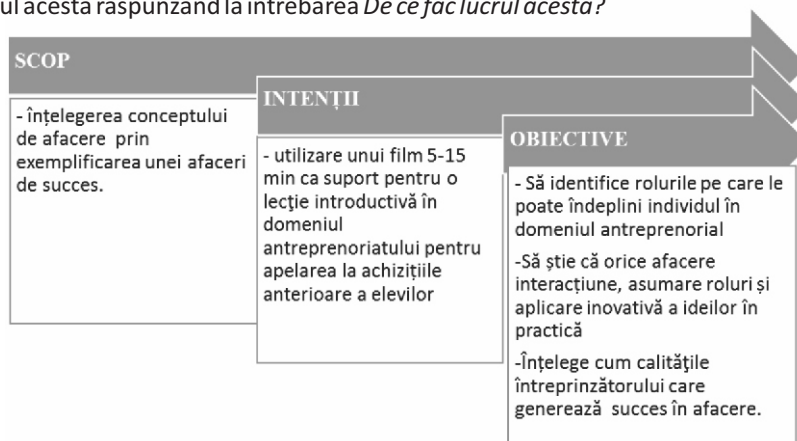
Botici Irina
Colegiul Național Pedagogic
„Regina Maria” Deva

Profesorul este în fața clasei pentru că a proiectat și gândit dinainte neajunsurile la fel și managerul în actul de organizare a școlii. Managerul în fața actorilor implicați direct sau indirect, profesorul în fața clasei se poate orienta în rezolvarea impasurilor pentru a opri neînțelegerile prin orientarea gândirii prin cele 10 instrumente propuse de Edward Bono¹. Fiecare instrument ne ajută să clarificăm tipul de gândire necesar, pe baza provocărilor impuse. Utilizarea instrumentelor este necesară pentru provocare gândirii critice. Unele impasuri apar doar pentru că nu este aplicat instrument de gândire necesar. Simbolurile și vocabularul comun oferă un mod simplu și confortant de lucru. Este ușor să orientăm rapid gândirea raportându-ne la situație de comunicare care să conducă la planuri de acțiune bine gândite, convenite cu elevii și sprijinite de profesor.

Plecând de la cele 10 instrumente de orientare atentă a gândirii pentru a vă face înțelegeți ca profesori în mintea elevilor în print-o învățare vizibilă sunt conturate de Edward Bono cu scopul dezvoltării gândirii critice a elevilor și a creșterii stimei de sine că orice elevi poate fi capabil de progress în învățare. Programările secvențiale a momentelor de studiu pe parcursul unei lecții pe **un spațiu ofertant echilibrat în ritmul individual de învățare a elevilor generează o** mai bună fixare a cunoștințelor pe termen lung decât o singură lecție recitată pasiv fără aplicarea planificată gradual a conceptelor necesare pentru a înțelege mediul antreprenorial. Înțelegerea unui concept abstract exemplu: etica în afaceri, sustentabilitatea în afaceri, costul de producție etc. se îmbunătățește cu **exemple multiple și variate**.

Erorile elevilor nu sunt de sancționat de către profesor ele nu trebuie receptate ca un eșec, acestea reprezintă limita de la care trebuie să se plece în formare, în lecțiile de educație antreprenorială, acestea sunt **oportunități de dezvoltare a învățării vizibile** de aceea acestia trebuie **motivați să participe activ** la descoperirea cunoștințelor iar eventualele erori sunt puncte de sprijin pentru profesor în evaluarea impactului în predare și a modului de alegere a experiențelor de învățare viitoare astfel încât acestea să fie elucidate. Hattie² subliniază că unul dintre rolurile majore ale profesorului în studiul nostru de educație antreprenorială este acela de a învăța elevii valoarea **conceptelor prin aplicarea lor planificată în situații concrete** în mediul de afaceri, deoarece acesta este tipul de aplicabilitate care formează competențe antreprenoriale. Astfel sunt eficiente discuțiile între profesori privind diferența dintre "aplicare" care asigură formarea de abilitate prin exercițiu și „**aplicabilitate deliberată**” ce implică provocare, concentrare și o monitorizare și care furnizează feedback în timpul experienței de învățare cu scopul de a asigura o corelație între cunoaștere – interacțiune și aplicabilitate privind experiențele de învățare în corelație cu obiectivele educaționale propuse și criteriile de reușită privind educația antreprenorială. Aplicabilitatea planificată asigură o **învățarea activatoare cu impact vizibil** aceasta poate fi o modalitate mai stimulatorie și mai motivantă decât instruirea formală și poate aduce rezultate durabile – atât pentru adulți, cât și pentru elevi – întrucât cei care învață sunt direct implicați.

➡ **Scopuri – Intenții -Obiective** - focalizarea gândirii în lecțiile de educație antreprenorială luând ca și exemplul concret, pe obiective operaționale prin experiențe de învățare vizibilă, descoperire, în scopul de a forma elevului capacitatea de a merge mai departe în dezvoltarea domeniului antreprenorial pentru a obține un rezultat final Care este scopul învățării conceptului de idee de afaceri? Un instrument în care **metacogniția** poate fi generată prin faptul că elevul monitorizează scopuri – intenții și obiective ajungând la o contientizare a procesului de învățare. Presupune concentrarea atenției asupra achizițiilor anterioare a elevilor pentru a obține înțelegerea diferitelor concepte din educația antreprenorială în relație cu criteriile de reușită urmărind trei nivele a obiectivelor: general (scop), subobiectiv (intenție), obiective din momentul acesta răspunzând la întrebarea *De ce fac lucrul acesta?*

¹ Edward Bono, *Gândirea laterală*, Editura Curtea Veche, București, 2010, pp. 10-23

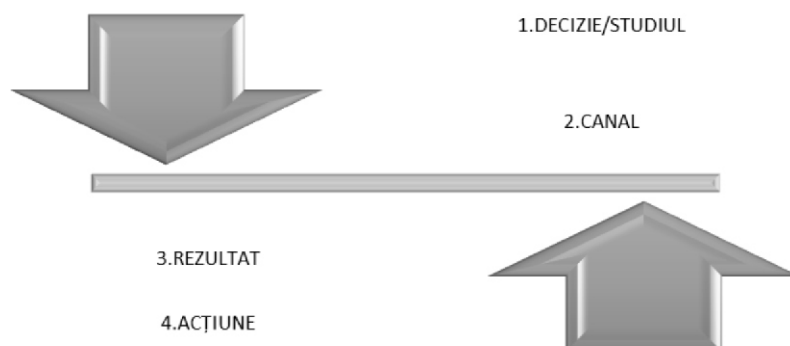
² John Hattie, *Visible Learning for Teachers*, Routledge, The Main Idea, 2013, p. 12

Formarea
gândirii
critice prin
învățare
vizibilă

III Priorități Foarte Importante - determinarea a ceea ce trebuie să se întâmple, descoperirea prin activitățile experiențiale de grup în care apare prima confruntare a cunoștințelor noi cu cele vechi stabilind corelațiile prioritare asigură vizibilitatea învățării și de asemenea evaluarea impactului profesorului privind surprinderea corelațiilor din partea elevilor oferind de asemenea timp pentru acest feedback **metacogniția manifestându-se în acest sens prin aplicarea strategiilor specifice de învățare și de identificare a dificultăților în învățare respective de rezolvare a acestora.** Prin acest instrument sunt evidențiate sarcinile care contează în realizarea progresului privind învățarea respective predarea răspunzând la întrebarea *Care din aceste cunoștințe, abilități, experiențe de învățare, obiective educaționale corelate cu criteriile de reușită sunt mai importante pentru progresul în învățare respectiv evaluarea impactului în predare?* Astfel prioritățile ne vor ghida acțiunile, deciziile și proiectele.

Instrumentele DATT sunt ajută la focalizarea gândirii având ca punct de plecare percepția deoarece cele mai multe greșeli și neajunsuri au loc în percepția cunoștințelor - dacă nu reușim să evidențiem un detaliu. Pentru a înțelege și a internaliza conținutul informațional este nevoie focalizarea atenției a gândirii cu ajutorul instrumentelor evidențiate anterior, prin implicarea elevilor în experiențe de învățare pentru a înțelege e în toate nivelurile SOLO (Structure of the Observed Learning Outcome) preconceptual, uni-conceptual, multi-conceptual și relația conceptuală prin care elevul este provocat de profesor acesta urmărind rezultatul învățării feed-backul pe care îl are asupra elevului, cu se provoacă stimulativă învățarea în corelație cu obiectivele educaționale raportate la criteriile de reușită.

Instrumentul zece **Decizie/Studiu - Rezultat-Canale-Acțiune** - în urma unei analize complete cu alternative, plusuri, minusuri, creativitate și estimarea celui mai mare impact putem contura și punerea în aplicare a planului de acțiune, plan de afacere. Creativitatea vizibilă în mediul antreprenorial implică: selectarea informației (ex. să vezi pomii din livadă), realizarea unei conexiuni noi (ex. să ajungi la un întreg din mai multe piese de puzzle diferite), analizarea- să prezinți noua idee de afaceri ca și cum ar fi necesitatea primordială pe piață. *Atitudinea creatoare presupune ca mai întâi să ai capacitatea de a fi nedumerit în fața noului* - Erich Fromm. Instrumentul urmărește focalizarea pe rezultatele învățării având ca întrebare indicatoare de măsurare a impactului: *Ce voi face? Cum voi face? Când luăm o decizie nu vrem să obținem un rezultat la întâmplare?*

Evaluarea impactului în predare prin Decizie/Studiu - Rezultat-Canale-Acțiune

Mediul antreprenorial în care trăim este adesea cu derulare rapidă, plină de acțiune, bombardament de informații astfel încât elevii se confruntă cu dificultatea de a selecta informația științifică de cea neștiințifică deseori confundăm acțiunea cu o realizare sau nu ne gândim suficient la acțiune planificând-o superficial.

Instrumentele de orientare atentă a gândirii (DATT – clasificate de Eduard Bono și învățarea vizibilă – a lui J. Hattie³) oferă strategii simple firești de evaluare impactului în predare – învățare a profesorului printr-un plan concret de livrare a cunoștințelor asupra propriilor elevi aceștia la rândul lor fiind conștienți de propriul nivel de învățare și evaluare.

Instrumentele DATT sunt ajută la focalizarea gândirii având ca punct de plecare percepția deoarece cele mai multe greșeli și neajunsuri au loc în percepția cunoștințelor - dacă nu reușim să evidențiem un detaliu, vom vedea doar o parte a situației și vom lăsa unele informații necunoscute nevizibile și vor putea deveni lacune prin care profesorul ce nu urmărește impactul asupra elevului în propria predare consideră că este o simplă constatare la care se mai adaugă elevului nu poate, nu vrea este neatent etichetări care demotivează și nu activează învățarea. Pentru a înțelege și a internaliza conținutul informațional este nevoie

³ Idem, p. 324

focalizarea atenției a gândirii cu ajutorul instrumentelor evidențiate anterior, prin implicarea elevilor în experiențe de învățare pentru a înțelege e în toate nivelurile SOLO (Structure of the Observed Learning Outcome) preconceptual, uni-conceptual, multi-conceptual și relația conceptuală prin care elevul este provocat de profesor acesta urmărind rezultatul învățării feed-backul pe care îl are asupra elevului, cu se provoacă stimulativ învățarea în corelație cu obiectivele educaționale raportate la criteriile de reușită.

Concluzionând profesorul care promovează în învățare vizibilă adaptarea sistemului cognitiv deținut de acesta la gândirea elevilor urmărind impactul în predare, pregătirea lecției să își răspundă la întrebarea: *Prin implicarea elevilor într-o anumită experiență de învățare ce sse va înțelege?* Acolo unde apare neprevăzutul să intervină prin direcționarea atenției a gândirii folosind selectiv și relevant cele mai pertinente instrumente ale lui E. Bono pentru a orienta învățarea vizibilă.

Ciobanu Viorel
Colegiul Național
„Decebal”
Deva

Cele trei Uniri - o privire sintetică

Omagem în acest început de mileniu III împlinirea unui veac de la făurirea statului național unitar român, mai exact o primă sută de ani de la înfăptuirea Marii Uniri din anul 1918. Dar aceasta epocală realizare constituie doar o etapă pe parcursul devenirii României actuale. Drumul a fost lung și nu lipsit de piedici și sinuozități. Însă omagierea actului fondator înfăptuit în anul 1918 nu se poate încheia în anul 2018, la împlinirea unui număr rotund de ani de la Marea Unire, pentru că, după Marea Unire a urmat un efort susținut de consolidare a statului național unitar român.

Dar, să începem cu începutul, mai exact cu un crucial moment fondator, Prima Unire, cea a lui Mihai Bravul din anii 1599-1600. Domnitorul Țării Românești, Mihai Viteazul, îndemnat îndeosebi de considerente strategice, a pus în aplicare „planul dacic”. Gestul lui Mihai era determinat de ostilitatea manifestată de căpeteniile Transilvaniei și Moldovei, aflate în strânse relații cu Poarta otomană și cu alte curți europene, toate dornice să mențină fragmentarea spațiului românesc în principate separate și rivale, pentru ca astfel să le poată controla mai ușor, cu toate beneficiile ce puteau fi culese de ele din aceste stări de lucruri.

Pentru îndepărtarea amenințării de peste Carpați, bravul voievod a trecut munții și, în toamna anului 1599 a învins armatele principelui Transilvaniei, Andrei Bathory în bătălia de la Șelimbăr (18/28 octombrie 1599). Peste doar câteva zile, la 21 octombrie/1 noiembrie 1599 viteazul domn intra triumfal în capitala istorică a principatului transilvan, orașul Alba Iulia, devenit și cetatea de scaun a întâiului unificator de neam. Un rival fusese neutralizat, Andrei Bathory, așa că autoritatea potentatului de la București crescuse considerabil. Dar situația din Moldova crea o imensă vulnerabilitate pentru domnitorul Mihai, Ieremia Movilă gravitând în sfera de influență polonă, acesta fiind și în bune relații cu otomanii. Pentru înfăptuirea unui larg front românesc, Mihai trebuia să dobândească și Moldova. Astfel, străpungând Carpații prin mai multe trecători, în primăvara anului 1600 armatele muntene au pătruns în Moldova, venind dinspre Transilvania și Muntenia. Domnitorul Moldovei, Ieremia Movilă nu a primit lupta decisivă ci s-a retras spre nord, la granița Poloniei. Cetățile Neamț și Suceava, ultima fiind cetatea de scaun a Mușatinilor, și-au deschis larg porțile în fața bravului voievod și, la finele lunii mai - începutul lunii iunie 1600, Mihai Viteazul devenea stăpânul și celei de-a treia țări românești. Era anul 1600.

Înfăptuirea lui Mihai nu era pe placul unor forțe interne, dornice de a prezerva propria autoritate feudală, referindu-ne aici la clasa nobiliară maghiară transilvană dar și la numeroși boieri din Muntenia și Moldova. Dar cele mai însemnate forțe care se opuneau creării unui stat românesc de o asemenea întindere și cu potențialul militar redutabil deja dovedit, erau cele externe. Ne referim aici la regatul Poloniei, Imperiul Romano-German dar, mai ales la Imperiul Otoman. Fiecare din cele trei curți monarhice căuta să-și continue dominația în spațiul românesc și, dacă nu o puteau face în toate cele trei provincii în același timp, căutau ca cel puțin să-și mențină suzeranitatea, implicit controlul asupra fiecăreia dintre cele trei principate. Pentru Polonia era vital să controleze Moldova, pentru Austria, stăpânirea Transilvaniei reprezenta un vârf de lance în încercarea de a domina zona carpato-dunăreană, iar Poarta căuta să-și mențină influența și să aibă principii tributari în toate cele trei entități statale românești.

Rezultatul acestui păienjenis de interese contrare intereselor românești, acțiunii lui Mihai Viteazul în cazul de față, a fost destrămarea grabnică a primei uniri a Țărilor Române. Așa se face că, după mai multe confruntări armate și comploturi, Mihai Viteazul a fost eliminat de pe scena istoriei într-un mod brutal și sângeros, eroul fiind asasinat mișelește pe Câmpia Turzii la 9/19 august 1601. Prima Unire se destrăma, dar, ca simbol al eroismului, al încheșării, fie și pentru o clipă, a unității românești, Mihai Viteazul a căpătat aura unei personalități de legendă. Chiar dacă în epoca sa contemporanii sau urmașii din secolul XVII, fie ei chiar iluștri cărturari cronicari precum Miron Costin, nu au apreciat gestul ca un unificator, peste secole Nicolae Bălcescu a creat mitul întâiului unificator de țară.

Militantul pașoptist Nicolae Bălcescu și-a închinat, de altfel, o bună parte din viața scrierii epopeei lui Mihai Bravul, lucrarea sa *Românii supt Mihai Voevod Viteazul*, rămasă neterminată din cauza morții timpurii a lui Bălcescu, semnificând un îndemn la urmare și împlinirea visului lui Mihai Viteazul, de astă dată unul definitiv. Intram astfel în secolul al XIX-lea, secolul regenerării naționale, cu un mit fondator.

Precum spuneam, Nicolae Bălcescu a sesizat colosala importanță a readucerii în atenția publicului român, și nu numai, a realizării lui Mihai Viteazul. Generația revoluției pașoptiste, fie că vorbim despre moldovenii Mihail Kogălniceanu, Vasile Alecsandri, Al. I. Cuza, fie de muntenii Ion Ghica, I.C. Brătianu, C.A. Rosetti - pentru a nu aminti decât câteva nume ilustre - a pus bazele unui *program de țară*. Proiectul lor pașoptist viza, în aproape toate documentele scrise și date publicității în cadrul unor mari adunări naționale sau în mod clandestin, cunoscute doar de grupuri restrânse de inițiați, un amplu program regenerativ urmărind, în ansamblu Unirea Principatelor, Independența de stat și modernizarea țării – în plan economic, social, cultural, instituțional.

În ciuda eșecului de moment al revoluției de la 1848, aceeași pleiadă de mari personalități a pus în practică, într-

un context extern și intern favorabil, visul pentru care Bălcescu făcuse un crez de o viață. Vizionarul Bălcescu, din păcate, nu a trăit pentru a vedea punerea vreuneia dintre aceste deziderate în practică, dar *căuzășii* de la 1848, frații, tovarășii săi de idei nu l-au dezamăgit. Atât cât au trăit au pus umărul la împlinirea proiectului pașoptist. Au depus eforturi titanice, rodnice, demne de toată recunoștința noastră.

În contextul creat de deznodământul Războiului Crimeii, unul favorabil românilor, și de negocierile purtate de către delegații Marilor Puteri pentru a impune o nouă configurație geo-politică europeană prin Congresul de Pace de la Paris (1856), militanții români din capitala Franței, mulți foști revoluționari pașoptiști, au reușit ca problema românească să devină o problemă europeană. Așa se face că glasul românilor a fost auzit și în parte și ascultat: au luat ființă, prin acordul Marilor Puteri, Adunările ad-hoc de la Iași și București. Aceste divanuri au exprimat în mod răspicat voința de unire a moldo-valahilor, în cadrele unui stat autonom, liberal, neutru, având în frunte un principe străin. Experiența de secole dovedise că românii aveau nevoie de un principe străin „dintr-o dinastie domnitoare a Europei” care să fie un arbitru al vieții publice, și care să confere țării respectul cuvenit în plan internațional și echilibrul în relațiile din sfera politicii interne.

În ciuda faptului că marile puteri nu au fost de acord cu unele dintre aceste doleanțe, acceptând doar o unire trunchiată, românii, profitând de ambiguitățile din actul constituțional numit Convenția de la Paris – 1858, au ales, în 5 ianuarie la Iași și la 24 ianuarie 1859 la București același domnitor, anume fostul revoluționar pașoptist Alexandru Ioan Cuza. Renunțând la cererea de prinț străin, foștii pașoptiști făceau, strategic, doar un pas înapoi, pentru un viitor nou salt înainte, așteptând un moment favorabil pentru împlinirea dezideratului înscăunării principelui străin, deziderat la care chiar Cuza își dăduse acordul încă din preajma alegerii sale ca domnitor al Moldovei (mai exact, în noaptea de 4/5 ianuarie 1859).

Marile Puteri, de voie, de nevoie, au acceptat „politica faptului împlinit” aplicată de români cu atâta abilitate și astfel s-au pus bazele statului național român modern. Începea o perioadă de șapte ani de domnie a lui Cuza, în care perioada guvernării altui fost revoluționar pașoptist – Mihail Kogălniceanu – s-a dovedit cea mai densă în realizări reformatoare, multe din reformele înfăptuite fiind cele cerute în cadrul programelor revoluționare din anul 1848: reforma agrară, școlară, secularizarea averilor mănăstirești, coduri de legi etc.

Într-un context tensionat, în iarna anului 1866 Alexandru Ioan Cuza a fost silit să abdice și astfel a putut fi înscăunat principele străin – în persoana prințului german Carol de Hohenzollern-Sigmaringen. Era data de 10/22 mai 1866. O nouă pagină se deschidea în istoria românilor și a României. Actul înscăunării lui Carol a coincis cu adoptarea de către Parlamentul României a primei Constituții a statului român modern, una care nu era lipsită de cusururi, dar se prezenta ca foarte avansată pentru Europa acelor vremuri.

Peste circa un deceniu, profitând de un nou context favorabil, prilejuit de redeschiderea „crizei orientale” în Balcani, România, prin principele Carol I, prin prim-ministrul Ion C. Brătianu, prin ministrul de externe Mihail Kogălniceanu, prin eroica armată română, a împlinit un alt deziderat al revoluției pașoptiste, acela al dobândirii Independenței de stat. Consacrarea internațională a independenței în anul 1878 a fost însoțită de revenirea în granițele statului român a Dobrogei, teritoriul dintre Dunăre și Marea Neagră preluat de otomani cu mai bine de 470 de ani în urmă (1417) era încadrat statului român.

Au urmat trei decenii de realizări pe multiple planuri, securitatea granițelor fiind realizată prin intermediul aderării României la Tripla Alianță/Puterile Centrale (Germania, Austro-Ungaria, Italia – 1883). După trei decenii de pace și stabilitate, în anul 1913 România, prin guvernul conservator Titu Maiorescu, s-a implicat în cel de-al doilea Război Balcanic, ocazie cu care a dobândit sudul Dobrogei, numit și Cadrilater.

La finalul domniei sale, regele Carol s-a văzut pus în fața unei dureroase alegeri, în contextul declanșării Marelui Război, regele Carol I a trebuit să aleagă între ralierea la Germania, cu care ne lega un tratat defensiv, sau neutralitatea de moment. În ciuda opțiunii sale pentru onorarea alianței cu Puterile Centrale, celelalte autorități întrunite în Consiliul de coroană de la Sinaia, la 21 iulie/3 august 1914, au adoptat soluția neutralității armate, iar regele, suveran constituțional, s-a supus voinței țării, însă sănătatea i s-a deteriorat iremediabil. Peste circa o lună regele Carol murea, iar noul suveran, nepotul său de frate Ferdinand, îndemnat și de sentimentul opiniei publice, și de stăruințele soției sale, regina Maria care provenea dintr-o familie de origine anglo-rusă, în anul 1916 a finalizat tratativele cu Antanta, alianță care promitea împlinirea idealului regerării naționale românești, cu teritoriile de peste Carpați – Transilvania, Banat, Crișana, Maramureș și Bucovina. În fapt, chiar și regele Carol fusese atras, într-o manieră subtilă, de către premierul Ion I.C. Brătianu pentru încheierea unor acorduri secrete cu Italia ori Rusia în toamna anului 1914. De fapt, Carol I, la scurt timp după instalarea sa ca domnitor al Principatelor Unite/România, în 1866-1867, cu ocazia unei prime vizite în zona de graniță a României spre Austro-Ungaria, fusese înștiințat de către celebrul medic Carol Davila că „dincolo de Carpați, tot români sunt”, iar țara asupra căreia urma să domnească, în perspectivă avea să fie mult mai mare decât în anul 1866, dincolo de munți trăind milioane de

**Cele trei Uniri
- o privire
sintetică**

conaționali pentru care „soarele românilor, de la București răsare.”.

Așadar, sub sceptrul noului rege Ferdinand I, guvernul liberal Ionel Brătianu semnează cele două convenții cu Antanta, iar armata română trece Carpații în finalul verii anului 1916. Din păcate, garanțiile diplomatice primite de România nu au fost însoțite, în practică, de onorarea angajamentelor militare ale statelor Antantei (Rusia, Franța, Marea Britanie, Italia). A urmat o suită dureroasă de înfrângeri militare, de retragerea în Moldova, la nord de valea Trotușului, Râmnicului, Siretului și Șușiței, iar două-treimi din țară, inclusiv Bucureștiul au fost ocupate de inamic și supuse unei sălbatic regim de exploatare.

Dar, în anul astral 1918, precum spunea eminentul istoric Nicolae Iorga „vom fi iarăși ce am fost și chiar mai mult decât atât”. În contextul avalanșei tronurilor țarist și austro-ungar, s-au putut uni cu patria-mamă provinciile Basarabia, Bucovina și Transilvania. O realizare epocală care, în anii 1916-1917 părea de domeniul ficțiunii, fantasticului; atunci, părea prea frumos ca să fie adevărat. Și optimiștii aveau dubii.

Astfel, prin voința liber exprimată a forurilor legiuitoare de la Chișinău, Cernăuți și Alba Iulia, Sfatul Țării mai întâi – la 27 martie/9 aprilie 1918, Congresul General la 15/28 noiembrie 1918 și Marea Adunare Națională la data de 18 noiembrie/1 decembrie 1918 votau, cu o consistentă majoritate, ba chiar în unanimitate, pentru realizarea statului național unitar român în granițele sale firești „de la Nistru pân’ la Tisa...”.

Urma o intensă activitate diplomatică, prin personalități de frunte ale clasei politice românești – Ion I.C. Brătianu, Al. Vaida-Voevod, Take Ionescu, dr. Ion Cantacuzino, dar și prin eforturile neobosite ale reginei Maria, ale Marthei Bibescu pentru recunoașterea internațională a Marii Uniri de către areopagul păcii întrunit la Paris-Versailles, în anii 1919-1920. Rezultatul acestor stăruitoare eforturi a fost precum românii au dorit și simțit, anume încununarea actelor de unire din anul 1918, marile puteri recunoscând justetea unirii Basarabiei, Bucovinei și Transilvaniei cu patria-mamă. Aveam, după spusele aceleiași somități, Nicolae Iorga, *România Mare. Trebuia să o păstrăm!*

În următorii ani, toate guvernele care s-au perindat la cârma statului român, și îndeosebi guvernul liberal Brătianu, au acționat pentru integrarea *de facto* a provinciilor proaspăt unite cu Țara. Trebuia acționat în varii domenii, pentru că realitățile erau complicate: circulau mai multe monede, erau în uz mai multe sisteme fiscale, administrative, școlare, agrare, armate, organizarea bisericească era distinctă de la o provincie la alta etc.

Așa se face că în anii 1919-1925 au fost elaborate numeroase legi pentru unificarea legislației și unificarea diferitelor servicii și instituții. În anul 1923 a fost votată și o nouă lege fundamentală, Constituția din 1923. De exemplu, prin legea de unificare monetară, au fost înlăturate celelalte monede care circulau pentru provinciile proaspăt unite – ruble, coroane, forinți, dar și lei de ocupație din timpul administrației militare germane și impusă o monedă unică – leul. Prin legea de unificare fiscală, a fost impus un unic sistem fiscal. Prin legea de organizare administrativ-teritorială au fost eliminate formele distincte de împărțire a teritoriului (raioane, comitate, scaune), fiind impus sistemul de organizare în comune, plase și județe. În 1925 s-au pus bazele Bisericii Ortodoxe Române ridicată la rangul de Patriarhie.

În semn de recunoștință, ca o încununare a sacrificiilor, a eforturilor, a imenselor riscuri asumate de Casa Regală română, la 15 octombrie 1922, la Alba Iulia, Ferdinand și Maria au fost încoronați ca suverani ai României Mari. Era o superbă revanșă față de tot calvarul retragerii în Moldova și de toate jertfele făcute de națiunea română și de Casa Regală română însăși.

Legământul pe care ilustrul istoric Nicolae Iorga îl făcea la împlinirea visului de unitate națională, acela de păstrare a României Mari nu s-a putut împlini. În ciuda constituirii unui întreg sistem de relații diplomatice, de alianțe regionale defensive cu statele din zona noastră, cu statele moștenitoare, successorale ale fostei monarhii austro-ungare, cu marile puteri din Apus, îndeosebi cu Franța, nori negri se abăteau asupra țării. Într-un context nefast, în vara anului 1940, dreptul forței a prevalat asupra dreptului și statele totalitare vecine, care manifestaseră tendințe revizioniste încă de la finalul Primului Război Mondial, și-au atins scopul: o treime din teritoriul țării și o treime din populația statului român au fost pierdute în acea vară tragică.

După terminarea celui de-al Doilea Război Mondial, Tratatul de pace de la Paris, semnat la 10 februarie 1947, a recunoscut doar retrocedarea Ardealului de Nord, dar celelalte provincii pierdute în 1940–Cadrilaterul, Bucovina de Nord și Basarabia (circa 60 de mii de kmp. și circa 4 milioane de locuitori) continuau să se afle în afara hotarelor statului român.

În perspectivă, dacă procesul de unificare a continentului european continuă, prin includerea și a statelor din fostul bloc sovietic din această parte a Europei, există posibilitatea ca națiunea română, separată astăzi de hotarele mai multor state, să poată să se reunească într-o Europă unită, o Europă fără granițe, o Europă a păcii, securității, prosperității.

În concluzie, când vorbim despre celebrarea Centenarului Marii Uniri trebuie avut în vedere tot

parcursul istoric care a favorizat împlinirea actului din anul 1918, dar și acțiunile care le-au premers, le-au pregătit, cât și cele care au urmat, în plan intern și extern pentru consolidarea, unificarea internă și consacrarea internațională a Marii Uniri.

Bibliografie:

Academia Română, *Istoria Românilor, vol. VII, tom I, Constituirea României moderne, (1821-1878)*, Editura Enciclopedică, București, 2003

Idem, Istoria Românilor, vol. VII, tom II, De la Independență la Marea Unire (1878-1918), Editura Enciclopedică, București, 2003

Idem, Istoria Românilor, vol. VIII, România întregită (1918-1940), Editura Enciclopedică, București, 2003

Constantiniu, Florin, *O istorie sinceră a poporului român*, Editura Univers Enciclopedic, București, 1997

Djuvara Neagu, *Între Orient și Occident. Țările Române la începutul epocii moderne (1800-1848)*, Editura Humanitas, București, 2013

Jelavich, Charles și Barbara, *Formarea statelor naționale balcanice, (1804-1920)*, Editura Dacia, Cluj Napoca, 1999

Torrey, E. Glenn, *România în Primul Război Mondial*, Editura Meteor Publishing, București, 2014

David Alida-Claudia
Școala Gimnazială
Luncoiu de Jos

Managementul educațional și provocările prezentului

Managementul educațional este știința și arta de a pregăti resursele umane, de a forma personalități potrivit unor finalități solicitate de societate și acceptate de individ. Acesta poate fi analizat în sens, operațional, practic, tactic, procesual, teoretic, global, general, strategic, științific. Managementul educațional presupune o abordare interdisciplinară, care studiază evenimentele ce intervin în decizia organizării unei activități pedagogice determinate și în gestiunea programelor educative.

Conducerea managerială implica și accente pe idei, pe abordare sistematică, pe schimbare, pe strategie, pe inovare. Managementul educațional reprezintă o metodologie de abordare globală, optimă, strategică a activității de educație, ansamblul de principii și funcții, de norme și metode de conducere care asigură realizarea obiectivelor sistemului educativ (în ansamblu sau la nivelul elementelor componente).

Managementul educațional are obiective clare și ierarhizate, principii de eficiență și calitate, funcții specifice, elemente strategice, afirmarea creativității în soluționarea situațiilor, abordare interdisciplinară și sistematică, cercetări fundamentale. Se diferențiază de managementul general prin raportare specifică la finalitățile educației, la conținut, la resursele umane antrenate, la activitățile centrate pe informare, comunicare și participare prin strategii educaționale specifice la comportamentele actorilor implicați (bazate pe motivație, responsabilitate, cooperare, logică, afectivitate).

Distincția majoră la nivelul acestui concept este cea între managementul educațional la nivel macro-structural (la nivelul sistemului de învățământ, regăsit în politicile educaționale naționale, europene, mondiale – ex. Minister, inspectorate etc.), la nivel intermediar (la nivelul instituției și avem în vedere managerul educațional al instituției școlare, directorul școlii) și la nivel micro-structural (la nivelul clasei de elevi și avem în vedere managerul educațional al clasei de elevi, profesorul).

Distincția celor trei abordări se realizează nu numai pe baza denumirii, a autorității, a elementelor formale, ci are în vedere și formarea de specialitate, experiența (evaluată nu neapărat în ani de vechime) care se concretizează în cunoștințe, competențe, atitudini, și valori ce determină manifestarea unei conduite responsabile, eficiente, autentice în relațiile atât cu elevii, cât și cu profesorii. Cele trei abordări ale managementului educațional vor fi tratate nediferențiat din simplul motiv ca ele nu pot fi separate, cel puțin deocamdată în sistemul educațional românesc (în Canada, SUA, etc, instituțiile școlare sunt conduse de specialiști în management, nu neapărat de cadre didactice. Această condiție, ca directorul școlii să fie cadru didactic, este prevăzută în toate legislațiile educaționale europene). Sunt aspecte care vizează doar managementul clasei așa cum există și cele specifice managementului instituției școlare, dar majoritatea aspectelor tratate se referă la cele trei abordări.

Managementul sistemului și al instituțiilor de învățământ cuprinde: formularea clară a finalităților, proiectarea rețelei instituționale, elaborarea conținuturilor învățării, asigurarea cadrului legislativ-normativ, formarea inițială și pe parcurs a personalului de conducere și instruire, stabilirea unor tehnici de evaluare care să permită reglarea pe parcurs a sistemului și procesului de învățământ și optimizarea rezultatelor. Originea conceptului de management educațional nu are, la o primă analiză, legătură directă cu domeniul pedagogic, însă noțiunea de management educațional provine din științele socio-umane înrudite cu pedagogia, dar individualizate prin obiectul lor de studiu: economie, sociologie, psihologie, politologie. Managementul educațional cunoaște, integrează și adaptează date oferite de științe conexe socio-umane: economie (organizarea sau utilizarea eficientă a resurselor educaționale în raport cu obiectivele), sociologie (managementul organizațiilor, grupurilor, relațiilor, fenomenelor sociale generate în context educațional), psihosociologie (dimensiunile personalității managerului în exercitarea rolurilor), politologie (luarea deciziilor, organizarea și conducerea grupurilor conform unor obiective). Activitatea unor persoane care determină și direcționează activitatea celorlalți prin urmărirea realizării de activități în cele mai bune condiții, prin conștientizarea și asumarea de responsabilități asupra realizărilor și insucceselor.

Managementul educațional este, din acest punct de vedere, arta de a lucra cu idei (obiectivele educaționale, programele analitice și strategiile didactice), relații (structura organizatorică, legături între elemente și acțiuni, sarcini, echilibrul autoritate/libertate, centralizarea/descentralizare), oameni (formare, motivare, delegare de autoritate, stimulare, evaluare), resurse (precizare, diversificare, preocupare, adaptare, integrare).

În Europa s-a încercat să se pună bazele reformei în domeniul educației, prin adoptarea *Declarației de la Bologna* (19 iunie 1999), semnată de miniștrii însărcinați cu învățământul superior din 29 de state membre ale Uniunii Europene, printre care și România. Obiectivul principal al Procesului de la Bologna era acela de a crea un spațiu european al învățământului superior, bazat pe cooperare internațională și schimburi academice, un spațiu european atractiv atât pentru studenții și profesorii europeni, cât și pentru studenți și profesori de oriunde din lume.

Prin crearea acestui spațiu european al învățământului superior se urmărea facilitarea mobilității studenților, absolvenților și a personalului din învățământul superior; pregătirea studenților pentru viitoarele lor cariere și pentru viața

de cetățeni activi ai unor societăți democratice, și oferirea de sprijin pentru dezvoltarea lor personală și oferirea unui acces larg la învățământ superior de calitate.

Cele trei priorități ale Procesului de la Bologna sunt: introducerea unui sistem de învățământ superior cu trei cicluri (licență, master, doctorat), asigurarea calității învățământului și recunoașterea calificărilor și a perioadelor de studii, care să cuprindă următoarele măsuri: o furnizare mai eficientă a informațiilor; promovarea atractivității și competitivității instituțiilor europene de învățământ superior; încurajarea parteneriatelor; consolidarea dialogului politic și ameliorarea acordurilor de recunoaștere reciprocă, măsuri care vor reforma întreg învățământul superior european conform standardelor educaționale și ocupaționale internaționale.

Managementul educațional este într-un punct de inflexiune și intră într-o nouă eră a inovării, transformării și creșterii globale în cadrul căreia trebuie să descoperim noi metode de a face lucruri în schimbul identificării unor căi de a obține un grad sporit de eficiență. Managementul educațional trebuie să se concentreze asupra punctelor critice esențiale pentru dezvoltare, antreprenariat, inovare, cooperare instituțională precum și dezvoltarea prin intermediul schimbului liber și al globalizării.

În final, există un subiect care are de-a face cu managementul dar și cu lumea corporatistă în general, ceea ce reprezintă modul în care privim rolul companiilor și a directorilor în societate. Nu trebuie să ne gândim la perspectivele funcționale ale rolului liderilor din afaceri ci despre cum acei oameni creează respectul și despre cum funcțiile lor sunt mai mult decât crearea de valoare și acumularea de bogăție și are un fel de scop social care merge mai departe de a face pe cineva bogat.

Bibliografie:

Carianopol, M., Tîrcă, A., Alionte, A., Faur, C.: *Managementul evenimentelor educaționale*, British Council, 2004

Tîrcă, A.: *Management educațional. Inovație și performanță în dezvoltarea profesională a cadrelor didactice în mediul urban*, București 2011

Gavrilovici, O., Iosifescu S., Prodan, A.: *Management educațional*, volumul II, Iași, 2003

Florea Mariana Claudia
Colegiul Național
„Carmen Sylva”
Petroșani

Educația între tradițional și modern

Cuvântul *educație* derivă din substantivul „*educatio*” care înseamnă *creștere, hrănire, cultivare*. Educația are sarcina de a pregăti omul ca element activ al vieții sociale.

Educația înseamnă iluminarea ființei, scoatere la suprafață a adevărului, înțelegere și revelare. Prin educație, omul intră în sfera luminii adevărului, a binelui, a dreptății și a valorii și se eliberează de întunericul din el și din jurul său.

Johann Amos Comenius, în lucrarea sa „*Didactica magna*”, considera că la naștere, natura înzestrează copilul numai cu „semințele științei, ale moralității și religiozității”, ele devin un bun al fiecărui om numai prin educație. Rezultă că în concepția sa, educația este o activitate de stimulare a acestor „semințe”, și implicit, de conducere a procesului de umanizare, omul „nu poate deveni om decât dacă este educat”.

Primele orientări educative, de o certă valoare, în viața fiecărui individ sunt emise în cadrul familial. Părinții sunt cei care se ocupă de educația timpurie a copilului, se implică în activitățile sale, îl susțin și îl încurajează, de aceea „cei șapte ani de acasă ...” sunt foarte importanți. Alături de familie, școala joacă un rol foarte important în procesul educației, dar și a dezvoltării personalității.

Societatea actuală este într-o continuă schimbare, evoluează, se înregistrează progrese în diverse domenii, iar fără educație nu putem să ne integrăm. Nevoia de adaptare este atât de puternică încât ne împinge către toate mijloacele posibile prin care se poate produce educația, atât la nivel micro (familia, școala, biserica), cât și la nivel macro (societatea).

Dezvoltarea educației, în general, și cea a învățământului, îndeosebi, au determinat apariția treptată, în fiecare țară, a unui ansamblu de instituții școlare de diferite grade, profile și forme, care au alcătuit sistemul de învățământ al acelei țări.

Sistemul de învățământ contemporan din România se caracterizează prin deschidere și dinamism față de nou, dezvoltându-se și acționând în concordanță cu cerințele economico-sociale, cu progresul științifico-tehnic și cultural, cu aspirațiile poporului român, în condițiile societății civile și a statului de drept, democratic. Modernizarea învățământului vizează toate componentele procesului de învățământ începând cu conținutul și continuând cu metodele, mijloacele și formele de organizare.

Activitatea instructiv-educativă se desfășoară în baza unor finalități, este pusă în practică prin intermediul unui sistem de metode și procedee, apelează la o serie de mijloace tehnice de realizare, iar rezultatele sunt verificate și evaluate prin strategii specifice. Curriculumul școlar integrează toate aceste componente, dintre care o poziție centrală revine metodelor care fac posibilă atingerea finalităților educaționale.

Metodele educaționale pot fi clasificate ca un ansamblu de procedee și mijloace integrate la nivelul unor acțiuni de implicare, în realizarea obiectivelor și raportate la istoricul lor în procesul didactic. Acestea sunt divizate în două categorii și anume metode tradiționale și metode moderne.

Etimologic, termenul metodă provine din grecescul „*methodos*”, care înseamnă „*drum spre*”. Astfel, metodele de învățare se pot defini ca „modalități de acțiune cu ajutorul cărora, elevii, în mod independent sau sub îndrumarea profesorului, își însușesc cunoștințe, își formează priceperi și deprinderi, aptitudini, atitudini, concepția despre lume și viață”. (Ionescu M. Chiș)

Între învățământul tradițional și cel modern nu poate exista o opoziție, deoarece nu există o delimitare clară, chiar mai mult, cele două concepte se completează reciproc. Este discutată însă relația dintre metodele tradiționale și cele moderne, dorindu-se o translație de la didactica „*tradițională*” unde predarea a reprezentat un scop în sine, bazată pe „transmiterea”, „expunerea”, „comunicarea” cunoștințelor, la *învățământul modern* care caută să păstreze un echilibru între munca individuală și lucrul în grup, să îmbine învățarea individuală cu învățarea interdependentă, prin cooperare sau colaborare, să asocieze exercițiul individual exercițiului interacțiunii cu ceilalți.

Datorită faptului că elevii prezintă particularități psihice individuale, și metodele de predare utilizate trebuie să fie cât mai variate pentru a le putea valorifica potențialul. Semnificația metodelor depinde, în cea mai mare măsură, de utilizator și de contextul în care sunt folosite.

Metodele *tradiționale*, clasice sunt acceptate ca fiind cele cu pronunțat caracter oral: povestirea, explicația, prelegerea școlară, lucrul cu manualul și exercițiul. Ele pot să apară în forma lor „pură”, dar mai nou se completează cu unele moderne, ca și conversația sau demonstrația în funcție de materia la care sunt folosite.

Metodele tradiționale, expositive ori frontale lasă impresia că nu ar mai fi în conformitate cu noile principii ale participării active și conștiente a elevului.

Principala metodă de educare a gândirii în învățământul tradițional o constituie *expunerea* profesorului, completată cu studiul individual al elevului. Cadrul didactic are un rol major și activ în procesul de învățare, acela de a transmite cunoștințe, însă nu favorizează legătura cu practica. În această situație, elevii sunt receptori pasivi la expunere, memorează și reproduc informația, iar învățarea conduce la competiție între elevi, cu scopul de ierarhizare.

Cealaltă metodă tradițională, *convorbirea* cu întreaga clasă, antrenează mai mult participarea elevilor, dar elevii sunt ghidați, nu știu ce se urmărește. Așadar, forma clasică a învățământului dezvoltă puțin gândirea elevilor. Acest lucru se reflectă și în *evaluare*, unde se pune accent pe aspectul cantitativ (cât de multă informație deține elevul), vizează clasificarea elevilor și măsurarea și aprecierea cunoștințelor acestora (ce știe elevul).

Metodele *moderne*, activ-participative sunt: algoritmizarea, problematizarea, brainstorming-ul, instruirea programată, Turul galeriei, Cubul, Ciorchinele, Explozia stelară, Pălăriile gânditoare, hărțile conceptuale, discuția tip Panel, studiul de caz, portofoliul, proiectul, investigația, metode de simulare (jocurile), învățarea prin descoperire. Acestea îndeplinesc mai multe funcții: cognitivă, formativ-educativă, motivațională, instrumentală și normativă (de optimizare).

Toate aceste metode pun accent pe *învățarea prin cooperare*, schimbul de idei cu ceilalți, puncte de vedere proprii și argumentare, astfel elevii devin coparticipanți la propria formare. Elevii sunt participanți activi la educație și își dezvoltă capacitățile de învățare, asimilează noi cunoștințe și dobândesc gândire critică. Acest model impune în activitatea la clasă un nou tip de relaționare pe mai multe direcții: profesor – elev, elev – elev, elev – profesor, aflate în opoziție cu tipul unidirecțional, profesor – elev, ce caracterizează modelul standard.

În procesul instructiv-educativ, profesorul este partener, facilitator și modernizează învățarea, ajută elevii să înțeleagă și să își explice punctele de vedere și încurajează comportamentul participativ „*a învăța să fii și să devii*”, adică pregătirea pentru a face față situațiilor, dobândind dorința de angajare și acțiune. *Evaluarea* vizează progresul în învățare al fiecărui elev, măsurarea și aprecierea competențelor (ce poate să facă elevul cu ceea ce știe), și pune accent pe elementele de ordin calitativ (valori, atitudini).

Se poate considera o metodă ca fiind modernă atâta vreme cât aceasta permite cultivarea însușirilor fundamentale necesare omului de azi și mai ales a celui de mâine. Printre aceste caracteristici fundamentale, putem enumera: independența, spiritul critic, gândirea creatoare, aptitudinile și atitudinile exploratoare.

Metodele tradiționale pot fi adaptate la exigențele învățământului modern prin restructurarea inedită a secvențelor care le compun sau aplicarea lor în noi circumstanțe. Dacă metodele tradiționale pot evolua spre modernitate, la fel de bine se pot surprinde secvențe destul de tradiționale în unele metode moderne sau variante ale metodelor clasice, de mult timp cunoscute, reconsiderate.

Educația modernă este influențată de tehnologia de ultimă generație, aflată într-o continuă dezvoltare. Din această categorie fac parte: Internetul, calculatorul, laptop-ul, tableta, poșta electronică, cărțile on-line, imprimanta sau videoproiectorul. Toate acestea reprezintă realități pe care elevii le experimentează în fiecare zi. Astfel, educabilii își dezvoltă abilitatea de a folosi instrumente digitale pentru a produce, prezenta și înțelege singuri informații complexe, precum și abilitatea de a accesa, căuta și folosi servicii bazate pe internet. Și profesorii acceptă această provocare și implementează noile tehnologii în demersul lor educațional (planuri de lecții, fișe, prezentări multimedia, info pe CD-uri, PPT, proiector).

Folosirea mijloacelor TIC sprijină dezvoltarea gândirii critice, a creativității și în același

*Educația
între
tradițional și
modern*

timp dezvoltă o atitudine critică și reflexivă față de informația disponibilă.

Educația în secolul al XXI-lea înregistrează schimbări majore și datorită tehnologiei, exigențelor dar și societății în continuă evoluție. Astfel și metodele didactice, atât clasice, cât și moderne, se adaptează și se întrepătrund în funcție de obiectivele urmărite, de tipul lecției, de performanța lor în procesul didactic, dar și de particularitățile de vârstă ale elevilor.

Bibliografie:

Dumitru, I., *Dezvoltarea gândirii critice și învățarea eficientă*, Editura de Vest, Timișoara, 2001

Frăsineanu, M. Vlad, V. Ilie - *Pedagogie și elemente de psihologie școlară*, Editura Arves, Craiova, 2003

Cucoș Constantin - *Educația. Iubire, edificare, desăvârșire*, Editura Polirom, Iași 2008

Dulamă, Maria Eliza, *Strategii didactice*, Editura Clusium, 2000

<https://ro.wikipedia.org/wiki/Educatie>

<https://edict.ro> › studiu-comparativ-intre-metodele-traditionale-si-moderne

https://www.academia.edu/metoda_didactica_in_actul_de_predare_invatare

Educația în România - azi pentru mâine

**Gavrilă Elena
Vințan Emilia
Colegiul Național Pedagogic
„Regina Maria” Deva**

Interesul pentru educație a fost dintotdeauna o preocupare majoră a societăților și a elitelor lor. În perioada modernă, începând cu revoluția industrială, când accesul la școală s-a generalizat, învățământul a devenit o prioritate pentru toate clasele sociale, fie și doar din speranța, justificată, că individul să se poate ridica deasupra condiției date de familie, locul și circumstanțele în care s-a născut.

Sistemul de învățământ asigură rezolvarea uneia dintre cele mai dificile și mai importante probleme socio-umane - educația și pregătirea tinerei generații, a forței de muncă, a specialiștilor. De aceea, în mod firesc, filosoful german Immanuel Kant spunea că „Educația este cea mai mare și mai grea problemă pe care s-a dat omului spre rezolvare”. În România învățământul este o prioritate națională (Legea învățământului).

Sistemul de învățământ din România este un subsistem al sistemului social global. El prezintă la intrare exigențele sociale contemporane privind educația tinerei generații, ale pregătirii forței de muncă și specialiștilor și la ieșire - finalitățile, valorizarea și eficiența instituțiilor de instrucție și educație, obiectivate în „produsul” său specific - oamenii pregătiți, forța de muncă, specialiștii, capabili să se integreze cu randament și spirit creator în activitățile social-utile. Întotdeauna, între fluxurile de intrare și ieșire acționează un fenomen de reglare și optimizare, denumit conexiune inversă (feedback).

În România, pentru a realiza o cultură generală elevată și temeinică, o orientare școlară corespunzătoare, șanse relativ egale tinerilor pentru intrarea în învățământul liceal și profesional, cât și pentru integrarea în activitatea social-utile, legea asigură un învățământ general și obligatoriu de 10 ani, care cuprinde școala primară de 4 clase, gimnaziul de 4 clase și 2 clase de liceu.

Pentru realizarea unui învățământ obligatoriu elevat și eficient este necesar să se depună eforturi susținute din partea factorilor educativi și a elevilor, dinamizându-se elevii buni și foarte buni să obțină rezultate deosebite și să se înlăture fenomenul de delăsare în cazul unor elevi care nu mai doresc să continue studiile. Desigur, învățământul obligatoriu nu înseamnă promovarea elevilor automat, fără acoperire. Elevii care, cu tot ajutorul dat, nu obțin rezultatele corespunzătoare, pot rămâne repetenți. Până la împlinirea vârstei de 16 ani, copiii sunt obligați să urmeze învățământul general. Potrivit legii, părinții și tutorii legali sunt obligați să asigure frecventarea de către copii a învățământului obligatoriu de 10 ani.

Ca urmare a unui învățământ democratic, a dreptului și a șanselor egale de învățătura, în România, oricărui tânăr, fără nici o discriminare, care obține rezultate corespunzătoare la învățătură și promovează un grad de învățământ, i se oferă posibilitatea de a trece într-un grad de învățământ superior celui absolvit, de la învățământul primar, până la cel superior, deci și la doctorat. Accesibilitatea în toate gradele de învățământ este asigurată și de caracterul învățământului obligatoriu de 10 ani, de gratuitatea acestora, de facilitățile financiare date tinerilor studioși prin burse, scutiri de taxe etc. în celelalte grade de învățământ și prin caracterul unitar al învățământului.

Desigur, caracterul deschis al învățământului de toate gradele poate implica și concursuri pentru intrarea în învățământul liceal, profesional, postliceal și superior, inclusiv la doctorat, acestea fiind determinate de un anumit număr de locuri stabilit în funcție de cerințele diviziunii sociale a muncii și de nivelul și competența pregătirii, pentru a pătrunde, într-un grad de învățământ superior și într-un anumit profil, tinerii cei mai merituoși.

Asigurarea de șanse egale pentru a trece dintr-un grad în altul de învățământ necesită înlăturarea discrepanțelor dintre diferitele grade de învățământ, pentru ca trecerea să se facă fără șocuri și eșecuri. Odată cu asigurarea de șanse egale de pregătire a tineretului este necesar să se dezvolte și învățământul elitelor, care să ofere tinerilor supradotați posibilitatea unei pregătiri de înaltă performanță și creativitate, benefică pentru ei și pentru societate.

În condițiile învățământului accesibil din România, tinerii supradotați, care înaintează în școlaritate prin ritm propriu la învățătura, pot promova doi ani de studii într-un an școlar.

Caracterul deschis al învățământului necesită eforturi susținute și rezultate elevate la învățătură, pentru ca diplomele de studii acordate la terminarea fiecărui grad de învățământ să fie acoperitoare, să se bazeze pe competența intelectuală și profesională, pentru a fi omologate pe plan național și mondial, și pentru a face față concursurilor profesionale pe care le vor susține absolvenții școlilor și facultăților.

În perioada contemporană, globalizată, super-tehnologizată și foarte dinamică în ceea ce privește piața muncii, țările care au reușit să creeze schimbări majore și benefice pentru învățământ au avut câteva lucruri în comun în politicile

**Educația în
România -
azi pentru
mâine**

lor educaționale.

Crearea unei viziuni de țară pentru educație și învățământ pe termen lung. Finlanda de exemplu, are ca scop ca „prin educație de nivel înalt, țara să poată sta mai departe de influențele marilor puteri, astfel păstrându-și identitatea”; Singapore a avut „trecerea de la lumea a treia la lumea întâi” iar în ultimii zece ani se concentrează pe menținerea la acest nivel. De aceea, orice dezbateră publică trebuie să contribuie la conturarea acestei viziuni care, odată articulate, să reprezinte punctul de referință al direcției de dezvoltare și perfecționare a învățământului pe termen mediu și lung. Analizele sistemelor performante sugerează că este nevoie cam de șase ani pentru a se vedea rezultate pozitive măsurabile. Stabilirea de standarde ridicate și deci, de așteptări de la toți elevii și de la toate școlile.

Egalitatea de șanse pentru toți copiii. Pe lângă nevoia de fonduri pentru școlile și liceele de la țară sau din zone sărace, se poate stabili un sistem de aducere la oraș sau în școlile mai căutate a învățătorilor și profesorilor, urmând un sistem de alocare prioritară pentru cei ce stau o perioadă la țară sau în școlile defavorizate).

Pregătirea viitorilor profesori ar trebui să se facă în colaborare directă și verificabilă între universități și școli, cu practică la școli – parte din cerințele pentru acordarea diplomei.

Alinierea curriculei pentru clasele 0-12 și necesitatea coerenței în implementarea ei la nivel de clasă, cu asigurarea sprijinului material. Acesta este un punct foarte vulnerabil al situației actuale, căci documentele existente separă pedagogia de curriculum, aceasta din urmă devenind doar o înșiruire de conținuturi. Se perpetuează la catedră ideea că cea mai importantă misiune a dascălului este transmiterea informației, iar pedagogia și metodică sunt doar niște decorațiuni ulterioare.

Motivarea și implicarea elevilor în întreg procesul școlar (excursii, ore după școală, sport organizat, activități artistice, etc). La acest capitol s-au făcut progrese foarte bune în ultimii ani.

Clarificarea responsabilităților și folosirea lor pentru dezvoltare și inițiative. Cine scrie curricula, cine o verifică, de câte nivele de inspecție este nevoie. De notat că în multe țări, acreditările și evaluările se fac în proporție de 80%, intern. Inspectorii au ca misiune principală sarcina de a verifica dacă ceea ce școala a evaluat este adevărat și de a-i ajuta pe cei ce au nevoie să se îmbunătățească prin recomandări specifice. Tot aici, este necesară creșterea gradului de obiectivitate în evaluările elevilor și corelarea evaluărilor școlilor și liceelor cu evaluările de la testele naționale.

Eficiențizarea folosirii resurselor. Și aici s-au făcut progrese, însă descentralizarea devine inefficientă dacă nu este corelată cu flexibilitatea în alocarea fondurilor.

***Educația de mâine:
a ști, a putea, a conștientiza***

**Gherasim Mircea Adrian
Colegiul Național
„Iancu de Hunedoara”
Hunedoara**

Sufletul e ca fierul. Nu poți lucra cu el până nu l-ai încălzit.

Nicolae Iorga

Dacă tradițional învățământul urmărea, prin finalitățile sale formarea cunoștințelor la educabili-adică ceea ce ști - pornind de la premisa că este suficient să cunoști pentru a putea efectua s-au realiza sarcini specifice profesionale și generale, în urmă cu aproximativ un deceniu accentul cade pe formarea competențelor-definite ca „ceea ce poți și ști să faci”. De câțiva ani însă accentul s-a deplasat pe o componentă esențială în realizarea calitativă a oricărei activități umane și implicit asupra comportamentelor eficiente în prestarea serviciilor de calitate în oricare activitate profesională-este vorba de cât de mult suflet punem în ceea ce facem-componenta relațional-valorică a personalității noastre, anume atitudinea, întotdeauna însoțită din umbră de sistemul nostru de valori.

VALORI ȘI ATITUDINI stă scris pe prima pagină a oricărei programe școlare, deși tindem să ignorăm această finalitate și în același timp componentă a procesului de învățământ, considerată superfluă în învățământul tradițional, care chiar dacă se exprimă probabilistic în comportamentul manifest, are același rol pe care îl are buretele pentru tabla tradițională în formarea partenerilor actului instructiv-educativ prin asimilarea conținuturilor învățării și acomodarea la cele noi.

Acest lucru nu înseamnă că folosim buretele pentru a crea ceea ce J.J. Rousseau numea „tabula rasa” deși ne este cunoscut faptul că uneori, de prea multe ori din păcate școala generează efecte detractorii pentru formarea și dezvoltarea personalității căci așa cum spune poporul „școala poate să și prostască”. Mai curând analogia ni se pare potrivită întrucât fiecare dascăl știe că majoritatea elevilor absorb nu numai informațiile ci și expresiile, gesturile, atitudinile și comportamentele precum un burete, și, la un moment dat ne auzim propriile expresii și moduri de relaționare și modalități de lucru folosite de elevii în diverse situații școlare. Acest simptom nu reflectă neapărat imitația în sens sociologic, ci traduce atitudinea de implicare și conștientizare – cerință solicitată expres în lumina noilor programe școlare cel puțin în învățământul tehnic și profesional.

Este necesar dar nu și suficient ca atitudinea de implicare și/sau conștientizare să fie formată pentru atingerea finalităților educaționale. În conștiința comună a noastră și a elevilor care se materializează în tabla de scris trebuie să punem obiective de maximă generalitate, conținuturi, competențe și mai nou cunoștințe care să aibă o utilitate maximă și o valoare pragmatică, umană și morală cât mai ridicată întrucât știm că „buretele” va acționa nediferențiat, holistic absorbind ceea ce se află în acel moment pe tablă adică în conștiința comună.

De aceea ni se pare imperios necesar ca „pe tablă” să existe informații care pot forma implicit una dintre componentele competențelor (considerându-le după modelul celor 3 C: cunoștințe, comportament, capacități) - respectiv capacitățile în general dar mai cu seamă un anumit tip de capacitate cu un impact masiv în realizarea calitativă a majorității activităților asigurând un grad înalt de adaptabilitate - cerință imperioasă în lumea profesiunilor astăzi-este vorba de capacitatea de transfer analogic, definită ca și capacitate de a utiliza cunoștințe deprinderii, abilități, algoritmi de lucru etc. pe care le avem deja într-o situație nouă în virtutea adaptării superioare.

Iozsa Diana Victorina
Școala Gimnazială
„I.G. Duca”
Petroșani

Educația tinerilor, un proces cu multe variabile

Nu învățăm pentru școală, ci pentru viață.
Seneca

Viitorul nu numai că le aparține copiilor și tinerilor, ci va și sta pe umerii acestora; dar viitorul copiilor și tinerilor depinde în foarte mare măsură de educație. De aceea, avem drept obiectiv: educația.

Educația se adresează prezentului, dar privește în perspectivă; așa se explică permanenta căutare de metode și practici care să servească eficienței și calității.

Pasul alert al prezentului, cu greu ținut de educație, necesită abordări care să schimbe atât modul în care o gândim, dar și pe cel în care o realizăm.

A devenit un adevărat leitmotiv al ultimelor decenii ideea că fluxul informațional care invadează societatea actuală, mutațiile tehnico-științifice fără precedent pe care le trăiește, astăzi omenirea impun educației să se modifice din toate componentele ei – ca sistem, structuri și conținut în sfera didacticii și a tehnologiei educaționale.

În prezent, scopul și natura educației cer o revizuire a poziției față de formația intelectuală, având ca punct de plecare faptul că viața societății moderne solicită, mai mult ca oricând, rațiunea, capacitatea de înțelegere umană. Omul este pus adesea în situații dificile, complicate și deosebit de variate, în fața cărora stările afective, relațiile sale emoționale și deprinderile de tip tradițional sunt cu totul insuficiente. Extraordinara capacitate a speciei umane de a modifica permanent condițiile de viață pentru a-și crea propriul său mediu de existență este fructul imaginației și al dorinței de a transforma posibilul în realități.

În acest context, educația intelectuală depinde de o serie de factori de prim ordin, unii dintre aceștia fiind luați prea puțin în considerare. Astfel, activitatea în colectiv și participarea tinerilor la viața socială contribuie la educația morală, dar sunt și sursa îmbogățirii intelectuale, prin intermediul observării mediului, al proiectării, al luării de decizii, al desfășurării anumitor acțiuni etc. O educație intelectuală, în adevăratul înțeles al expresiei, nu poate fi luată în considerare, fără a integra printre factorii ei de referință, arta, care găsește noi forme de reflectare și cunoaștere a realității în conformitate cu imaginația creatoare a omului și știința, care mai mult ca oricând, devine primordială pe planul vieții sociale.

Axarea educației viitorului pe această relație dialectică înseamnă a promova efectiv arta și știința în poziții de factori fundamentali în procesul de formare a personalității omului. Educația prin artă și știință, trebuie să formeze nu numai facultățile intelectuale, ci și voința, sentimentele și imaginația. Din acest motiv se impune că proiectarea viitoarelor forme de educație prin știință și artă, să cuprindă și ceea ce se găsește la frontiera dintre știință și fantezie și permite exercitarea gândirii îndrăznețe, a imaginației. Sensul actual al transmiterii de cunoștințe către tână generație vizează capacitatea de a gândi creator, deprinderea de a cerceta și de a descoperi adevăruri noi. În fața acestor cerințe de mare complexitate, toate sistemele și subsistemele de învățământ sunt confruntate cu două grupe de probleme.

Prima grupă se referă la ceea ce se transmite tinerilor, la domeniile, capitolele și temele fundamentale din sfera cunoștințelor umane, tehnice și artistice, capabile să transfere experiența de valori și sensibilitate a generațiilor anterioare, în așa fel încât din ea să izvorască nu numai capacitatea de a răspunde solicitărilor intense, ci și forța de creație menită să ducă mai departe izbânzile gândirii și simțirii umane.

O a doua grupă de probleme se referă la modul de transmitere a sistemului de cunoștințe, a modalităților de stimulare și dezvoltare a deprinderilor de cercetare și pasiunea pentru cercetarea științifică. Răspunsul concret la aceste dificile probleme comportă implicații din toată sfera învățământului, începând cu planificarea și organizarea educației și terminând cu sistemul examenelor și repartizării în producție.

O restructurare globală a sistemului educativ școlar implică, în mod necesar o nouă concepție despre mediul ambiant școlar, o nouă concepție urbanistică, constructivă și arhitecturală cu privire la amplasarea într-un cadru optim, a proiectării și realizării construcției destinată activității de învățare.

Nu poți concepe educația unor personalități care gândesc liber și creator, o educație de profunzime, o educație în spiritul dragostei și apropierii de natură, într-o școală de felul celor despre care Bacovia scria odinioară. Educația privește în același timp și dezvoltarea socială a individului, capacitatea lui de a stabili raporturi pozitive și constructive cu alții, însușirea unor concepții și unui stil de comportare etic, asigurarea integrării în mediul social proxim, în societatea la nivel național și în societatea bazată pe relații internaționale. Iată de ce, vor fi întotdeauna necesare colectivitățile formate din oameni care să îndeplinească funcția de educatori și oameni care învață.

Aceste colectivități vor avea nevoie de locuri în care să-și desfășoare activitatea lor, în acest sens, putându-se vorbi de necesitatea de a avea construcții școlare bine dotate și echipate, care să răspundă nevoilor pentru o lungă perioadă de timp. Noul rol al educatorului constă în indicarea surselor de „extragere” a cunoștințelor, a modului de

integrare activă a acestora, în așa fel încât să devină „sesamul” deschizător de drum într-o lume din ce în ce mai complexă. În cadrul unor asemenea raporturi de un tip cu totul nou pe care le va stabili cu elevii, profesorul își va îmbogăți propriile cunoștințe, tehnica de formare, seva perfecționa pe sine. O principală carență a învățământului, care persistă încă, se referă la concepția pregătirii educatorilor. Nu numai în optica tradițională profesorul era pregătit odată pentru totdeauna, dar formația lui se limita la un bagaj de cunoștințe și deprinderi orientat exclusiv către formarea intelectuală a elevilor. Într-o societate cu valențe educative ridicate, trebuie regândită concepția formării educatorilor, precum și reciclarea adevărată a profesorilor. Țelurile care vizează pregătirea și perfecționarea profesorilor sunt acelea de a făuri militanți pentru promovarea valorilor umane superioare: idealurile de pace, progres, libertate, dezvoltarea personalității umane. Această pregătire se va împleti strâns cu pregătirea științifico-tehnică, cu posibilitatea de a se adapta progresului.

Numai o strategie didactică globală, poate asigura constituirea și progresul unei didactici, care să fie în același timp științific fundamentată și operațională. Un sens negativ au însă crizele ale unor sisteme de învățământ, strâns corelate cu criza de sistem social-economic în ansamblul ei, pierderea contactului cu viața, producția în gol a școlii, conflictul grav între cerințele și aspirațiile tinerelor generații și valorile educative anacronice de tip scolastic. Cercetate din aceste puncte de vedere diametral opuse își găsesc soluții de conținut și eficiență total diferite atât problemele cu scadență imediată ale învățământului, cum sunt: renovarea conținutului unor discipline, perfecționarea tehnologiei didactice, modificarea mediului ambiant al educației, cât și preocupările permanente sau cu scadență mai îndepărtată: tendința obiectivă spre extinderea duratei învățământului general, calitatea sistemului educativ raportată la solicitările societății etc..

Școala de mâine trebuie să garanteze fiecărui copil un minim destul de ridicat de randament în utilizarea aptitudinilor fundamentale, prin utilizarea de ritmuri proprii de învățare pentru fiecare individ, copilul învățând să facă față solicitărilor noi și foarte diverse ale vieții. Viitorul educației va trezi interesul părinților încă tineri care vor să înțeleagă procesele educative în care sunt angajați proprii copii iar prin deschiderea către concepțiile și modalitățile practice în care se realizează progresul în educație, va câștiga atenția educatorilor tineri și a studenților.

Putem conchide că, educația copiilor și a tinerilor trebuie să fie în permanență o prioritate națională, întrucât fără educație o societate nu poate evolua nici social și nici spiritual sau moral.

Bibliografie:

Octavian Saiu, *Lecția o meditație cu șapte teme*, Editura Nemira, 2016

Salman Kan, *O singură școală pentru toată lumea. Să regândim educația*, Ediția I, 2013

Ivănuș Ersilia-Amalia
Colegiul Național Pedagogic
„Regina Maria”
Deva

Educația de azi - viitorul de mâine

Prin acest dialog educației prezentului i se conferă semnificația viitorului. Prezentul este valorificat printr-un șir de realizări de amploare: concepții, standarde de competență, evaluarea curriculumului școlar, referențialul de evaluare, standarde de calitate etc. Se descrie necesitatea dezvoltării și optimizării managementului curriculumului în învățământul secundar general, care implică schimbarea de calitate. Activitatea managerială curriculară poate fi proiectată și realizată cu succes în context evolutiv prin tendințe renovatoare, principii, metode, instrumente de realizare etc. Curriculumul trebuie să răspundă în mod coerent provocărilor generate de transformările socio-economice și culturale pe plan național și internațional. Formarea cadrelor didactice trebuie să reprezinte o strategie esențială pentru asigurarea adaptării sistemului educațional la cerințele societății moderne și, totodată, pentru asigurarea calității procesului educațional.

În actualul context al politicii educaționale, managementul curriculumului reprezintă un domeniu de maxim interes, constituind mijlocul esențial pentru asigurarea calității în educație. Pentru adaptarea și ralierea învățământului la schimbările sociale, politice și economice din ultima perioadă, dar și ca răspuns la evoluția științelor educaționale, sunt necesare acțiuni fundamentale de inovare și schimbare a sistemului de învățământ și, în special, a managementului educațional. Rapoartele Comisiei Europene și ale Biroului Internațional pentru Educație (UNESCO) reliefează tendințele majore ale reformelor învățământului și ale curriculumului în plan internațional. Aceste tendințe majore sunt: educația pentru toți, adecvarea instruirii la nevoile fiecărui individ, predarea și învățarea centrate pe elev, relevanța curriculumului pentru individ, piața muncii și pentru societate, dezvoltarea unor atitudini și valori dezirabile, dezvoltarea gândirii critice, a spiritului antreprenorial etc. Printre aceste tendințe nu pe ultimul loc este situat managementul educațional și managementul curriculumului ca și condiții primordiale ale dezvoltării calității serviciilor educaționale. În acest context, calitatea curriculumului devine una dintre cerințele celei mai importante dimensiuni a politicilor educaționale. Calitatea curriculumului prezintă o imagine integră a stării serviciilor educaționale, iar prin managementul curriculumului trebuie să se dovedească că este o condiție a calității și că este în stare să facă față provocărilor realității. Managementul curriculumului este un instrument de schimbare întru a asigura calitate atât curriculumului, cât și învățământului ca sistem.

Conceptualizarea managementului curriculumului se axează pe însuși sistemul curricular și evidențiază originile acestuia. Conceptele teoretice ale managementului curriculumului tind să reproducă elementele esențiale specifice curriculumului. Conceptele sociologice ale managementului curriculumului concentrează cererile socioculturale cu privire la sistemul educativ, la conținuturile cunoștințelor, strategiilor, atitudinilor și valorilor care contribuie la procesul de socializare a elevilor, la asimilarea patrimoniului cultural al societății. Aceste concepte concentrează relația existentă dintre funcțiile educației, angajate, în mod obiectiv, în formarea-dezvoltarea permanentă a personalității în vederea integrării sale sociale optime și finalitățile educației, care definesc, dintr-un punct de vedere subiectiv, orientările valorice, generale și specifice, ale activității de educație/ instruire, realizabile la nivel de sistem și de proces. Este evidentă, astfel, legătura existentă între originile socioculturale și cele pedagogice ale curriculumului. Conceptele psihologice ale managementului curriculumului concentrează, la nivelul procesului de învățare (dimensiunea internă a educației care angajează activitatea de formare-dezvoltare a elevului), relațiile existente dintre resursele interne ale elevului (cognitive, afective, motivaționale, caracteriale), specifice vârștelor psihologice și școlare, și cadrul curricular adoptat situate între anumite repere orientative. Conceptele pedagogice ale managementului curriculumului concentrează relațiile existente dintre finalitățile educației (angajate la nivel de sistem și de proces) și practica educației, concretizată, în ultimă instanță, în modul de organizare a activităților de educare/ instruire, proiectate și realizate conform obiectivelor pedagogice prevăzute în planul de învățământ, curricula și în manualele școlare. Aceste concepte reflectă legăturile existente cu originile socioculturale ale curriculumului și cu originile psihologice ale acestuia. Teoriile și metodologiile rezultate, în contextul acestor interacțiuni, proporționează elementele componente indispensabile curriculumului, angajându-le în serii și seturi de evenimente care fundamentează activitatea de proiectare curriculară inițială, de realizare curriculară efectivă și de dezvoltare curriculară ulterioară. Conceptele epistemologice ale managementului curriculumului concentrează conținuturile științifice care integrează arii științifice corespondente unei materii curriculare. Evoluțiile înregistrate în proiectarea, realizarea și dezvoltarea conținuturilor curriculare reflectă astfel stadiul atins în domeniul științelor particulare și structura internă a acestora, dar și relațiile interdisciplinare promovate de-a lungul timpului, decisive pentru configurația curriculumului în condițiile mediului școlar. Conceptele epistemologice evidențiază legăturile existente, pe de o parte, cu originile socioculturale ale curriculumului, iar, pe de altă parte, cu originile psihologice ale acestuia.

Scopurile educației trebuie orientate spre formarea competențelor sociale fundamentale, a capacităților de adaptare, a personalității integrale, iar mișcarea direcționată spre calitate trebuie să asigure tranziția reușită spre o

societate competitivă, bazată pe cunoaștere, susceptibilă să se integreze în Uniunea Europeană, dar și în alte segmente ale arenei internaționale. Acest deziderat solicită impetuos stabilirea direcțiilor de cercetare și trasarea acțiunilor pentru a asigura calitatea învățământului.

Calitatea învățământului semnifică un concept-cheie al politicilor educaționale, pentru că are o semnificație strategică și definește prin finalitatea sa sporirea calității vieții. Educația de calitate are obiectivele sale generale și specifice, realizarea cărora implică o articulare și dezvoltare a tuturor nivelurilor și a treptelor de educație, o fundamentare științifică a acțiunilor întreprinse pentru schimbarea de calitate. Strategia Sectorială „Educația-2020” și Codul Educației stipulează că sistemul educațional, nivelurile, treptele, disciplinele, dimensiunile, formele educației depind reciproc de starea științei și, de aceea, pentru a spori sinergismul, este necesară elaborarea unor obiective specifice ale educației de calitate fundamentate științific. În contextul învățării pe tot parcursul vieții, obiectivele specifice trebuie orientate spre formarea competențelor sociale fundamentale, spre dezvoltarea capacității de adaptare, spre cultivarea trăsăturilor de personalitate armonioase cu viziune pragmatică. Schimbarea direcționată spre calitate în educație trebuie să asigure o tranziție reușită către societatea competitivă, bazată pe cunoaștere. Calitatea în educație vine drept un răspuns la transformările rapide și globale ce au loc în această lume complexă. În România, de-a lungul anilor, a fost promovată paradigma educației centrate pe școală, dar practica țărilor dezvoltate a demonstrat cu prisosință de argumente că la formarea personalității rolul esențial se identifică în paradigma educației de calitate centrată pe copil, pe student sau pe adult. Acest deziderat solicită impetuos stabilirea direcțiilor de cercetare și trasarea acțiunilor pentru a asigura o nouă calitate a învățământului, direcționând vectorul spre școala inovatoare, spre învățământul sistemic de calitate, antrenarea activă a populației, comunităților și agenților economici în dezvoltarea învățământului.

Jitea-Nicolae Andreea-Simona
Școala Gimnazială Bănița

Planul operațional de prevenire și reducere a absenteismului și abandonului școlar

Abandonul școlar reprezintă o problemă gravă cu care se confruntă societatea contemporană. Elevii care abandonează școala sunt cei care s-au făcut remarcăți pentru absenteism și alte dificultăți de comportament, pentru care au fost sancționați sau nu în repetate rânduri în școală.

„Statisticile Eurostat spun că 270.000 de tineri cu vârsta cuprinsă între 18 și 24 de ani, adică 19% din totalul populației din această categorie de vârstă, abandonează timpuriu școala pe care o urmează sau nu se mai înscriu la o altă formă de școlarizare după finalizarea studiilor obligatorii. În țările Uniunii Europene, doar 11% dintre tinerii din această categorie de vârstă renunță la cursuri înainte de vreme, aceasta fiind și ținta spre care tinde și țara noastră până în 2020.”¹

Cei care abandonează școala nu vor avea nici calificarea profesională indispensabilă integrării socio-economice corespunzătoare, nici formația morală și civică necesară exercitării rolului de părinte și celui de cetățean al unei comunități. În al doilea rând, neavând o calificare, aceștia sunt viitorii șomeri și reprezintă, pe termen mediu și lung, o sursă de dificultăți sociale și de pierderi.

„În iunie 2015, Guvernul a aprobat Strategia privind reducerea părăsirii timpurii a școlii, document programatic ce conține mecanisme și măsuri care urmează să fie implementate până în 2020, în scopul reducerii procentului tinerilor cu vârsta între 18-24 de ani care au finalizat cel mult clasa a opta și nu urmează nicio altă formă de școlarizare sau formare profesională.

Obiectivul Strategiei este reducerea ratei de părăsire timpurie a școlii cu șase procente, de la 17,3% în 2013 la 11,3% în 2020, atingând astfel ținta asumată de România în cadrul Strategiei Europa 2020.”²

Pentru o bună intervenție se propune realizarea unui program care să vizeze dezvoltarea competențelor profesorilor (lucru în echipă, folosire a planificării strategice pentru identificarea factorilor care duc la apariția unor situații de risc la nivelul școlii, pentru prevenirea și chiar pentru rezolvarea situațiilor de criză cu efect de abandon școlar.

În cadrul fiecărei unități de învățământ se constituie, Comisia de monitorizare a absențelor elevilor și Comisia pentru prevenirea absenteismului și abandonului școlar. Ambele comisii sunt alcătuite, dintr-un președinte, un secretar și trei membri. Comisia pentru prevenirea absenteismului și abandonului școlar elaborează anual un plan de măsuri pentru reducerea absenteismului și prevenirea abandonului școlar la nivel de școală/clasă, care se înregistrează la secretariat și este aprobat de către directorul unității de învățământ.

În viziunea mea, planul operațional de prevenire și reducere a absenteismului și abandonului școlar ar trebui să cuprindă următoarele măsuri:

- mobilități intra-europene pentru profesori și elevi (schimburi de experiență), prin intermediul cărora actorii educaționali implicați primesc, pe viu, exemple de bune practici educaționale;
- monitorizarea frecvenței a absențelor și crearea unei relații de cooperare/colaborare cu părinții, prin implicarea directă a acestora în actul educațional;
- colaborarea cu toate autoritățile comunității locale: poliție, pompieri, dispensar, biserică etc. (prin încheierea de parteneriate de colaborare și realizarea de acțiuni comune);
- participarea cadrelor didactice la programe de formare continuă în domeniul îmbunătățirii comunicării cu familia, metode atractive de predare, comunicare eficientă;
- utilizarea resurselor școlii pentru organizarea de activități de timp liber, extrașcolare (concursuri, cercuri, activități sportive), fapt ce ar putea motiva elevii să nu mai absenteze;
- asigurarea egalității de șanse tuturor elevilor și menținerea în clasă a unui climat afectiv favorabil;
- metode și mijloace didactice de învățare atractive/moderne (utilizarea laptopului, a internetului, a videoproiectorului, manuale digitale, platforme educaționale);
- implicarea în acțiuni comunitare, precum și colaborarea cu organizații guvernamentale și nonguvernamentale: UNICEF, CJRAE etc.
- stabilirea unui sistem de recompense pentru elevii cu prezență ridicată, programe de burse financiare oferite de persoane fizice sau juridice.

¹ <https://www.libertatea.ro/stiri/absenteismul-de-la-ore-si-abandonul-scolar>

² <https://is.prefectura.mai.gov.ro/wp-content/uploads/sites/49/2018/03/CP-ISJ-martie-2018.pdf>

Educația în România la început de mileniu

**Lașiță Doina
Nistora Mihaela
Colegiul Național Pedagogic
„Regina Maria” Deva**

Societatea contemporană se află într-o permanentă schimbare, iar această dinamică generează și implică o dinamizare a sistemului de învățământ, înțeles ca pregătire a indivizilor pentru viața de adulți. Una dintre problemele cele mai frecvent întâlnite în teoria și practica ultimilor ani este integrarea internațională ca formă avansată a procesului ireversibil de globalizare și face de multă vreme obiectul eforturilor susținute ale popoarelor din întreaga lume pentru realizarea unor forme integraționiste cât mai eficiente și echitabile în soluționarea problemelor globale.

Au avut și au loc o serie de schimbări esențiale și pe tărâmul educației și cercetării științifice românești, ministerul de resort înscriindu-se în programul de reformă prin aprofundarea cunoștințelor despre realitățile din țările avansate.

Un studiu comparativ al sistemului de învățământ al statelor europene (Centrul European pentru Dezvoltarea Formării Profesionale), furnizează informații privind învățământul preuniversitar din 77 de state europene, printre care: Belgia, Danemarca, Portugalia, Franța, Italia, Marea Britanie, Olanda, Austria, Luxemburg, Irlanda, Islanda, Germania, Grecia etc. S-a analizat vârsta începerii și durata, modul în care e structurat, obiectivele și modul de evoluție a elevilor, modul de realizare a formării inițiale și continue. S-a realizat acest studiu pentru fundamentarea dezvoltării programelor europene de integrare progresivă a sistemelor educative, justificată de amploarea mobilității între diferite sisteme educaționale.

S-au identificat o serie de elemente comune: descentralizarea structurilor administrative și a organismelor de finanțare; organizarea formării inițiale și continue la nivel local în strânsă legătură cu problemele dezvoltării economico-socială; prelungirea duratei școlarizării obligatorii la 10 clase; scăderea vârstei minime de școlarizare la 6 ani; creșterea și extinderea ofertei de învățământ preșcolar; proceduri de evaluare mai precise; dezvoltarea ofertei formării profesionale avansate; dezvoltarea diferitelor forme de perfecționare a cadrelor didactice.

Alături de evaluarea continuă realizată de către cadrele didactice pe tot parcursul școlarității, sunt prevăzute în unele țări și o serie de evaluări naționale, realizate în anumite momente precis delimitate ale parcursului școlar (Franța, Marea Britanie). În statele unde diversificarea este absentă și-n învățământul secundar inferior, promovarea claselor în învățământul primar se face automat, cu excepția Italiei, în timp ce, în țările unde rutele individuale de pregătire se diferențiază după absolvirea ciclului primar, promovarea claselor în acest ciclu nu este automată, ci se admite repetenția.

O pondere foarte mare o deține în toate țările învățământul public, creat, finanțat și controlat exclusiv de către stat. Dar alături de acesta există și un sector alternativ bine reprezentat, a cărui funcționare are la bază un cadru legislativ care stipulează: libertatea cetățenilor de a înființa instituții de învățământ care să corespundă opțiunilor lor religioase sau filosofice; dreptul părinților de a opta liber pentru școlarizarea copiilor în învățământul public sau în cel alternativ, în exercitarea acestui drept fiind solicitată și implicarea statului, care ar putea merge până la o finanțare corespunzătoare a unor forme alternative de învățământ, care să le facă accesibile tuturor cetățenilor, indiferent de situația lor social-economică; asigurarea unui echilibru între învățământul laic și cel religios.

Acest învățământ alternativ a fost definit ca non-public, el cuprinzând: unități de învățământ care aparțin unor culte religioase, școli care își propun să le substituie pe cele publice, unități de învățământ care își desfășoară activitatea în baza unui contract încheiat cu autoritățile și unități private de învățământ, finanțate și controlate integral de persoane fizice sau organisme private. Dacă acceptăm ca, pe lângă taxele școlare aferente, să aibă ca sursă de finanțare și bugetul de stat, atunci învățământul non-public își asumă obligația de a se conforma curriculumului național și cifrei naționale de școlarizare, de a respecta calendarul examenelor naționale și de a se supune inspecțiilor și altor forme de control exercitate de către autoritățile publice.

Uneori învățământul primar privat este gratuit, alteori cu taxă (integral sau parțial). Aceste diferențe apar în situația în care învățământul primar beneficiază de sprijin financiar ca urmare a afilierii religioase sau filosofice (Montessori, Step by step) a unor unități de învățământ. Măsura în care copiii frecventează învățământul de stat sau privat diferă de la o țară la alta: în Germania 99% dintre copii sunt cuprinși în sistemul de învățământ de stat, iar în Olanda doar 32%.

În concluzie, între sistemele de învățământ din diferitele state membre ale UE există diferențe semnificative, deci este necesar să existe o informare reciprocă în ceea ce privește organizarea și funcționarea sistemelor de învățământ, în așa fel încât această diversitate să nu împiedice libera circulație a persoanelor, pentru ca fiecare stat să beneficieze de experiența celorlalte în domeniul învățământului, deci armonizarea politicilor educaționale.

Procesul de armonizare a structurilor educaționale presupune, înainte de toate, identificarea elementelor comune, precum și a diferențelor care se constată în unele țări sub aspectul organizării celei mai importante părți a educației de bază, educația primară.

Fiecare națiune și-a fundamentat propriul său sistem de învățământ printr-o mare diversitate de soluții. Sistemul de învățământ românesc trebuie și el fundamentat pe principii și cerințe românești, pe realitățile sociale, prezente și

**Educația în
România la
început de
mileniu**

viitoare , dar si pe principiul conform căruia standardele europene din domeniul educației nu trebuie pierdute din vedere nici un moment . În conformitate cu standardele europene , în domeniul educației , trebuie cunoscute și avute în vedere, pentru fundamentarea și asigurarea sistemului educativ românesc, principiile și realitățile societății românești prezente și viitoare .

Școlarizarea copiilor la 7 ani și extinderea învățământului obligatoriu pe o durată de 10 ani sunt schimbări de terminat , de dezvoltarea firească a învățământului obligatoriu și consecințe ale următoarelor cauze:

- condiționarea dezvoltării oricărei țări pe durata învățământului obligatoriu prin care se asigură pregătirea de bază a noilor generații;
- evaluări ale ultimilor ani care evidențiază că cel puțin 20 % din elevii care au împlinit 16 ani au părăsit școala și sau încadrat în muncă;
- particularitățile psihologice ale copiilor de 7 ani, dezvoltați normal, care permit școlarizarea la această vârstă;
- existența în învățământul românesc a unei experiențe în legătură cu școlarizarea copiilor de 7 ani.

Un punct prioritar al statelor membre este armonizarea politicilor educaționale și necesitatea canalizării eforturilor în această direcție , pentru ca numărul sistemelor de învățământ să fie tot mai mare și, în consecință, ca eforturile care se cer a fi depuse în această direcție să fie mereu sporite.

Bibliografie:

- ARDELEAN, A; DOBRESCU, E.M.; PISOSCHI, A. (2006), *Evaluarea activității de cercetare științifică*, Editura C.H. Beck, București
- CRISTEA, S (1996), *Managementul organizației școlare*, Editura Didactică și Pedagogică, București
- CUCOȘ, C. (2000), *Educația – dimensiuni cultural și interculturale*, Editura Polirom, Iași
- CURAJ, A; MĂRCUȘ, C.; PETRE, M.; SIGMUND, N. (2003), *Diagnoza orientării către cercetare*, în *Revista de politica științei și sociometrie*, Vol.1, nr. 3 /2003 , CNCSIS, Editura Mediamira , Cluj-Napoca
- DAVEZ, K. M.; GILLIAN, S (2001), *Recent Approaches to the Qualitative Analysis of Organizational Culture*, New York

Educația în România - azi pentru mâine

Mazilu Ramona Magdalena
Colegiul Național de Informatică
„Carmen Sylva”
Petroșani

O metaforă des utilizată atunci când se vorbește despre educație și formare se referă la lumină și iluminare. Educația înseamnă iluminarea ființei, dumerire, scoatere la suprafață a adevărului, înțelegere și revelare. Prin educație, omul se eliberează de întunericul din el și din jurul său, intrând în sfera luminii adevărului, a binelui, a dreptății, într-un cuvânt, a valorii.

Metafora este clar explicitată în filosofia antică, dar primește o consistență cu totul deosebită în creștinism. „Educația este cea mai mare și mai grea problemă ce i s-a dat omului spre rezolvare.”

Până la a-și da cu părerea învățătorii și profesorii despre cum este bine să fie crescut un copil, se ocupă de el părinții, frații sau bunicii. Oricât de sofisticate ar fi prescripțiile profesioniștilor, nu se poate nega valoarea primelor orientări, emise în cadrul intim, familial. Oricât de amplă și de sofisticată ar fi educația realizată de către școală, nu se pot neglija în nici un caz „cei șapte ani de acasă ...”

Există, cu siguranță, o pedagogie populară, o platformă ideatică ingenuă ce răspunde la dilemele modelării umane.

Pedagogia populară s-a ivit și s-a impus înaintea celei instituționalizate, formalizate. Transmis intuitiv sau pe cale orală, etosul pedagogic acompaniază în mod evident întreaga existență a individului, din leagăn până la mormânt. Pedagogia bunului-simț nu strălucește prin exemplaritatea sa teoretică, ci prin subtilitatea răspunsurilor concrete, prin bogăția și adecvarea lor la chemările realității prin funcția sa înrâuritoare, de anticipare sau cenzurare a actelor pe care urmează să le facem. Ce poate fi mai demn de respectat de cât crezuri cum ar fi : „Omul cât trăiește învață”, „Învățătura bună e pe cap cunună”, „A-nvăța de mititel este mult mai ușurel”, „Ce înveți la tinerețe aia ai la bătrânețe”, „Frumusețea vestejește, iar înțelepciunea crește”, „Multe greșești, multe înveți” etc.

Dezvoltarea educației, în general, și cea a învățământului, îndeosebi, au determinat apariția treptată, în fiecare țară, a unui ansamblu de instituții școlare de diferite grade, profile și forme, care au alcătuit sistemul de învățământ al acelei țări.

Sistemul de învățământ contemporan din România se caracterizează prin deschidere și dinamism față de nou, dezvoltându-se și acționând în concordanță cu cerințele economico-sociale cu progresul științifico-tehnic și cultural, cu aspirațiile poporului științifico-tehnic și cultural, cu aspirațiile poporului român, în condițiile societății civile și a statului de drept, democratic.

Reforma învățământului se înscrie în actualul context politic și economico-social ca o tactică folosită de societate în cadrul strategiei naționale globale care vizează ca obiectiv remodelarea comportamentului pedagogic în perspectiva amplificării randamentului în prestația efectuată. Educatorul este agentul uman care mediază decisiv orice schimbare / inovare în cadrul învățământului.

Direcțiile esențiale ale reformei învățământului din România sunt următoarele :

- schimbări de natură axiologică și metodologică (autonomia persoanei, capacități creative, angajare și responsabilități profesionale, modele de clasificare morfologică și taxonomică a obiectivelor.

Să educi cu adevărat înseamnă să trezești îl cel de lângă tine acele resurse care-l pot împlini și ridică, înseamnă să-l conduci pe celălalt spre descoperirea de sine, dându-i un imbold felului său de a fi, nu direcționat de către tine, ci de ceea ce descoperă el că i se potrivește, nu oferindu-i adevărul de-a gata, ci indicându-i direcția posibilă pentru a-l găsi.

Trebuie să fii de acord că preceptele avansate de tine nu coincid întotdeauna cu ceea ce el poată să facă, unele dintre ele limitându-i evoluția. Principiul de bază ar fi eliberarea lui de constrângerile tale sau ale altora, pentru a le descoperi și respecta ... pe ale lui.

Învățarea presupune și mister, și un mare paradox, ea înseamnă și dezvăț, împotrivire, încălcare a regulilor venite din afară. Pe lângă regula ascultării și supunerii, educatorului trebuie să i se recunoască și dreptul de a încălca, de a construi un set de norme personale, în acord cu ceea ce el poate și speră să întreprindă. Acesta nu trebuie să conducă la o libertate exagerată, ci la o asumare cât se poate de responsabilă a propriului destin. Libertatea persoanei este derivată și câștigată din felul cum are loc raportarea la obligațiile ce decurg din ecuația de mai sus.

- îmbogățirea și diversificarea curriculum-ului (reevaluarea și perfecționarea disciplinelor consacrate, introducerea unor noi obiecte de învățământ – educația ecologică, educația pentru pace, sunt domenii noi de cunoaștere);
- reevaluarea funcțiilor aplicative ale conținutului (ridicarea statutului activităților practice; practica trebuie să aibă o programă, metode și conținuturi proprii);
- asimilarea perspectivei interdisciplinare, a predării integrale a științei.
- introducerea programelor diferențiate de studiu – organizarea modulară (tratarea diferențiată a elevilor, variația timpului și a sarcinii de învățare, asigurarea unui minimum comun de performanțe școlare – baremuri școlare minimale);

**Educația în
România - azi
pentru mâine**

- informatizarea învățământului. Se știe că tinerii și copiii sunt atrași de cultura digitală și de suporturile tehnice ce o promovează. Nu putem spune exact cât de mare este această latură a culturii, dar există, ne invadează, ne infestază. Din punct de vedere expresiv, cybercultura este mai aproape de interesele tinerilor, prezentându-se sub formă de jocuri, videoclipuri, chat-uri, etc.

Pot fi identificate și suporturi aparent tradiționale, dar care sunt acaparate de noile tehnologii digitale.

Din punct de vedere educațional, Internetul constituie o oportunitate interesantă, nouă, de instrument accesoriu al unor noi valori ce pot fi adăugate conținuturilor educative vehiculate în instituțiile școlare.

Noile sisteme de conectare și de comunicare pot accelera capacitățile comunicaționale, imaginative sau inventative, dar le și pot încetini sau stopa dacă nu sunt utilizate în chip judicios și, mai ales, în mod univoc. Instrumentul este cu atât mai bun cu cât el face ca elevul să treacă de la statutul de utilizator la cel de producător de idei, de sensuri, de trăiri. Oricât de performantă ar fi noua tehnologie, aceasta se cere a fi completă cu strategii tradiționale clasice de formare a abilităților umane. E bine să știm să comunicăm prin calculator, dar și cu semenii din preajma noastră. Uneori, e mai dificil să comunicăm cu cei de lângă noi, decât cu cei care sunt departe.

Contactul viu, direct, personal cu alții este edificator pentru propria persoană și nu poate fi înlocuit total cu nici o tehnică, oricât de sofisticată ar fi. Poveștile de altădată ale bunicilor, în fața focului din vatră, nu-și vor găsi echivalentul în nici o interpelare intempestivă prin intermediul mesageriei instant. Și acestea din urmă sunt bine venite, dar reprezintă altceva, și nu totul.

În concluzie, putem spune că în fond există trei mari direcții în care trebuie să insiste educația pentru schimbare: sesizarea și întâmpinarea schimbărilor; evaluarea acestora; proiectarea schimbării și intervenția;

Toate aceste trei direcții, vizează formarea omului astfel încât acesta să poată face față schimbărilor la care este supus mediul său fizic.

Bibliografie:

Cucoș Constantin, *Educația. Iubire, edificare, desăvârșire*, Editura Polirom, Iași 2008

Joița Elena (coord.), E. Frăsineanu, M. Vlad, V. Ilie, *Pedagogie și elemente de psihologie școlară*, Editura Arves, Craiova, 2003

Profesorul între predarea tradițională și cea modernă

Mitrofan Amina
Liceul de Arte
„Sigismund Toduță”
Deva

Învățarea centrată pe elev reprezintă o abordare care presupune un stil de învățare activ și integrarea programelor de învățare în funcție de ritmul propriu de învățare al elevului. Elevul trebuie să fie implicat și responsabil pentru progresele pe care le face în ceea ce privește propria lui educație.

Pentru a avea cu adevărat elevul în centrul activității instructiv-educative, profesorul îndeplinește roluri cu mult mai nuanțate decât în școala tradițională. În abordarea centrată pe elev, succesul la clasă depinde de competențele cadrului didactic de a crea oportunitățile optime de învățare pentru fiecare elev. Astfel, în funcție de context, profesorul acționează mereu, dar adecvat și adaptat nevoilor grupului.

Avantajele învățării centrate pe elev sunt:

- Creșterea motivației elevilor, deoarece aceștia sunt conștienți că pot influența procesul de învățare;
- Eficacitate mai mare a învățării și a aplicării celor învățate, deoarece aceste abordări folosesc învățarea activă;
- Învățarea capătă sens, deoarece a stăpâni materia înseamnă a o înțelege;
- Posibilitate mai mare de includere - poate fi adaptată în funcție de potențialul fiecărui elev, de capacitățile diferite de învățare, de contextele de învățare specifice.

Metodele de învățare centrată pe elev fac lecțiile interesante, sprijină elevii în înțelegerea conținuturilor pe care să fie capabili să le aplice în viața reală.

Printre metodele care activează predarea-învățarea sunt și cele prin care elevii lucrează productiv unii cu alții, își dezvoltă abilități de colaborare și ajutor reciproc. Ele pot avea un impact extraordinar asupra elevilor datorită denumirilor, caracterului ludic și oferă alternative de învățare cu „priză” la elevi.

În vederea dezvoltării gândirii critice la elevi, trebuie să utilizăm, cu precădere unele strategii activ-participative, creative. Acestea nu trebuie rupte de cele tradiționale, ele marcând un nivel superior în spirala modernizării strategiilor didactice.

Dintre metodele moderne specifice învățării active care pot fi aplicate cu succes și la orele de matematică fac parte: ***brainstormingul, metoda mozaicului, metoda cubului, turul galeriei, ciorchinele.***

Consider că profesorului îi este mai ușor ca în demersurile didactice să opteze pentru metodele moderne care favorizează învățarea autonomă. În această situație, elevul intervine permanent în deciziile privind ceea ce dorește să învețe, cum va folosi ceea ce a dobândit și care vor fi modalitățile de evaluare. Lecția modernă este un proces dinamic care se pliază după specificul nevoilor, preferințelor și rezistențelor elevilor. Se încurajează participarea elevilor la construirea ei, în vreme ce metodele tradiționale accentuează și valorizează excesiv funcția informativă, de instruire în raport cu funcția formativ-educativă, iar focalizarea pe dimensiunea instrumentală a procesului de învățământ, duce la existente riscului rigidității și al rutinei. În cazul acesta **profesorul este cel care domină, controlează și ierarhizează elevii**, iar evaluarea este standardizată. Profesorul este cel care deține controlul asupra modului cum, când și din ce se realizează evaluarea.

În cazul optării pentru metodele moderne este evidentă relația deschisă dintre educator și educat, o relaționare bazată pe dialog constructiv și pe cooperare. Profesorul ar trebui să adopte metodele moderne pentru că ele favorizează crearea legăturilor și abordărilor transdisciplinare și pluridisciplinare. Important este cum folosește elevul ceea ce a învățat, accentul punându-se pe formativ, pe dezvoltarea proceselor cognitive.

Educatorii postmoderniști își ajută elevii mai degrabă să-și construiască identitățile decât să le descopere. Activitățile au locații variate; învățarea se realizează nu numai în clasă ci și în comunitate. Predarea presupune asigurarea sinergiei între informațiile provenite pe căi formale cu cele din surse nonformale și informale, interconectarea experiențelor de învățare prin excursii, prezența unor invitați în clasă, vizite la muzee, vizionarea de filme. Reîntoarcerea elevilor către lume, promovând investigațiile, interogațiile, discuțiile. Se renunță la control, punându-se accent pe proces. Profesorul este animator, moderator. În evaluare sunt favorizate procesele de negociere care implică conlucrarea decizională dintre elevi și profesorul evaluator. Se evaluează în comun munca realizată împreună și efectele reale ale formării.

Literatura de specialitate oferă o imagine fidelă asupra antitezei care se creează între metodele tradiționale și cele moderne utilizate în predare.

Metodele tradiționale au următoarele caracteristici:

- pun accentul pe însușirea conținutului, vizând, în principal, latura informativă a educației;

**Profesorul
între
predarea
tradițională
și cea
modernă**

- sunt centrate pe activitatea de predare a profesorului, elevul fiind văzut ca un obiect al instruirii, așadar comunicarea este unidirecțională;
- orientate, în principal, spre produsul final, evaluarea fiind de fapt o reproducere a cunoștințelor;
- au un caracter formal și stimulează competiția;
- stimulează motivația extrinsecă pentru învățare;
- relația profesor-elev este autocratică, disciplina școlară fiind impusă. Aceste metode generează pasivitatea în rândul elevilor.

La polul opus, **metodele moderne se caracterizează** prin următoarele note:

- acordă prioritate dezvoltării personalității elevilor, vizând latura formativă a educației;
- sunt centrate pe activitatea de învățare a elevului, acesta devenind subiect al procesului educațional;
- sunt centrate pe acțiune, pe învățarea prin descoperire;
- sunt orientate spre proces;
- sunt flexibile, încurajează învățarea prin cooperare și capacitatea de autoevaluare la elevi, evaluarea fiind una formativă;
- stimulează motivația intrinsecă;
- relația profesor-elev este democratică, bazată pe respect și colaborare, iar disciplina derivă din modul de organizare a lecției. Prin metodele moderne se încurajează participarea elevilor;
- inițiativa și creativitatea.

Exemple de bune practici utilizate în anul școlar 2018/2019 prin aplicarea metodelor moderne în vederea promovării experimentului creator:

- A. Vineri este ziua experimentelor – o consider o precursoră a orei de fizică; am învățat despre corpuri lichide, solide, amestec de substanțe, densitatea corpurilor... În urma experimentelor am trezit curiozitatea elevilor, atenția lor a fost sporită, iar bucuria a fost maximă.
- B. În o altă zi a experimentelor eleva Orza Izabela ne-a prezentat experimental cu erupția unui vulcan. Materialele folosite au fost: bicarbonate alimentar, oțet, hârtie, recipiente de sticlă, recipiente din plastic. În momentul când s-a sugerat erupția vulcanului și scurgerea lavei, emoția și bucuria elevilor a fost evidentă.
- C. Participând la **Atelierul de educație financiară organizat** de BCR elevii au intrat în contact cu termenii specifici și au învățat cum să folosească banii corect. Brainstormingul le-a creat situații pe care aceștia trebuiau să le găsească rezolvarea.
- D. În 20 februarie 2019 în cadrul atelierului de astronomie pentru copii am făcut o călătorie prin Univers, descoperindu-i tainele. Am învățat despre planete, constelații, cratere, centuri de asteroizi... și care este cea mai mare planetă a sistemului nostru solar. A fost un atelier interactiv într-o seară petrecută inteligent cu oameni preocupați de știința cunoașterii Universului.
- E. Prin realizarea și prezentarea de proiecte individuale la matematica și explorarea mediului s-au documentat despre planete, sistem solar, formarea Pământului, anotimpurile. Fiecare elev și-a prezentat propriul proiect cu informațiile atașate.
- F. Prin proiectul „Pepe și semnele de circulație”, le-au fost reamintite sub o formă atractivă și dinamica regulile de circulație și un stil de viață sănătos.
- G. Dezvoltarea personală a unui individ este lucrul cel mai important pe tot parcursul vieții. De pe băncile școlii învățăm cum să ne facem prieteni, să socializăm, cum facem ca prietenia să dureze. Am confecționat copacul fricii și al curajului. Ne-am reamintit clipele trăite și simțite din viața fiecăruia.

Din toate cele menționate rezultă faptul că trebuie profesorul să-și schimbe concepția și metodologia instruirii și educării, să coopereze cu elevii, să devină un model real de educație permanentă, să se implice în deciziile educaționale, să asigure un învățământ de calitate. Pregătirea managerială a profesorului, însușirea culturii manageriale, nu numai cea tradițională psihopedagogică și metodică, pot asigura înțelegerea și aplicarea relației autoritate-libertate, ca nou sens al educației, prin predare-învățare și rezolvarea altor situații din procesul educațional școlar.

Bibliografie:

Dumitru, I., *Dezvoltarea gândirii critice și învățarea eficientă*, Editura de Vest, Timișoara, 2001
Ionescu, M., Radu I., *Didactica modernă*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001
Marcu V., Filimon L., *Psihopedagogie pentru formarea profesorilor*, Editura Universității din Oradea, 2003

Educația în România - azi pentru mâine

Moraru Aurelia Daniela
Școala Gimnazială nr. 4
Vulcan

Problema învățământului este discutată pe parcursul ultimilor două secole. Unul dintre scopurile educației este acela de a influența, transforma și dezvolta personalitatea indivizilor. Procesul acesta ține atât de factorii genetici, cât și de factorii externi, de mediile educative în care individul se află la un moment dat.

Jean Piaget susține că „toate conduitele comportă un aspect înăscut și unul dobândit, dar nu se cunoaște unde se află frontiera dintre ele” ceea ce ne permite să afirmăm că savantul recunoaște și apreciază etapa învățământului preșcolar, în care copiii dobândesc, achiziționează cunoștințe, atitudini, comportamente. Prima și fundamentală condiție a dezvoltării personalității o constituie **respectarea copilului**, care înseamnă încurajarea și stimularea creșterii și dezvoltării lui, prin urmare respectarea cerințelor și condițiilor sale de creștere, încurajarea și susținerea originalității sale. Pe scurt educarea lui în libertate.

La această vârstă copiii sunt mânați de o motivație firească le place să deseneze, să cânte, să interpreteze roluri să-și dezvolte corpul, simțurile,. Se dorește să se urmărească în primul rând dreptul lor la copilărie, bunăstarea emoțională a copiilor, asigurarea experiențelor de care au nevoie pentru a se dezvolta.

Un copil învață și din activitățile extrașcolare, dar și din timpul petrecut alături de părinții săi. Părinții ar trebui să insuflă copilului dorința de cunoaștere. Ei împreună cu dascălii sunt cei care „modelează un copil curios, informat, creativ, implicat în propria formare”.

Ca educatori vom încerca, așadar, să punem accent pe activitățile de dezvoltare personală care să acopere nevoile de bază ale copiilor

Pentru a reuși să realizăm, însă, aceste obiective, este necesar în primul rând să dezvoltăm copiilor stima și respectul de sine.

Copilul nu este o ființă în miniatură, ci este o ființă deosebită de adult, având felul său propriu de a gândi și de a simți și un comportament propriu diferit de cel al adultului. În raport cu natura condițiilor și cea a calității educației, din copil poate crește un sfânt sau un demon, o stea sau un biet fir de nisip. Așadar, copii, nu sunt în mod egal *deștepți* sau *proști* în toate circumstanțele, mai degrabă ei prezintă inteligențe diferite care pot fi prețuite sau ignorate diferit în circumstanțe diferite. Aceștia își dezvoltă treptat capacitățile de informare – procesare numite inteligente, care le permit să soluționeze sau să creeze probleme.

Problema eficientizării procesului instructiv-educativ presupune, pe de o parte, perfecționarea metodelor tradiționale și, pe de altă parte, introducerea unor metode, procedee și tehnici educative noi care să răspundă mai bine nevoilor actuale de formare a indivizilor. Învățarea activă dezvoltă copiilor gândirea critică, creativă, ambiția și responsabilitatea. Trebuie acceptată diversitatea de idei, promovată munca în grup și stimulată implicarea activă a tuturor copiilor.

În procesul predării interactive, rolul educatorului se schimbă. Acesta lucrează împreună cu copiii, corectează greșelile acestora, dar niciodată nu impune un punct de vedere. Cu alte cuvinte, educatoarea este organizatorul și conducătorul acțiunii, devine consilier, dar și coechipier al copiilor cu care lucrează.

„Este necesar, scria J. Locke, să fie acordată întreaga libertate potrivită vârstei și să nu le fie impuse constrângeri inutile când sunt sub supravegherea părinților sau educatorilor. Căci se poate întâmpla ca, sub mormanul de reguli, constrângeri, interdicții, cerințe, copilul să nu mai știe precis ceea ce simte. În această situație propria experiență tinde să-i scape și pierderea încrederea în el și în naturalețea lui devenind și rămânând pradă anxietății.”

Pe de altă parte, nici eliminarea oricăror standarde și restricții nu este benefică pentru stimularea și cultivarea creativității, deoarece în asemenea condiții copiii devin nesiguri și șovăitori, temându-se tot timpul că riscă să încalce vreo regulă necunoscută.

În esență este vorba de crearea unei ambianțe adecvate creșterii, unei dezvoltări cât mai firești a copilului.

Aceasta presupunând:

- constituirea unei atmosfere în care și prin care copiii să știe că regulile există și nu s-ar putea fără ele și respectarea lor
- ordine creșterea este inimaginabilă într-o stare de haos. Nu decurge de aici că ordinea exterioară care reglează comportamentul copilului va fi extrem de riguroasă, ci o ordine care să-i permită să se poarte ca o individualitate ; o atmosferă în care să se simtă ocrotit și care nu-i reglementează orice mișcare.

Pentru mulți copii, grădinița reprezintă o „prima șansă”.

Un educator care îi transmite unui copil încredere în potențialul și calitățile sale poate fi un antidot puternic față de familia în care o asemenea încredere lipsește sau în care copilului i se transmite contrariul. Un educator, stimulând și tratând copiii cu egală considerație, poate să aducă o iluminare pentru copil. Pedagogul care refuză să accepte concepția negativă despre sine a unui copil și care promovează continuu o imagine mai bună despre componentele acestuia are

**Educația în
România - azi
pentru mâine**

uneori puterea de a salva o viață.

Dar pentru unii copii, grădinița este o îngrădire legală în mâinile educatorilor cărora le lipsește fie respectul de sine, fie pregătirea, fie ambele pentru a-și face meseria cum trebuie. Sunt educatori care nu stimulează, ci umilesc. Prin comparații care stârnesc invidia, ei laudă un copil, jignind un altul. Cu o nerăbdare necontrolată, asemenea educatori adâncesc frica copilului de a greși. Nu au nici o altă noțiune despre disciplină, în afară de amenințările cu pedeapsa. Ei nu reușesc să motiveze oferind valori, ci făcând apel la teamă. Ei nu cred în posibilitățile copilului cred numai în limitele lui.

Creativitatea ocupă un loc de cinste în sistemul de educație.

Este adevărat ca stimularea creativității, a originalității și a gândirii critice presupun o serie de riscuri pe care educatorul trebuie să și le asume, conștient fiindcă rezultatul final merită un asemenea preț. Un educator incompetent, care are o slabă imagine de sine se va simți în general amenințat de manifestările de conformism, implicite comportamentului creativ și va avea puține șanse de a induce în copii o atitudine relaxată, absolut esențială în creativitate.

De asemenea, o atitudine rigidă, dominatoare, care exclude dialogul, întrebările și în general interacțiunea va induce la preșcolarii mari un sentiment de autoapărare și va conduce la inhibarea capacităților lor creatoare. Pe de altă parte, nici eliminarea oricăror standarde și restricții nu este benefică pentru stimularea și cultivarea creativității, deoarece în asemenea condiții copiii devin nesiguri și șovăitori, temându-se tot timpul că riscă să încalce vreo regulă necunoscută.

Jocul și învățarea oferă copilului nenumărate prilejuri de a combina și recombina reprezentările pe care le dispune propriile sale imagini, ascultând povești, basme, poezii, reconstruiește mental principalele momente de narațiuni, le inversează, le omite, le amplifică și inventează altele noi.

Creativitatea în toate domeniile, inclusiv în educație și în didactica, se naște și se dezvoltă în **libertate**.

Majoritatea pedagogilor doresc să-și aducă o contribuție pozitivă la dezvoltarea minților ce li s-au încredințat. Dacă uneori însă fac rău, aceasta nu este intenționat. Astăzi majoritatea suntem conștienți că una dintre modalitățile prin care putem interveni este cultivarea respectului de sine la copil. Educatorii știu că acei copii care au încredere în ei înșiși și a căror educatori proiectează o imagine pozitivă asupra potențialului lor se descurcă mai bine la învățătură decât copiii fără aceste avantaje. Stimularea, educarea și antrenarea potențialului creator va conduce către formarea unor personalități creatoare într-un domeniu sau altul.

Bibliografie:

Albu Gabriel, *Introducere într-o pedagogie a libertății*, Editura Polirom, 1998

Dima Silvia, *Metoda proiectelor la vârste timpurii*, Editura Miron, 2005

Taiban Maria, Gheorghian Elena, *Metodica jocului și altor activități cu preșcolarii*, Editura Didactică și Pedagogică, București

***, Curriculum pentru învățământul preșcolar - (3-6/7 ani), M.E.C.T., 2008

***, Pedagogia sec. XX, Introducere în pedagogie, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1981

Educația în România - azi pentru mâine

Nariță Gabriela
Școala Gimnazială nr. 4
Vulcan

Educația cuprinde ansamblul influențelor, acțiunilor, activităților desfășurate pentru formarea, dezvoltarea, modelarea personalității umane cu scopul integrării optime în societate.

Sistemul de învățământ din România este un subsistem al sistemului social global. El prezintă la intrare exigentele sociale contemporane privind educația tinerei generații, ale pregătirii forței de muncă. Dreptul la învățătură, asigurat tuturor cetățenilor României, fără nici o discriminare în condițiile statului de drept, democratic, în România toți cetățenii patriei au drepturi și șanse egale la învățătură, fără nici o discriminare de natură socială sau materială, de sex, rasă, etnie, religie, politica etc, garantându-se dezvoltarea și afirmarea personalității, dobândirea unei culturi și calificări profesionale, a unei educații diferențiate, în conformitate cu rezultatele în pregătire.

În virtutea drepturilor și șanselor reale la învățătură trebuie făcute eforturi și create condiții egale de dezvoltare, dar aceasta nu înseamnă că în mod automat indivizii pot să ajungă egali în dezvoltare și pregătire. Diversitatea omenescului în contextul diversității universale nu presupune în mod utopic egalitarismul dezvoltării și calificării, prin anularea ierarhiei posibilităților, competențelor, valorilor și performanțelor individuale reale. În condiții de drepturi și șanse egale, în mod firesc și obiectiv, vor exista diferențieri și ierarhizări de pregătire, de competente și performanțe în dezvoltare și calificare.

În România, pentru a asigura șanse egale de pregătire și competență, toate instituțiile de învățământ de același grad, profil și formă sunt organizate și funcționează după o concepție educațională unitară. Acest principiu fiind valabil și pentru învățământul particular, deoarece are ca finalitate acordarea acelorași diplome de studii ca și învățământul de stat. Caracterul unitar al învățământului este dat în principal de un mod unitar de organizare și de funcționare în mod deosebit de un conținut unitar al învățământului, oglindit în programe și planuri de învățământ unitare. Desigur, în aceste condiții este posibilă competiția loială prin modalități diverse de realizare a selecției conținuturilor și a actului instructiv-educativ, în cadrul cărora pot să-și spună cuvântul profesionalismul, competența și măiestria cadrelor didactice, ca și seriozitatea, capacitatea și efortul susținut al celor care învață, asigurându-se astfel obținerea de competente superioare în formarea și pregătirea tinerilor. De altfel, obținerea locurilor în activitatea social-utilă prin concurs și apoi activitatea profesională propriu-zisă, după absolvirea școlii sau facultății, vor ierarhiza și aprecia corespunzător valorile și competențele științifice, profesionale și civice obținute.

Ca urmare a unui învățământ democratic, a dreptului și a șanselor egale de învățătură, în România, oricărui tânăr, fără nici o discriminare, care obține rezultate corespunzătoare la învățătură și promovează un grad de învățământ, i se oferă posibilitatea de a trece într-un grad de învățământ superior celui absolvit, de la învățământul primar, până la cel superior, deci și la doctorat. Accesibilitatea în toate gradele de învățământ este asigurată și de caracterul învățământului obligatoriu de 10 ani, de gratuitatea acestora, de facilitățile financiare date tinerilor studioși prin burse, scutiri de taxe etc., în celelalte grade de învățământ și prin caracterul unitar al învățământului.

Pentru a răspunde exigențelor de calitate în învățământ s-a instituit în ultimii ani și la noi evaluarea instituțiilor educaționale raportată la o scară a valorii, aceea, imaginea unei instituții educaționale reprezintă o funcție importantă a managementului educațional, pentru asigurarea unei comunicări reale și eficiente între instituție și opinia publică, pentru asigurarea unei poziții sociale și pentru coordonarea imaginii cu rezultatele obținute.

Instituțiile preșcolare constituie prima treaptă în sistemul învățământului din țara noastră. Crearea lor are drept scop educarea multilaterală a copiilor încă de la vârste fragede. Statul prin Ministerul Educației, este preocupat de îmbunătățirea continuă a condițiilor materiale și a modului de organizare a instituțiilor preșcolare de diferite tipuri. Modul de organizare și funcționare a instituțiilor preșcolare s-a perfecționat mult, s-au îmbunătățit planurile de învățământ, devenind mai flexibile, metodele moderne utilizate în cadrul activităților s-au dovedit mai utile.

Scopurile educației preșcolare sunt orientate spre formarea unor capacități ce conturează personalitatea, în raport cu specificul vârstei cronologice și individuale, urmând deschiderea orizontului cultural și pregătirea copilului pentru școală.

Privind sistemul educațional din țara noastră, pentru anii următori, se prefigurează următoarele:

- instituțiile de învățământ vor deveni medii interactive în care inovațiile în tehnologie și în curriculum vor transforma rolul cadrelor didactice;
- instituțiile școlare vor pune în practică metode inovatoare și creative de predare;
- platformele online vor deveni surse principale de informare, școala coordonând în direcția dorită informațiile;
- cele mai apreciate calități vor deveni abilitățile interpersonale;
- din punct de vedere al conținutului, educația va deveni individualizată, reflectând nevoile fiecărui elev;
- rolul cadrelor didactice se va schimba, acestea devenind îndrumători ai copiilor, diminuându-se sarcina cadrului didactic de a transmite informații;
- prezența fizică și interacțiunea umană vor rămâne esențiale pentru educația viitorului;

**Educația în
România - azi
pentru mâine**

Așadar, educația ca proces de modelare a personalității, realizat de familie, școală, societate are ca scop pregătirea educatului pentru educație. Autoeducația evidențiază faptul că omul nu reprezintă un produs inert al unor forțe externe sau interne. Ființa umană este în mare măsură rezultatul voinței proprii. Pregătirea pentru educație se realizează prin întreg procesul educațional.

Bibliografie:

Elisabeta Voiculesci, *Pedagogia preșcolară*, Editura Aramis, București, 2006

***, *Revista Învățământului preșcolar*, Nr.1-2, București, 2006

www.referate.ro

www.suntpărinte.ro

Eficiența lecturii, necesitate sau delectare?

Nedeca Rodica-Marioara
Colegiul Național de Informatică
„Carmen Sylva”
Petroșani

Importanța lecturii este mereu evidentă și actuală. Ea este instrumentul care dezvoltă posibilitatea de comunicare între oameni, făcându-se ecoul capacităților de gândire și limbaj.

Oare particularitățile de vârstă și psihice pot transforma lectura într-o necesitate – „foame de carte” -, o delectare sau nu? Când gustul pentru lectură și cultul pentru carte s-au format din primii ani de școală, acestea vor rămâne pentru toată viața o obișnuință utilă. Acest act intelectual esențial trebuie atent supravegheat, îndrumat și încurajat atât de școală, cât și de familie.

Din păcate, ne luptăm cu era tehnologizată și copiii generației actuale sunt tot mai puțin atrași de mirajul lecturii. Trăim în secolul vitezei, unde accesul la internet, la informații, e la distanță de un click! Noi dascălii, ne străduim să jucăm roluri importante în cadrul orelor de literatură, să devenim regizori, spre a-i atrage în „lumea cititului”. Dar, scăderea apetitului pentru carte în favoarea TIC și dificultățile în abordarea liricului ne determină să căutăm noi modalități prin care să readucem elevii la bibliotecă și în contact direct cu textul, chiar prin materiale/aplicații din zona media.

Am observat, în general, că elevii sunt speriați de liric. Și pentru ca poezia să nu fie o simplă înșiruire de cuvinte fără noimă - pentru unii cititori, am apelat la auxiliarele media (cd-uri, prezentări ppt), deoarece consider că asocierea dintre cuvânt-text-muzică-imagine permite într-o atmosferă de reflexivitate, înțelegerea celui care și-a așternut sufletul și trăirile în versuri.

În cadrul activităților extracurriculare am inclus vizite dese la biblioteca școlii, acolo unde elevii au putut exersa lucrul direct cu cartea, unde s-au împrietenit cu personajele basmelor, au încercat să-și creeze propriile povești, integrându-le în cărți realizate personal (cu imagini, desene și informații scrise), am asigurat transdisciplinaritatea, presărând orele cu muzică, desene, colaje și jocuri didactice. Toate aceste activități au avut un scop comun de a debloca canalul receptor al școlarilor, de a-i apropia de perceperea anumitor trăiri ale scriitorilor, de a le îmbogăți vocabularul și cultura generală și de a le dezvolta procesele cognitive și afective.

Am implicat și părinții în activități extrașcolare de literatură, concursuri de recitări, mici scenete și am lansat diferite provocări privind creativitatea, prin „inventarea” unor povești interesante, lucrând în echipe, părinți-elevi.

Inițierea unor concursuri gen: „Căpitanul e pe val”, „Naratorul clasei”, „Cartea-prietena mea”, etc. finalizate cu fișe de lectură succinte, care surprind esențialul, recompensate tot „prin comori scrise” - (cărți pe gustul lor), și-au adus contribuția la stimularea interesului pentru lectură, au înlesnit descifrarea mesajelor și semnificațiilor operelor, contribuind la formarea sensibilității estetice a elevilor.

Prezentarea și discutarea subiectelor periodice, în plenul clasei, indicarea aspectelor pozitive/negative, realizarea performanțelor personale ca urmare a muncii individuale cu cartea, afișarea și recompensarea celor ce aveau mai multe „vapurașe pe valuri”, și-au adus aportul, stimulând concurențial cititul și s-au răsfrânt pozitiv asupra vieții și activității elevilor.

Precum spunea Miron Costin: „Nu e alta mai frumoasă și mai de folos în toată viața omului zăbavă, decât cetitul cărților” așa sperăm că, dacă vom îndruma cu tact, vom verifica consecvent activitățile de lectură și vom stimula elevii în acest scop, vom reuși să educăm, și prin puterea exemplului, să creștem generații, care vor simți o „sete” permanentă de citit, în defavoarea navigării pe internet.

Bibliografie:

Bocoș, Mușata, 2002, *Instruire interactivă. Repere pentru reflecție și acțiune*, Ed. Presa Universitară Clujeană, Cluj Napoca
Flueraș V., 2005, *Tehnica învățării prin cooperare*, Casa Cărții de Știință, Cluj Napoca

Nișulete Carmen Florentina
Școala Gimnazială nr. 4
Vulcan

Educația, un drept al tuturor

„Accesul la educație este unul dintre drepturile fundamentale ale copilului.”

Facilitarea accesului la educație și asigurarea unor condiții favorabile de învățare pentru toți copiii ar trebui să constituie prioritatea numărul unu a tuturor decidenților politici.

Cu toate eforturile care s-au depus în ultima perioadă, România continuă să fie o țară a decalajelor, cu discriminări ce lasă urme dureroase și consecințe pe termen lung atât în ceea ce privește viața copiilor cât și în ceea ce privește comunitățile din care aceștia fac parte și societatea în ansamblul ei.

Potrivit datelor furnizate de Biroul de statistică al Uniunii Europene, Eurostat, publicate la data de 26 aprilie 2019, România, în 2018, a înregistrat un nivel ridicat al abandonului școlar timpuriu, de 16,4%, cât și o rată scăzută a populației cu vârste cuprinse între 30-34 de ani care a absolvit o formă de învățământ superior, respectiv 24,6%.

Pe poziții mai rușinoase decât cea a țării noastre se află Spania (17,9%) și Malta (17,5%). La polul opus, un nivel scăzut al abandonului școlar timpuriu se înregistrează în Croația (3,3%), Slovenia (4,2%), Lituania (4,6%) și Grecia (4,7%).

Deși rata de părăsire timpurie a școlii a scăzut ușor, de la 19,1% în 2015 la 18,3% în 2017, ajungând după cum aminteam la 16,4% în 2018, obiectivul național în cadrul strategiei Europa 2020 și anume 11,3%, rămâne de neatins.

În mediul rural rata de abandon școlar este mai mare cu 20% față de cea întâlnită în marile orașe.

Familia este instituția fundamentală în toate societățile. Din punct de vedere sociologic familia este “o formă de comunitate umană alcătuită din doi sau mai mulți indivizi, uniți prin legături de căsătorie și/sau paterne, realizând, mai mult sau mai puțin, latura biologică și/sau latura psiho-socială”¹.

După cum bine știm educația începe în familie. Familia are rolul de a asigura securitatea copilului și tot odată un climat propice în care acesta să crească și să-și dezvolte la maxim propriul potențial.

„Ea este *prima instituție de educație morală* și pentru prima copilărie este mediul educativ prin excelență. Familia este „cea mai necesară școală de omenie”. Statisticile judiciare arată că majoritatea delincvenților și a celor din instituțiile de corecție au fost lipsiți de o reală asistență din partea familiei.

În cadrul familiei se învață disciplina, se cultivă sentimentul demnității, dreptății, iubirii, respectului și ajutorului reciproc, sentimentul sacrificiului, care sunt elemente de bază ale vieții sociale. Primul factor care formează persoana într-o perspectivă multidirecțională este familia. Aceasta are menirea de a-l introduce pe copil în valorile grupului de referință, dar și de formare a primelor conduite, sau de interiorizare a unor stări de spirit elementare. Familia trebuie mai mult să formeze decât să informeze.”²

Agenția Română de asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar a publicat un raport de cercetare prin care se arată că pentru elevii ai căror părinți au între 14 și 16 ani de studiu problema abandonului școlar practice nu există (este într-o marjă de eroare de 0,05 – 0,1%)³.

Datele publicate de ARACIP mai arată că 3,6% dintre elevii cu părinți care au 5 ani de școală au abandonat cursurile. Pentru cei cu părinți care au studiat 6 ani, rata de abandon coboară la 3%. Un punct procentual scade rata de abandon acolo unde părinții au 7 ani de școală. Un alt salt de un punct este făcut de elevii cu părinți școliți timp de 10 ani. După cum observăm modelul educațional oferit de familie este foarte important.

Printre factorii care determină abandonul școlar la nivelul elevului și al familiei sale amintim:

- Dificultățile materiale;
- Modelul educațional oferit de părinți;
- Modelul educațional oferit de frați;
- Dezorganizarea familiei;
- Implicarea în activități aflate la limita legii;
- Intrarea pe piața muncii;
- Încrederea scăzută în educație;
- Migrația circulatorie.

Comunitatea din care elevul face parte își poate lăsa deopotrivă amprenta asupra parcursului școlar al acestuia. Astfel, la nivelul comunității, cei mai importanți factori care determină abandonul școlar timpuriu sunt:

¹ I. Mitofan, C. Ciuperca, *Introducere în psihosociologia și psihosexologia familiei*, Editura Alternative, București, 1998, p. 17

² <https://jurnalspiritual.eu/familia-si-rolul-ei-in-viata-copiilor/>

³ <https://www.edupedu.ro/abandonul-scolar-invers-proportional-cu-numarul-de-ani-de-studiu-ai-parintilor/>

- Norma mariajului timpuriu;
- Apariția unui copil;
- Lipsa de Securitate în zonă;
- Norma non-continuării educației după clasa a VIII-a.

Desigur și școala are partea ei de vină atunci când vorbim de factorii care favorizează părăsirea timpurie a școlii, printre acești factori amintim:

- Integrarea insuficientă în colectivul clasei;
- Calitatea relațiilor dintre elevul aflat în risc de abandon școlar și colegii și profesorii de la clasă;
- Repetențiile repetate și frecvente⁴;
- Numărul scăzut de acțiuni întreprinse de școală pentru a preveni abandonul școlar.

După cum am arătat mai sus cauzele care duc la părăsirea timpurie a școlii sunt diverse, ele țin atât de elev și familia acestuia cât și de comunitatea din care aceștia fac parte, comunitate ce însumează instituțiile care ar trebui să conlucreze la elaborarea unor proiecte care să reducă acest fenomen și să ajute efectiv elevii să-și finalizeze cu succes studiile.

Printre proiectele pe care MEN le desfășoară în prezent se numără și proiectul: STRATEGIA PRIVIND REDUCEREA PĂRĂSIRII TIMPURII A ȘCOLII ÎN ROMÂNIA. Reducerea Părăsirii timpurii a școlii (PTȘ) este esențială pentru atingerea mai multor obiective europene și naționale cheie. Este important să fie luate în considerare obiectivele identificate de strategia Europa 2020: creștere inteligentă, prin îmbunătățirea nivelurilor de educație și formare și creștere incluzivă, prin sublinierea PTȘ ca factor de risc major pentru **șomaj, sărăcie și excluziune socială**. Inclusiv obiectivul de creștere susținută, care pune accent pe eficiența resurselor, sustenabilitatea și competitivitatea mediului este afectat de PTȘ, care va compromite competitivitatea oricărei economii dacă nu este ținută sub control. Îmbunătățirea abilităților cetățenilor și reducerea părăsirii timpurii a școlii continuă să fie prioritățile cheie ale României. România susține principiul egalității de șanse în educație, indiferent de caracteristicile individuale. În acest sens, provocarea țării este de a îmbunătăți performanța educațională în rândul tuturor copiilor pentru a satisface cerințele unei economii bazate pe cunoaștere⁵.

Strategia pentru Reducerea Părăsirii Timpurii a Școlii în România are ca obiective următoarele:

- Accesul la Îngrijirea și Educația Timpurie a Copilului (ÎETC), cu accent pe grupurile dezavantajate, este îmbunătățit;
- Învățământ primar și secundar inferior asigurat tuturor;
- Sisteme de avertizare timpurie elaborate și programe remediale și de sprijin pentru elevii aflați în situație de risc în învățământul obligatoriu consolidate;
- Atractivitatea, incluziunea, calitatea și relevanța ÎPTI îmbunătățite;
- Ofertă adecvată de programe educaționale de tip A Doua Șansă (implicând inspectoratele și autoritățile administrației publice locale) este consolidată în planificare strategică și implementarea strategiilor educaționale.

În concluzie, lipsa educației duce după cum aminteam la șomaj, sărăcie -cu toate celelalte probleme ce decurg de aici ((alcoolism, consum de droguri, devianță, criminalitate, infracționalitate, violență domestică, delincvență – juvenilă –, dezintegrarea familiei) și excluziune socială. De noi toți cei de **azi** depinde felul în care va arăta, **mâine**, universal pe care îl lăsăm moștenire copiilor noștri.

Educația este cea mai puternică armă pe care voi o puteți folosi pentru a schimba lumea. –

Nelson Mandela

⁴ <https://www.unicef.ro/ce-facem/initiative/hai-la-scoala/problema-abandonului-absenteismului-si-a-parasirii-timpurii-a-sistemului-de-educatie/renuntarea-timpurie-la-educatie-posibile-cai-de-prevenire>

⁵ <https://www.edu.ro/strategia-privind-reducerea-p%C4%83r%C4%83sirii-timpurii-%C8%99colii-%C3%AEn-rom%C3%A2nia>

**Păunescu Iuliana
Mitrescu Maria
Colegiul Național Pedagogic
„Regina Maria” Deva**

Educația de astăzi pentru generațiile de mâine în România

„Nu există sistem de învățământ în lume și nu există școală în vreo țară care să își depășească în calitate profesorii. Profesorii sunt esența succesului școlilor.”

Sir Ken Robinson

Educația din țara noastră se află într-un continuu proces de reformare. Cu toate schimbările din ultimii 25 de ani, unii ar face afirmația că educația de calitate este inexistentă în România. Adevărul nu este acesta, singurele "plângeri" ce se pot aduce ar fi că nu sunt suficienți oameni care fac asta, că sunt prea puține inițiative, că acțiunile nu au forță la nivel național sau că nu există suficiente resurse, umane, materiale, financiare.

Acceptând faptul că binele există în educația din România, dacă ne aplecăm și studiem mai mult cazurile enumerate sau altele similare, vom observa că există oameni care acționează în numele educației de calitate și pentru o dezvoltare durabilă, fiind acele cadre didactice care nu așteaptă merite, premii ca recompensă pentru ceea ce fac, ba chiar se confruntă cu neajunsuri în mod constant. Ei nu stau deoparte, în pofida obstacolelor de care se lovesc, fiind demni de toată stima, ca un semn al propriei dezvoltări ca națiune, realizând o aliniere între valorile în care cred: educație, merit, evoluție și faptele lor care susțin educația meritul, evoluția.

Impactul acestor reforme, să analizăm la rece în ce măsură obiectivele preconizate ale reformelor au fost atinse, cum reformele, implementate cu atâta pasiune de noi, influențează rezultatele învățării, în ce măsură, după aceste reforme, elevii și absolvenții școlilor noastre au devenit mai bine pregătiți pentru a avea o viață de succes, în ce măsură rezultatele reformelor au confirmat oportunitatea acțiunilor întreprinse, care sunt constrângerile ce apar în procesul de reformare a învățământului general, ce acțiuni ar mai trebui întreprinse pentru a armoniza cursul reformelor cu așteptările și necesitățile fiecărui elev și părinte, ale comunităților și societății în ansamblu

A educa înseamnă a avea o mare încredere în oameni, înseamnă cucerire și încredere în viitor, chiar dacă suntem nevoiți să plecăm, uneori, de la o stare precară, jalnică, în comportamentul tinerilor, chiar dacă mulți tineri ne decepționează în prezent. O educație de bun simț înseamnă strădanie, timp investit, efort, și nu în ultimul rând, cultură. Foarte mulți părinți n-au înțeles că televizorul, calculatorul, internetul și, în general, excesul de activități induse și impuse (să studieze engleza, franceza, spaniola, pianul, desenul, dansul modern etc.) blochează „copilăria” copiilor lor. S-a creat, astfel, pentru copii, o lume artificială și, pentru toate acestea, prețul plătit a fost scump. Într-adevăr, dacă ne gândim că rolul școlii și al educației, în general, este de a instrui și a forma personalitatea elevului, de a-l forma pentru viață, ceea ce înseamnă să fie apt să soluționeze problemele pe care le întâlnește, constatăm că elevii nu mai învață, din cauza unei avalanșe de informații pe care nu au timp să o înțeleagă și așeze în memorie. De multe ori, elevul învață mecanic, pentru a reproduce, tot mecanic, cunoștințele, neașezate și legate logic, netrecute prin filtrul înțelegerii personale și necorelate cu alte cunoștințe. Acest lucru poate conduce la un blocaj în asimilare, elevul refuzând să mai învețe, sau, dacă aceasta nu are loc, asimilarea cunoștințelor creează un bagaj de cunoștințe neînțelese, nelogice, fapt care conduce la inutilitatea lor. Această acumulare de cunoștințe nu contribuie la dezvoltarea inteligenței și aptitudinilor intelectuale ale elevului. Asimilarea lor creează un efect pervers, conducând la un fenomen straniu – așa-numitul analfabetism funcțional, în care individul citește sau folosește curent termeni și expresii pe care nu le înțelege.

Există profesori cu har care au ales aceasta meserie din convingere și care aleg să rămână în învățământ în pofida subfinanțării acestuia și a tuturor problemelor cu care se confruntă el, profesori cu simț de răspundere și dedicație față de munca lor și față de copiii pe care îi au în grijă. Da, învățământul per ansamblu merge prost și presa abundă de critici la adresa lui. Dar merită din când în când – măcar la început de an școlar – să ne concentrăm pe ceea ce merge bine: pe profesorii de calitate care au rămas în învățământ.

Dacă admitem că un profesor de calitate poate schimba în bine destinele unor viitori adulți, o masă critică de profesori de calitate poate schimba o națiune. Atitudini precum dragostea de muncă, integritate, responsabilitate, respect față de legi și reguli, respect față de drepturile altor cetățeni, cumpătare, punctualitate se formează prin educație. O schimbare a mentalităților nu era de așteptat să se întâmple peste noapte după ce am ieșit din comunism. Dar nu putem să ne așteptăm la o asemenea schimbare nici acum, după 25 de ani fără o reformă a învățământului la nivel profund.

O reformă profundă a învățământului pornește de la calitatea profesorilor. Valoarea învățământului este dată de valoarea oamenilor de la catedră indiferent de stadiul lucrărilor din școli, de numărul calculatoarelor, de un curriculum învechit, de schimbarea mult prea frecventă a miniștrilor și a legilor sau de orice altă problemă. În mijlocul triumfului care îi are în vârf pe decidenți și la bază pe beneficiarii direcți, adică pe copii, se află Profesorul. Iar el poate face dintr-o lecție de manual plictisitoare o poveste a Șeherezadei, un joc interactiv, o ghicitoare provocatoare sau, invers, din cel mai interesant subiect poate face un monolog fad spus pe nerăsuflăte, cu dispreț și nepăsare față de auditoriu.

Însă rolul profesorului nu se rezumă la a găsi metode atractive de prezentare a unor informații. În acest caz, profesorul ar fi un simplu actor care stăpânește mai mult sau mai puțin arta de a-și seduce publicul. Profesorul îl poate ajuta pe elev să își cunoască talentele, harurile, pasiunile și, pe principiul învățării integrate, să le conecteze interdisciplinar cu conținuturi din mai multe sfere ale cunoașterii. Materiile devin atractive pentru elevi atunci când aceștia sunt antrenați în experiențe de învățare prin care descoperă legătura dintre informațiile primite în școală și viața lor reală.

Rolul profesorului se înscrie în rolul mai larg al educației. Prin „educație” nu înțeleg instruire într-un cadru formal sau simpla transmitere a unor informații, ci veritabila forjare a omului responsabil față de sine și față de ceilalți. Competența profesorului nu se reflectă doar în ceea ce elevul *știe*, dar și în ceea ce acesta *face* și *este* în prezent și în tot cursul existenței sale. (Iată o premisă care ar putea sta la baza conceperii noului curriculum și de care ar fi bine să fie conștienți toți dascălii împreună cu cei care îi conduc.) Mai mult, competența profesorului se dovedește tocmai atunci când nu mai este nevoie de el, când elevul a preluat pasiunea pentru materia studiată și a practicat suficient perseverența pentru a deveni propriul subiect și propriul instrument al dezvoltării sale, adică pentru a ajunge la auto-educație.

Cel mai important aspect este că noi, cadrele didactice, trebuie să le transmitem copiilor valori, să generăm în ei comportamente viabile, durabile. Este evident că un bun profesor are printre calități nu numai competența de specialitate și cea psiho-pedagogică dar și tot ceea ce presupun rolurile sale enumerate mai sus: carismă, sensibilitate, echilibru emoțional, empatie, toleranță, exemplu de conduită morală, sociabilitate, spontaneitate, flexibilitate, creativitate, deschidere față de nou, simțul umorului, optimism, eficacitate, perseverență.

În concluzie, soluția ideală pentru o generație pregătită să răspundă cererilor societății actuale este selectarea actualilor profesori și viitorilor profesori care au calitățile umane și pedagogice de mai sus. (În trecut fie spus și fără să copiem alte nații, în Finlanda meseria de profesor este atât de respectată încât doar 10% din candidații pentru această poziție trec de filtru.) Stadiul următor presupune o instruire temeinică și sprijinirea lor nu numai financiară dar și pe parcursul devenirii lor, a dezvoltării personale și profesionale.

Șteopan Daniela
Șteopan Radu-Dănuț
L.T.T.F. „Anghel Saligny”
Simeria

Educația de azi și de mâine

Provocările perioadei în care trăim, dezinteresul pentru școală al elevilor și permanenta transformare a lumii din jurul nostru ne cer să ne reorientăm mereu și să ne restructurăm modul de abordare, în primul rând readaptându-ne noi înșine. Educația este foarte importantă și nu este legată strict de orele din programul zilnic de la școală. Un copil învață și din activitățile extrașcolare, și din participarea la proiecte, și din timpul petrecut alături de părinții săi. Să vorbim despre educație. Din cele mai vechi timpuri, oamenii au fost însoțiți de educație, importanța acesteia sporind cu fiecare generație. Educația reprezintă fundamentul vieții oricărui om cu ajutorul căreia s-au putut dezvolta percepția despre lume, gândirea, stilul de viață, conservarea valorilor sociale, dar și spirituale.

Unul dintre rolurile cele mai importante ale educației este acela de a influența, transforma și dezvolta personalitatea indivizilor. Procesul acesta este influențat atât de factorii genetici, cât și de mediile educogene în care individul se află la un moment dat.

Învățarea transdisciplinară din școala zilelor noastre îi ajută să se ancoreze mai bine în prezent. Învățarea bazată pe joc, mișcare, muzică se apropie mai mult de necesitățile copiilor de 6 ani. Consider că foarte important este să nu lipsească din activitatea unei zile muzica, desenul și mișcarea. Cred că de mare ajutor sunt obiectele specifice vârstei: covorul, jucăriile, expoziția cu desenele lor, colțul cu plante și bineînțeles computerul. Mi se pare însă că le cerem uneori să crească prea repede, să fie mai maturi decât ar trebui.

Educație se face și prin activitățile extrașcolare. Acțiunile de acest fel scot la iveală sufletul copilului, inițiază prietenii, descoperă pasiuni, îndrumă interese. Învățătorul este cel care alege felul activității, locul de desfășurare, formează echipe și sugerează teme de cercetare. Prin astfel de activități elevii vor învăța să aprecieze frumosul, să iubească și să protejeze natura. Vor participa la concursuri județene sau naționale, vor scrie poezie sau proză, vor recita, își vor dori să fie actori, să cânte și să danseze. Orice copil este special dacă i se creează condiții să arate de ce este special! În activitățile extrașcolare își urmează dorințele și aspirațiile personale datorită încrederii inspirate și curajului insuflat de învățător. Orice activitate coborâtă din minte în sufletul copilului are o frumusețe aparte! Îl învață să fie curios, să descopere, să aprecieze, să aleagă, să fie creativ, să pună în valoare ceea ce are. Valențele informaționale și corelative ale activităților extrașcolare sunt multiple. Ele devin eficiente dacă au constanță și atractivitate. Definitiv este dorința cadrului didactic de a pune în valoare calitățile elevilor săi în orice moment, în orice loc, cu orice ocazie.

Persoana umană, este permanent implicată într-o rețea de relații sociale. Omul nu este niciodată singur, ci într-o permanentă relație cu ceilalți. Creând acest dialog din raportul om-societate, se identifica idealurile, aspirațiile, valorile, exprimate în societate și în ofertele ei.

Evoluția științei, folosirea televizorului modern, calculatorului, telefonului mobil, au ridicat condiția umană dar și o cerință de continuă perfecționare. Dar toate aceste rețele au și un revers, aceste mijloace de comunicare sunt adesea încărcate de contradicții, de interese, manipulări de opinii, existând în același timp și riscul poluării informațiilor.

Există însă și o diferențiere a nivelului de trai al oamenilor, o creștere a criminalității, a consumurilor de droguri, o revoluție a sexualității, a delincvenței juvenile, în care și tulburările psihice sunt adesea prezente. Dascălii, sunt chemați să pregătească o lume moral-civica, prin punerea în legătură cu valorile absolute, iar școala să deschidă noi modalități de a concepe lumea și condiția umană. Dar pentru o mai bună reușită în activitatea dascălilor, trebuie urmărite atât etapele de dezvoltare ale copiilor cât și factorii pozitivi și negativi care influențează educația și efectele asupra lor. Cel mai important factor al educației este familia. Familia, are mai mult rol formator decât informator. Copiii imita comportamentele părinților în primii ani de viață, își formează primele impresii, conduite și stări de spirit elementare. Mai târziu ei vor crede ce cred și părinții sau vor face ce au văzut la părinți.

La nivelul școlii educația ajunge într-un stadiu de maxima dezvoltare, prin caracterul programat, planificat și metodic al activităților instructiv-educative. Pentru ca relația școală-familie-societate-comunitate să nu fie rece și distanta ci cât mai eficientă, trebuie să angajăm prezenta viață și directă a dascălului cu lumina interioară a copilului. Educația prin blândețe, prin laude și alinări are efectele cele mai bune. Nu trebuie substituit elevului dialogul cu discursul la distanță prin T.V. sau internet. Pentru că dialogul și conversația au mai mult efect afectiv asupra lui. Trebuie apelat la autodirijarea consimțită, la nivelul onoarei și responsabilității, al respectului și recunoștinței. Un real efect asupra elevilor l-ar avea materialele audio-vizuale cu tematica, de exemplu „Accidentele rutiere”, „Consecințele alcoolului”, „Consecințele drogurilor”. Întâlnirile prin anumite parteneriate ale școlii cu instituții sau persoane fizice ajută la o mai bună colaborare între școală-elevi-părinți. De exemplu o întâlnire cu un medic, părinți și elevi, având ca temă „Riscurile fumătorului” sau o întâlnire cu un reprezentant al poliției având ca temă „Combaterea furtului”. Nu în ultimul rând orele de religie au un rol important; profesorul de religie poate arăta că atunci când nu ne vede nimeni, ne

vede totuși cineva. De asemenea elevii pot fi antrenați chiar împreună cu părinții la diferite acțiuni filantropice. La nivel de clasă prin ajutarea unui coleg, la nivel de comunitate prin vizite la diferite centre de copii abandonați sau azile de bătrâni, sau la nivel de țară, oferind și ei diferite ajutoare, spre exemplu pentru sinistrați sau copiii străzii. Putem fi de folos semenilor prin iubire creștină și conștiință morală: „nimeni nu este așa de bogat și puternic încât să nu aibă nevoie de alții și nici atât de sărac și slab să nu poată ajuta pe alții”.

Tomuș Adriana
Școala Gimnazială
„Sfânta Varvara”
Aninoasa

Creativitatea în orele de lectură

Formarea și modelarea caracterelor, deprinderea copiilor cu normele de comportare civilizată, cultivarea sentimentelor morale sunt sarcini la realizarea cărora opera literară, prin specificul ei, aduce o contribuție majoră.

„Copilul, scria George Călinescu, se naște curios de lume și nerăbdător de a se orienta în ea. Literatura care îi satisface această pornire îl încântă.”

Există factori care determină lectura copiilor: particularitățile de vârstă și psihice, preferințele lor, climatul familial, factori care pot transforma lectura într-o necesitate, „o foame de carte”, o delectare sau nu. Când gustul pentru lectură, cultul pentru carte s-au format din primii ani de școală, acestea rămân pentru toată viața o obișnuință utilă.

Lectura propriu-zisă nu începe însă decât după ce copilul reușește singur să descifreze cu ușurință ideile ascunse în spatele semnelor grafice. Învățătorul sau părintele trebuie să sesizeze acest moment dificil din viața micuțului, pe jumătate înspăimântat de tainele scrisului, pe jumătate crispat de efortul făcut de descifrarea acestor semne curioase și pline de mister.

Mulți copii se luptă ani de-a rândul cu lecturarea cursivă a unui text, rămânând în imposibilitatea de a savura propriile lecturi. În locul curiozității, apare efortul inhibant al descifrării semnelor grafice, dincolo de care se ascund idei atât de frumoase și interesante. Pentru a-i determina pe elevii să devină cititori pasionați, trebuie să le formăm cu răbdare și stăruință, gustul pentru lectură.

Sunt copii care ascultă cu mult interes o poveste frumoasă, citită de altcineva, însă preferă să-și piardă vremea în modul cel mai neașteptat, fără să fie tentați să citească ei înșiși altceva decât ceea ce li se cere la orele de curs. Chiar și la cei care au învins greutățile începutului, gustul pentru lectură nu este format. Uneori, nu au la îndemână cărțile potrivite, alteori, indiferența pentru lectură a persoanelor apropiate determină aceeași atitudine copiilor. În astfel de cazuri intervenția învățătorului este absolut necesară.

lată câteva modalități de stimulare a interesului pentru lectură care se pot realiza pe parcursul orelor, dar și în cadrul activităților extracurriculare:

- **Povestirea** integrală sau parțială a unui text făcută de către un elev sau de către învățător, metodă care educă atenția elevilor în toate calitățile ei, dezvoltă deprinderile de citire conștientă, fluentă, expresivă, formează deprinderi de povestire logică, de exprimare clară, de argumentare și justificare a părerilor, stimulează trăiri afective, dezvoltă capacitatea de a discerne etic, stimulează dorința de a citi și de a expune colegilor cele citite.
- **Citirea expresivă** cu întreruperea lecturii într-un moment interesant al desfășurării acțiunii, făcută de către învățător sau de către un elev, constituie un model de citire pe care copiii îl vor urma, trezește interesul, curiozitatea de a comunica lectura, stimulează emoții și sentimente.
- **Jocul literar** realizat în diverse variante (numirea autorilor unor texte date; numirea operelor unui autor; identificare operei după lectura unui fragment; identificarea personajului după caracterizare sau după replică; recunoașterea operei personajului, momentului acțiunii, după ilustrații; continuarea povestirii întrerupte la un moment dat; enumerarea mai multor opere ale unui scriitor; enumerarea mai multor opere cu aceeași temă sau același motiv; jocul cu versuri: recitare, recunoaștere, comunicare) antrenează și dezvoltă spiritul de competiție, stimulează dorința de a citi mai mult, de a se afirma în întrecere, formează capacitatea de selectare, de comparare, de asociere, de exprimare orală, spontană și expresivă.
- **Medalionul literar** (prezentarea unui scriitor sau a operei sale prin lecturi, povestiri, recitări, dramatizări, cântece) este o formă de activitate instructivă, educativă și atractivă.
- **Sezătoarea literară** realizată pe un anumit conținut tematic (proverbe, ghicitori, zicători; lecturi despre animale; lecturi din opera unui singur autor; povestiri despre copii; basme, povești) conduce la cunoașterea unei opere literare prin intermediul altei arte: teatru, film, operetă. Eficiența acestei activități constă în faptul că dezvoltă gustul estetic al elevilor, imaginația, spiritul creator.
- **Dramatizarea** constituie o formă a jocului cu roluri; faptul că în acest tip de jocuri copiii împrumută atitudini și comportamente verbale gata elaborate, le ușurează sarcina.
Reușita activității depinde de gradul de cunoaștere a povestirii. În acest scop este necesar să se realizeze în prealabil o suită de alte activități care să se desfășoare în mai multe ore la clasă, dar și în cadrul activităților extracurriculare.
- **Expoziția și prezentarea de cărți** este o modalitate de a prezenta elevilor anumite lecturi care li se recomandă. O carte pentru copii nou apărută se citește mai întâi de către învățător, apoi se prezintă elevilor. Aceștia își notează titlul și autorul, pentru a o putea procura.
- **Diafilmele, benzile audio și video** cu povești constituie un alt important mijloc de îndrumare a lecturii. Ele prezintă

operele literare în imagini vizuale și auditive. După lectură elevii pot face comparații, stabilind asemănări și deosebiri între întâmplările prezentate.

- **Întocmirea de notații asupra cărții citite** este o formă prin care se fixează ideile și impresiile formate în urma lecturii, dar care contribuie și la evaluarea lecturii elevilor. Astfel, elevii rezolvă săptămânal o sarcină de lucru cum ar fi:

- ✓ Ce carte/ text citești / ai terminat de citit?
 - ✓ Ce recomandări colegilor să citească? De ce?
 - ✓ Ce ai dori să citești? De ce?
 - ✓ Adresează un îndemn unui personaj din textul citit.
 - ✓ Scrie o scurtă scrisoare către personajul preferat.
 - ✓ Scrie o scurtă scrisoare către un autor preferat.
 - ✓ Dacă ai fi o carte ce ți-ar plăcea să fii?
 - ✓ Realizează un desen pentru un fragment care ți-a plăcut.
- Formulează o întrebare pentru colegul care a citit același text:
- ✓ Ce ai auzit?
 - ✓ Ce ai văzut?
 - ✓ Ce ai simțit?
 - ✓ Ce alt titlu s-ar potrivi?

- **Jurnal de lectură** în care elevii își consemnează impresii de lectură.
- **Jurnal de dialog** prin intermediul căruia elevii comunică între ei în legătură cu același text citit.

De asemenea, elevii completează săptămânal o **fișă de lectură**, prin care prezintă titlul textului citit, autorul, volumul din care face parte textul, editura, anul apariției, principalele personaje, morala (învățătura) ce se desprinde din text.

Pentru ca activitățile de lectură să fie eficiente căutăm să cunoaștem permanent gradul de realizare a obiectivelor propuse.

În acest sens, urmărim o serie de **criterii de evaluare** referitoare la ritmul de lectură și tipul de preferință, capacitatea de asimilare și de prezentare a lecturii, fluența, frecvența și calitatea intervențiilor în discuții, capacitatea de redare dramatică, teatrală, a unor dialoguri, capacitatea de recitare artistică, încercări de creație literară, plastică, originală, capacitatea de asociere interdisciplinară și altele.

Pentru ca evaluarea să fie cât mai obiectivă folosim o gamă largă de metode și instrumente, cum ar fi:

- chestionare care vizează prin conținutul lor interesul copiilor pentru lectură;
- înregistrarea numărului de texte citite de către fiecare elev, prin consemnarea
- unor simboluri și acordarea de diplome atunci când a acumulat un anumit număr de simboluri;
- analiza caietului de evidență a elevilor care și-au rezolvat sarcinile de lucru săptămânale;
- analiza fișelor de împrumut completate de către bibliotecarul clasei, evaluarea activității bibliotecarului clasei, acordarea de diplome pentru activitatea desfășurată, schimbarea periodică a bibliotecarului, interpretarea datelor relevante din jurnalul de lectură al clasei și din jurnalele de dialog ale copiilor;
- analiza produselor activității (fișe de lectură, desene, poezii, scrisori, compuneri, cvintete, jurnale cu dublă intrare, rețele de discuție, rețele ale personajelor, planuri de acțiune), discuții cu elevii și cu părinții, interviuri pe tema lecturii, observarea sistematică a fluenței citirii, a comunicării orale a activităților de grup (prin fișe de observare sistematică).

Printre formele de activități extracurriculare se mai pot organiza:

- vizionarea spectacolelor de teatru și filme într-o sală de teatru sau cinema;
- audiții în lectura unor actori și scriitori consacrați;
- vizite la case memoriale.

Pentru realizarea acestor activități am luat următoarele măsuri organizatorice și de desfășurare:

- popularizarea formei de activitate;
- o conversație introductivă dusă cu elevii în care să se lămurească obiectivele urmărite prin vizionare, audiere, vizită;
- o conversație de încheiere în care să se analizeze cele vizionate, audiate, momentele care i-au impresionat.

Importanța lecturii este dată de aspectele educative pe care le implică. Sub aspect cognitiv, lectura contribuie la îmbogățirea cunoștințelor despre lume și viață. Sub aspect educativ, lectura are o contribuție majoră la educarea elevilor în dimensiunile etice și estetice. Aspectul formativ constă în faptul că lectura are

***Creativitatea
în orele de
lectură***

drept consecință formarea și validarea tehnicilor de muncă intelectuală, dezvoltarea gândirii, a imaginației, a capacității de exprimare corectă și expresivă.

Ea îndeamnă la introspecție, contribuie substanțial la formarea și modelarea personalității și comportamentului cititorului. Poate de aceea cartea este prezentă mereu în viața omului modern cu toată „conurența” televizorului sau a calculatorului. Lectura rămâne una dintre cele mai intense, mai educative și mai răspândite activități. Cu cât apropierea copilului de carte se face mai devreme, cu atât mai importante și mai durabile sunt efectele ei în domeniul limbajului, al comunicării, precum și în cel al comportamentului și al socializării.

Bibliografie:

Alexandru, Gheorghe, Șincan, Eugenia, *Îndrumător metodic pentru învățători, părinți și elevi*, Editura M. Duțescu, 1993

Crăciun, Corneliu, *Metodica predării limbii române în învățământul primar*, Editura Emia, Deva, 2001

Școala de astăzi, societatea de mâine

Trîncă Anișoara Antigona
Școala Gimnazială nr. 7
Petroșani

„Viitorul unei națiuni este hotărât de modul în care aceasta își pregătește tineretul”, afirma, încă din secolul al XVII-lea, marele umanist olandez Erasmus. Este o bine-cunoscută zicere din înțelepciunea colectivă și nimeni nu poate să o conteste. Elevii de azi sunt cetățenii de mâine, cu educația, calificarea, comportamentul, cultura, scara de valori, atitudinea socială pe care le capătă în școală și în familie. Educația este unul dintre fenomenele care au apărut o dată cu societatea umană, suferind pe parcursul evoluției sale, modificări esențiale. „Omul nu poate deveni om decât prin educație”, spune Kant, la modul imperativ. Tot ce ține de umanitate: limbaj, rațiune, sentimente, arta, morala se realizează numai prin educație. Din cele mai vechi timpuri, oamenii au fost însoțiți de educație, importanța acesteia sporind cu fiecare generație. Educația reprezintă fundamentul vieții oricărui om cu ajutorul căreia s-au putut dezvolta percepția despre lume, gândirea, stilul de viață, conservarea valorilor sociale, dar și spirituale. Unul dintre rolurile cele mai importante ale educației este acela de a influența, transforma și dezvolta personalitatea indivizilor. Procesul acesta este influențat atât de factorii genetici, cât și de mediile educogene în care individul se află la un moment dat.

Provocările perioadei în care trăim, dezinteresul pentru școală al elevilor și permanenta transformare a lumii din jurul nostru ne cer să ne reorientăm mereu și să ne restructurăm modul de abordare, în primul rând readaptându-ne noi înșine. Educația este foarte importantă și nu este legată strict de orele din programul zilnic de la școală. Un copil învață și din activitățile extrașcolare, și din participarea la proiecte, și din timpul petrecut alături de părinții săi.

Ne dorim să-i pregătim pentru viață, să-i lăsăm să aleagă ce-i interesează, să trieze informațiile care îi bombardează, să facă ceea ce noi vrem de la ei. Și uităm că sunt totuși copii! E adevărat că învață repede, sunt de mici obișnuiți cu tehnologia, dar nu au răbdare, nu-și ordonează dorințele, sunt mereu nemulțumiți, nu au timp să se joace. Temele au devenit interzise sau opționale, învățăm din clasa întâi să adunăm trecând peste ordin, din clasa a doua citim texte de două pagini, dăm teste de evaluare națională, participăm la concursuri județene sau naționale, dar copiii noștri nu știu să se joace, nu știu să șoptească, nu au răbdare să asculte o poveste, nu cântă și nu se joacă afară. Cărțile nu le mai sunt prieteni, li se pare că școala e un alt tărâm de joacă. Creștem copii independenți, care știu să spună „Nu vreau!” și care nu știu ce este mila, generozitatea, ajutorul sau prietenia.

Educație se face și prin activitățile extrașcolare. Acțiunile de acest fel scot la iveală sufletul copilului, inițiază prietenii, descoperă pasiuni, îndrumă interese. Învățătorul este cel care alege felul activității, locul de desfășurare, formează echipe și sugerează teme de cercetare. Prin astfel de activități elevii vor învăța să aprecieze frumosul, să iubească și să protejeze natura. Vor participa la concursuri județene sau naționale, vor scrie poezie sau proză, vor recita, își vor dori să fie actori, să cânte și să danseze. Orice copil este special dacă i se creează condiții să arate de ce este special. În activitățile extrașcolare își urmează dorințele și aspirațiile personale datorită încrederii inspirate și curajului insuflat de învățător. Orice activitate coborâtă din minte în sufletul copilului are o frumusețe aparte. Îl învață să fie curios, să descopere, să aprecieze, să aleagă, să fie creativ, să pună în valoare ceea ce are. Valențele informaționale și corelative ale activităților extrașcolare sunt multiple. Ele devin eficiente dacă au constanță și atractivitate. Definitiv este dorința cadrului didactic de a pune în valoare calitățile elevilor săi în orice moment, în orice loc, cu orice ocazie.

Scopul educației creștine este de a forma creștini. Nimic din ceea ce nu este creștinesc nu va putea vreodată să fie introdus cu succes în educația unui creștin, la fel cum nimic din ceea ce nu este creștinesc nu poate fi cu succes introdus în oricare altă fază a vieții creștinului. Prima școală românească, după cum bine știm, a fost în biserică. Acum, din motive mai puțin cunoscute sau înțelese de mulți dintre noi, școala scoate învățăturile bisericii din ea. Fiecare om poartă în sufletul său o credință, care îl modelează pe parcursul vieții. Cu cât credința este mai mare, mai puternică și mai sinceră, cu atât omul este definit mai frumos. Cu toții suntem creați după chipul și asemănarea lui Dumnezeu, toți suntem minuni ale divinității, nașterea fiecăruia este rodul Tatălui. Pe lângă familie, copilul mai are ca sprijin cadrele didactice, care au rolul de a-l învăța și de a-i oferi un sens, un drum în viață. Educația creștină în școală, sau ora de religie, este menită să educe elevul într-un sens responsabil și să mențină relația acestuia cu Dumnezeu.

Rațiunea și sentimentele sunt desăvârșite prin credință. Valul schimbărilor și al noutăților care asaltează viața umanității și a fiecărei colectivități umane a dus la extinderea actului educativ de-a lungul întregii vieți. Prezentul nu este un succes și nici un mod de existență morală, în care să descoperim creștinismul autentic. Tinerii nu sunt direcționați către un sens etic. Aceștia caută modalități diferite de viață, unele numite într-un mod fals progres și modernitate, care nu le aduc certitudinea că se află pe o cale dreaptă, mai degrabă le este ruinată stabilitatea spirituală. Așadar, „Viitorul unei națiuni este hotărât de modul în care aceasta își pregătește tineretul”, afirma, încă din secolul al XVII-lea, marele umanist olandez Erasmus, deoarece prin calitatea educațională, Școala și Biserica reprezintă locurile de păstrare și transmitere a valorilor identitare.

În procesul instructiv-educativ, rolul cadrului didactic este esențial, el reprezentând „magicianul” de care

*Școala de
astăzi,
societatea de
mâine*

depinde, în cea mai mare măsură, informarea și formarea viitorilor profesioniști care pot contribui, în mod hotărâtor, la progresul societății în care trăim. În educație nu există rețete, există experiență acumulată, idei, teorii bazate pe cercetări noi, practice confirmate care și-au demonstrat în timp eficiența, valori, principii, reguli. Succesul educației se bazează pe adaptarea demersului educațional la nevoile individuale ale fiecărui copil.

Astăzi, educația propune patru tipuri fundamentale de învățare devenite pe parcursul vieții „piloni ai cunoașterii”: a învăța să știi, a învăța să faci, a învăța să conviețuiești împreună cu ceilalți și a învăța să fii. În raport cu cerința educației de a-i învăța pe elevi cum să învețe, școala trebuie să-i învețe în primul rând căile și mijloacele de supraviețuire, și de aici de a face față și de a găsi totuși posibilitatea și capacitatea de a-și împlini și realiza viața la potențialul pe care împrejurările istorice, nivelul social general, contextul îl permit. Trebuie să fim preocupați să-i învățăm nu doar să învețe, ci și cum să-și consolideze anumite însușiri specifice umane, cum ar fi prietenia, omenia, solidaritatea, dragostea, ospitalitatea, compasiunea față de ceilalți etc.

Sintagma „tinerii de azi...” este cât se poate de reală în ceea ce privește învățarea. Există o doză de precocitate dată tocmai de accesul la informație încă de la vârste foarte mici. A trata elevii ca pe ființe prea naive devine o naivitate a educatorului. Tocmai de aceea, ei trebuie făcuți să înțeleagă corect lumea în care trăiesc, să li se inoculeze principiul unei concurențe loiale. Scopul final este de a învăța elevul cum să învețe, a învăța elevul să gândească singur și să i se ofere o motivație foarte clară a necesității învățării. Din păcate, în prezent asistăm la o răsturnare a scărilor valorilor, care demotivează parțial elevii. Sărăcia determină o obsesie a câștigării banului pe căi facile, care valorizează șmecheria. „A fi descurcăreț” nu va rămâne o calitate într-un învățământ modern. Statisticile arată chiar și în România că șansele de reușită profesională cresc odată cu creșterea nivelului de instrucție.

Tendința care se înregistrează este – din păcate – a scăderii numărului de elevi. Efectul va fi o concurență acerbă între școli pentru atragerea elevilor. Dotarea materială, ambianța clasei, nivelul de pregătire a cadrelor didactice, șansa finală evaluată prin promovarea în forme superioare de învățământ sau în specializări de succes sunt (deja) atuuri pentru atragerea elevilor și a resurselor comunității.

Inițiativa și creativitatea profesională a noastră, a cadrelor didactice, trebuie să ne conducă spre a trece treptat de la calitatea lui „*ceea ce trebuie să faci pentru că ți se spune*” la calitatea lui „*ceea ce ar trebui să faci*” într-un spațiu educativ concret, la calitatea lui „*ceea ce poți face*” pentru a obține maximum de performanță.

În realitate, educația are un caracter pluridimensional și o definiție adecvată trebuie să ia în considerare în egală măsură ambele dimensiuni, astfel încât să poată orienta acțiunea educativă pentru a răspunde atât nevoilor individului, cât și celor ale societății pentru care îl formăm.

Bibliografie:

C. Cucos, *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2002

E. Planchard, *Pedagogia școlară contemporană*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1992

S. Cristea, *Dicționar de termeni pedagogici*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1998

***, *Clasicii pedagogiei universale și gândirea pedagogică românească*, București, 1996

A large, stylized sun with yellow rays and a light blue center. Inside the sun's center, the number '5' is written in pink, and the word 'octombrie' is written in pink cursive below it. Below the sun is a stylized open book with a white cover and colorful pages (red, green, purple, blue). The book is flanked by two stylized human figures in red and green, holding hands. The entire graphic is set against a background of abstract, colorful brushstrokes in shades of blue, green, and yellow.

5
octombrie

2019

Ziua Mondială a Educației

Deva - 330065,
str. Gheorghe Barițiu nr. 2
tel./fax: 0254 211 642, 0254 232 350
e-mail: sip@siphd.ro
<https://www.siphd.ro>